



**Fundusze  
Europejskie**  
Wiedza Edukacja Rozwój



**Rzeczpospolita  
Polska**

**Unia Europejska**  
Europejski Fundusz Społeczny



## **PROGRAM NAUCZANIA KWALIFIKACYJNEGO KURSU ZAWODOWEGO**

w zakresie kwalifikacji

### **ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni**

wyodrębnionej w zawodzie

**technik hodowca koni 314203**

Branża: rolno - hodowlana (ROL)

Warszawa 2021

**Autor:**

mgr inż. Anna Łukaszek

**Recenzent:**

dr hab. inż. Ewa Jastrzębska, prof. UWM (recenzja merytoryczna)

mgr inż. Agata Bączkowska (recenzja dydaktyczna)

**Ekspert:**

mgr inż. Marek Słowik

Program opracowany we współpracy podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego wskazanego we wniosku o powierzenie grantu na opracowanie modelowego kwalifikacyjnego kursu zawodowego (KKZ): Stajnia Profit w Orzeszu, Przychodnia Weterynaryjna Omniwet w Orzeszu, Fundacja Sonaba w Katowicach.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój  
Oś priorytetowa II  
Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji  
Działanie 2.14. Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie  
Konkurs nr POWR.02.14.00-IP.02-00-003/19  
Opracowanie modelowych programów kwalifikacyjnych kursów zawodowych (kkz)

## Spis treści

|        |  |     |
|--------|--|-----|
| 1.     | Wprowadzenie .....   | 6   |
| 1.1.   | Charakterystyka kwalifikacyjnego kursu zawodowego .....  | 6   |
| 1.2.   | Struktura programu .....   | 6   |
| 1.3.   | Charakterystyka programu .....   | 6   |
| 1.4.   | Założenia programowe .....   | 7   |
| 1.5.   | Cele kierunkowe programu kwalifikacyjnego kursu zawodowego .....                                       | 8   |
| 1.6.   | Charakterystyka kwalifikacji: .....  | 9   |
| 2.     | Plan zajęć kwalifikacyjnego kursu zawodowego .....   | 11  |
| 2.1.   | Pogrupowanie efektów kształcenia - tabela 1, 2 .....   | 11  |
| 2.2.   | Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe .....   | 76  |
| 2.3.   | Plan kwalifikacyjnego kursu zawodowego .....   | 101 |
| 3.     | Cele kształcenia KKZ .....   | 102 |
| 4.     | Programy poszczególnych zajęć .....  | 104 |
| 4.1.   | Program nauczania dla przedmiotu: Bezpieczeństwo i higiena pracy (T) 30 godz. ....                     | 104 |
| 4.1.1. | Cele ogólne przedmiotu .....   | 104 |
| 4.1.2. | Cele szczegółowe przedmiotu .....  | 104 |
| 4.1.3. | Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia .....                                    | 105 |
| 4.1.4. | Procedury osiągania celów kształcenia .....  | 107 |
| 4.1.5. | Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza .....                                  | 108 |
| 4.2.   | Program nauczania dla przedmiotu: Podstawy chowu i hodowli koni (T + P) 30 godz. (15 + 15 godz.) ..... | 109 |
| 4.2.1. | Cele ogólne przedmiotu .....   | 109 |
| 4.2.2. | Cele szczegółowe przedmiotu .....  | 109 |
| 4.2.3. | Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia .....                                    | 110 |
| 4.2.4. | Procedury osiągania celów kształcenia .....  | 112 |
| 4.2.5. | Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza .....                                  | 114 |
| 4.3.   | Program nauczania dla przedmiotu: Przepisy ruchu drogowego kat. T (T) 30 godz. ....                    | 116 |
| 4.3.1. | Cele ogólne przedmiotu .....   | 116 |
| 4.3.2. | Cele szczegółowe przedmiotu .....  | 116 |
| 4.3.3. | Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia .....                                    | 117 |
| 4.3.4. | Procedury osiągania celów kształcenia .....  | 119 |
| 4.3.5. | Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza .....                                  | 120 |
| 4.4.   | Program nauczania dla przedmiotu: Szkolenie i użytkowanie koni (T) 150 godz. ....                      | 121 |
| 4.4.1. | Cele ogólne przedmiotu .....   | 121 |
| 4.4.2. | Cele szczegółowe przedmiotu .....  | 121 |
| 4.4.3. | Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia .....                                    | 122 |
| 4.4.4. | Procedury osiągania celów kształcenia .....  | 126 |

|        |   |     |
|--------|---|-----|
| 4.4.5. | Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza .....                         | 128 |
| 4.5.   | Program nauczania dla przedmiotu: Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni (P) 300 godz. .... | 129 |
| 4.5.1. | Cele ogólne przedmiotu .....  | 129 |
| 4.5.2. | Cele szczegółowe przedmiotu .....   | 129 |
| 4.5.3. | Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia .....                           | 130 |
| 4.5.4. | Procedury osiągania celów kształcenia .....   | 137 |
| 4.5.5. | Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza .....                         | 139 |
| 4.6.   | Program nauczania dla przedmiotu: Turystyka i rekreacja konna (T) 75 godz. ....               | 139 |
| 4.6.1. | Cele ogólne przedmiotu .....  | 139 |
| 4.6.2. | Cele szczegółowe przedmiotu .....   | 140 |
| 4.6.3. | Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia .....                           | 140 |
| 4.6.4. | Procedury osiągania celów kształcenia .....   | 141 |
| 4.6.5. | Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza .....                         | 142 |
| 4.7.   | Program nauczania dla przedmiotu: Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej (P) 75 godz. ....  | 144 |
| 4.7.1. | Cele ogólne przedmiotu .....  | 144 |
| 4.7.2. | Cele szczegółowe przedmiotu .....   | 144 |
| 4.7.3. | Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia .....                           | 144 |
| 4.7.4. | Procedury osiągania celów kształcenia .....   | 146 |
| 4.7.5. | Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza .....                         | 147 |
| 4.8.   | Program nauczania dla przedmiotu: Język obcy zawodowy (T) 60 godz. ....                       | 149 |
| 4.8.1. | Cele ogólne przedmiotu .....  | 149 |
| 4.8.2. | Cele szczegółowe przedmiotu .....   | 149 |
| 4.8.3. | Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia .....                           | 149 |
| 4.8.4. | Procedury osiągania celów kształcenia .....   | 153 |
| 4.8.5. | Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza .....                         | 154 |
| 4.9.   | Program nauczania dla przedmiotu: Praktyki zawodowe (P) 140 godz. ....                        | 155 |
| 4.9.1. | Cele ogólne przedmiotu .....  | 155 |
| 4.9.2. | Cele szczegółowe przedmiotu .....   | 156 |
| 4.9.3. | Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia .....                           | 157 |
| 5.     | Ewaluacja programu KKZ .....  | 163 |
| 6.     | Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych .....                    | 171 |
| 6.1.   | Wykaz literatury .....  | 171 |
| 6.2.   | Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych .....                                    | 172 |
| 7.     | Sposób i forma zaliczenia kursu .....   | 173 |
| 8.     | Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć .....                      | 175 |

## 1. Wprowadzenie

### 1.1. Charakterystyka kwalifikacyjnego kursu zawodowego

Kwalifikacyjny kurs zawodowy może być prowadzony przez:

- publiczne i niepubliczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe, z wyjątkiem szkół artystycznych – w zakresie zawodów, w których kształcą, oraz w zakresie innych zawodów przypisanych do branż, do których należą zawody, w których kształci szkoła,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego i centra kształcenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową, o której mowa w art. 170 ust. 2, posiadające akredytację, o której mowa w art. 118. ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.).

Instytucje prowadzące Kwalifikacyjny kurs zawodowy w zakresie kwalifikacji ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni są zobowiązane zgłosić Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej rozpoczęcie kształcenia w przeciągu 14 dni od rozpoczęcia kształcenia, zgodnie z par. 9 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 652).

Kwalifikacyjny kurs zawodowy w zakresie kwalifikacji ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni może być realizowany w formie:

- stacjonarnej – 10 miesięcy (750 godz.) – zajęcia odbywają się 3 lub 4 dni w tygodniu po min. 6 godzin dziennie,
- zaocznej – 10 miesięcy (65% z 750 godzin = 488 godzin) – zajęcia odbywają się co 2 tygodnie przez 2 dni po 10 godzin dziennie, a w uzasadnionych przypadkach – co tydzień przez 2 dni po 10 godzin dziennie.

Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być realizowane po spełnieniu określonych wymagań w formie kształcenia na odległość, przy czym zaliczenie tych zajęć nie może być w formie zdalnej. Zajęcia praktyczne nie mogą odbywać się w formie kształcenia na odległość.

Kwalifikacyjny kurs zawodowy w zakresie kwalifikacji ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni to pozaszkolna forma kształcenia umożliwiająca uczenie się przez całe życie.

Taka forma kształcenia ułatwia uzupełnienie wiedzy i umiejętności a co za tym idzie podniesienie kwalifikacji zawodowych.

### 1.2. Struktura programu

- przedmiotowy,
- spiralny.

### 1.3. Charakterystyka programu

Program nauczania kwalifikacyjnego kursu zawodowego ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni dla zawodu technik hodowca koni 314203 realizowanego w trybie dziennym stacjonarnym umożliwia uzyskanie zaświadczenia o ukończeniu kursu, a po zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikację- certyfikatu potwierdzającego zdobycie kwalifikacji ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni. Po zdaniu egzaminów zawodowych w kwalifikacjach wchodzących w skład zawodu (ROL.06. Organizacja chowu i hodowli koni oraz ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni) słuchacz otrzyma dyplom zawodowy w zawodzie technik hodowca koni.

Zawód technik hodowca koni wchodzi w skład branży rolno - hodowlanej (ROL). Pozostałe zawody wyodrębnione w tej branży to: jeździec 516408, mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych 834103, pszczelarz 612302, rolnik 613003, technik agrobiznesu 331402, technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki 311515, technik pszczelarz 314206, technik rolnik 314207 oraz technik weterynarii 324002.

Kwalifikacja ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni została przypisana na poziomie IV Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK).

Program nauczania jest o strukturze przedmiotowej i spiralnej w układzie treści, z układem materiału nauczania zaczynającym się od zagadnień najprostszych po trudniejsze. Taki układ umożliwia powrót do treści zrealizowanych na początku edukacji, aby je powtórzyć i poszerzyć w kolejnych latach/etapach nauki. Utrwala to zarówno wiedzę jak i nabywane umiejętności celem przygotowania do realizacji zadań zawodowych. Dodatkowo taki układ i cykl nauczania w znaczącym stopniu niweluje braki edukacyjne oraz pozwala na analizę materiału nauczania przez słuchaczy na różnych poziomach umiejętności.

Rozkład treści nauczania uwzględnia wzajemną korelację pomiędzy przedmiotami, a kolejność zdobywania wiedzy i umiejętności pozwala na nabycie wiedzy teoretycznej, by w krótkim czasie wykorzystać ją praktycznie. Zajęcia są realizowane na przedmiotach kształcenia teoretycznego oraz praktycznego. Liczba godzin przewidziana na realizację programu wynosi 750 godzin i jest zgodna z minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla tej kwalifikacji wynikającej z podstawy programowej dla zawodu technik hodowca koni.

Program nauczania dla kwalifikacyjnego kursu zawodowego ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni dla zawodu technik hodowca koni 314203 uwzględnia aktualny stan wiedzy o zawodzie z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy i pracodawców. Program nauczania został opracowany we współpracy z Fundacją Sonaba oraz Stajnią Profit w Orzeszu. Branża rolno-hodowlana rozwija się dynamicznie, szczególnie jej sektor prywatny, w związku z tym w kształceniu praktycznym zaleca się współpracę z firmami oraz instytucjami działającymi w obrębie zawodu. Praktyczna nauka zawodu powinna odbywać się u pracodawców, w placówkach kształcenia ustawicznego, placówkach kształcenia praktycznego, warsztatach szkolnych, pracowniach szkolnych, w stadninach koni, stadach ogierów, zakładach treningowych, ośrodkach treningu koni sportowych i rekreacyjnych, ośrodkach jazdy konnej, torach wyścigowych.

Szkoła organizuje praktyki zawodowe w rzeczywistych warunkach pracy w kontakcie z nowoczesnymi technikami i technologiami, w przedsiębiorstwach zatrudniających pracowników z obszaru zawodowego właściwego dla nauczanego zawodu. Program praktyk zawodowych powinien być opracowywany przez zespół nauczycieli kształcenia zawodowego w konsultacji z pracodawcami współpracującymi ze szkołą. Zakres treści zawartych w programie praktyk zawodowych powinien odpowiadać potrzebom lokalnego rynku pracy.

## **1.4. Założenia programowe**

Głównym celem kształcenia w zawodzie technik hodowca koni jest przygotowanie szeroko wykwalifikowanej kadry specjalistów przysposobionych do:

- profesjonalnego i rzetelnego wykonywania czynności zawodowych,
- aktywnego funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy,
- samodzielnego podnoszenia swoich kwalifikacji,
- podejmowania własnej działalności gospodarczej zgodnej z zawodem,
- pracy w zespole.

Po wprowadzeniu na szeroką skalę mechanizacji, koń został w znaczącym stopniu wyeliminowany z rolnictwa i transportu. Konie są jednak nadal wykorzystywane w gospodarstwach rolnych, gdzie ze względu na rodzaj podłoża lub ukształtowanie powierzchni nie mogą pracować maszyny. Równocześnie wzrasta też zainteresowanie użytkowaniem koni w gospodarstwach agroturystycznych i ekologicznych, w pracach leśnych, w turystyce i rekreacji, w sporcie oraz w hipoterapii. W ostatnich latach

bardzo rozwinął się prywatny sektor hodowli i użytkowania koni. Zwiększający się popyt na rekreację i turystykę jeździecką stwarza potrzebę zatrudniania osób potrafiących pracować z końmi, obsługujących i organizujących pracę w ośrodkach hodowli, rekreacji i turystyce konnej.

### **1.5. Cele kierunkowe programu kwalifikacyjnego kursu zawodowego**

Absolwent kwalifikacyjnego kursu zawodowego realizujący kształcenie w zawodzie technik hodowca koni powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni:

- wykonywania podstawowych czynności związanych z chowem i hodowlą koni,
- prowadzenia i obsługi ciągnika rolniczego z przyczepą (przyczepami),
- szkolenia i użytkowania koni,
- przygotowywania koni do użytkowania i sprzedaży,
- wykonywania czynności związanych z transportem koni,
- organizowania oraz prowadzenia rekreacji i turystyki jeździeckiej.

Cele szczegółowe kształcenia w zawodzie:

- identyfikowanie i przewidywanie zagrożeń dla zdrowia i życia człowieka w środowisku pracy,
- stosowanie środków ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych,
- udzielanie pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego,
- zdobycie umiejętności wykonywania czynności kontrolno- obsługowych ciągników rolniczych i przyczep,
- nabycie umiejętności stosowania przepisów prawa dotyczących ruchu drogowego w zakresie niezbędnym do uzyskania prawa jazdy kat. T,
- nabycie umiejętności związanych z prowadzeniem i obsługą ciągnika rolniczego,
- nabycie umiejętności lonżowania koni,
- ukształtowanie umiejętności przygotowania koni do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży,
- zdobycie wiedzy na temat sprzedaży koni,
- przygotowanie i wdrażanie koni do pracy wierzchowej i zaprzęgowej,
- przygotowanie koni do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży,
- nabycie umiejętności oceny stanu zdrowia konia na podstawie parametrów fizjologicznych,
- poznanie zasad jazdy na ujeżdżalni i w terenie,
- nabycie umiejętności doboru ubioru jeździeckiego,
- przygotowanie koni do jazdy wierzchem i w zaprzęgu,
- poznanie zasad jazdy konno na ujeżdżalni i w terenie,
- nabycie umiejętności jazdy konnej i powożenia,
- nabycie umiejętności konserwacji sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego,
- ukształtowanie umiejętności związanych z transportem koni.



- poznanie zasad dostosowania gospodarstwa rolnego do utrzymania i użytkowania koni w turystyce i rekreacji konnej,
- nabycie umiejętności dobierania koni pod względem ich przydatności w turystyce i rekreacji konnej,
- poznanie zasad wykorzystywania walorów przyrodniczych i kulturowych regionu w turystyce,
- nabycie umiejętności korzystania z dostępnych szlaków konnych w regionie,
- ukształtowanie umiejętności organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie,
- nabycie umiejętności obliczania opłacalności organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym,
- poznanie specjalistycznego słownictwa zawodowego w języku obcym,
- nabywanie umiejętności rozumienia i tworzenia wypowiedzi ustnych i pisemnych w języku obcym, dotyczących czynności zawodowych,
- nabywanie umiejętności rozmowy i korespondencji w języku obcym, związanych z wykonywaniem czynności zawodowych.

### **1.6. Charakterystyka kwalifikacji:**

Posiadacz świadectwa potwierdzającego kwalifikację ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni, potrafi:

- korzystać z usług instytucji i organizacji działających na rzecz rolnictwa,
- charakteryzować rasy i typy koni oraz dobierać je do różnych form użytkowania,
- sporządzać biznesplan dla gospodarstwa hodującego i użytkującego konie,
- wdrażać konia do pracy wierzchowej i zaprzęgowej,
- przygotowywać konie do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży,
- oceniać stan zdrowia konia na podstawie parametrów fizjologicznych,
- jeździć konno na ujeżdżalni i w terenie,
- powozić końmi,
- organizować transport koni,
- prowadzić turystykę i rekreację konną w gospodarstwie,
- prowadzić i obsługiwać ciągnik rolniczy,
- posługiwać się językiem obcym zawodowym w zakresie słownictwa specjalistycznego powiązanego z zwodem,
- posługiwać się językiem obcym zawodowym przy wydawaniu i wykonywaniu poleceń związanych z zawodem.

Kwalifikacyjny kurs zawodowy przygotowuje do wykonywania zadań zawodowych połączonych z użytkowaniem koni, marketingiem i sprzedażą usług związanych z użytkowaniem koni. Absolwenci kwalifikacyjnego kursu zawodowego mogą zajmować się kupnem i sprzedażą koni, pełnić rolę instruktora jazdy konnej, szkolić oraz przygotowywać konie do zawodów, pokazów i sprzedaży, wykonywać czynności związane z transportem koni, prowadzić indywidualne gospodarstwa rolne zajmujące się chowem i użytkowaniem koni, a także samodzielnie prowadzić działalność gospodarczą, organizować różnego rodzaju imprezy jeździeckie związane ze sportem, turystyką i rekreacją konną. Absolwenci kwalifikacyjnego kursu zawodowego są przygotowani do prowadzenia i obsługi ciągnika rolniczego z przyczepą (przyczepami). Nauka jazdy w zakresie kategorii T zgodnie z przepisami dotyczącymi kierujących pojazdami. Słuchacz jest przygotowywany do kierowania pojazdem silnikowym oraz do egzaminu państwowego na prawo jazdy odpowiedniej kategorii zgodnie z przepisami dotyczącymi kierujących pojazdami. Zalecane jest także doskonalenie i zdobywanie

dodatkowych uprawnień na kursach, takich jak: kurs instruktora szkolenia podstawowego Polskiego Związku Jeździeckiego, kurs instruktora rekreacji ruchowej ze specjalnością jazda konna, kurs konwojenta zwierząt, kurs zoofizjoterapeuty, kurs zoopsychologa / behawiorysty.

Kwalifikacyjny kurs zawodowy ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni dedykowany jest dla osób:

- pełnoletnich,
- posiadających wykształcenie średnie,
- posiadających aktualne zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do kształcenia w zawodzie, w którym wyodrębniono daną kwalifikację.

W klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego nie określono szczególnych uwarunkowań lub ograniczeń określonych związanych z kształceniem w kwalifikacji ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni wyodrębnionej w zawodzie technik hodowca koni.

Program kwalifikacyjnego kursu zawodowego oparty jest o podstawę programową kształcenia branżowego w zawodzie technik hodowca koni, w której wyodrębniono dla kwalifikacji ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni następujące jednostki efektów kształcenia:

- ROL.07.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy,
- ROL.07.2. Podstawy chowu i hodowli koni,
- ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży,
- ROL.07.4. Użytkowanie i transport koni,
- ROL.07.5. Prowadzenie rekreacji i turystyki w gospodarstwie rolnym,
- ROL.07.6. Język obcy zawodowy

oraz efekty kształcenia realizowane na wszystkich obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego związane z nabywaniem kompetencji personalnych i społecznych i organizacji pracy małych zespołów, zgrupowane w jednostkach efektów kształcenia:

- ROL.07.7. Kompetencje personalne i społeczne,
- ROL.07.8. Organizacja pracy małych zespołów.

Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być (po spełnieniu wymagań określonych w aktualnych przepisach oświatowych) realizowane w formie kształcenia na odległość, przy czym zaliczenie tych zajęć nie może odbywać się w formie zdalnej.

Kwalifikacje zawodowe realizowane w ramach kursów umiejętności zawodowych (KUZ) w obrębie kwalifikacji ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni, mogą być osiągnęte kolejno z następujących jednostek efektów kształcenia:

- ROL.07.2. Podstawy chowu i hodowli koni,
- ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży,
- ROL.07.4. Użytkowanie i transport koni,
- ROL.07.5. Prowadzenie rekreacji i turystyki w gospodarstwie rolnym.

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie technik hodowca koni może zaoferować słuchaczowi przygotowanie do nabycia dodatkowych uprawnień zawodowych w zakresie zawodu, dodatkowych umiejętności zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, np. uprawnienia konwojenta zwierząt.

## 2. Plan zajęć kwalifikacyjnego kursu zawodowego

### 2.1. Pogrupowanie efektów kształcenia - tabela 1, 2

Tabela 1. Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji do poszczególnych przedmiotów

| Efekty kształcenia  | Liczba godzin na efekt kształcenia | Kryteria weryfikacji   | Przedmiot 1<br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | Przedmiot 2<br>Podstawy chowu i hodowli koni | Przedmiot 3<br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | Przedmiot 4<br>Szkolenie i użytkowanie i koni | Przedmiot 5<br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | Przedmiot 6<br>Turystyka i rekreacja konna | Przedmiot 7<br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | Przedmiot 8<br>Język obcy zawodowy | Praktyki zawodowe |
|---|------------------------------------|--|---|--|--|---|---|--|---|------------------------------------|-------------------|
| A   | B                                  | C  | D   | E  | F  | G   | H   | I  | J   | K                                  | L                 |
| <b>ROL.07.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy</b>                               |                                    |  |   |  |  |   |   |  |   |                                    |                   |
| określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka (ek) | 5                                  | opisuje czynniki szkodliwe w środowisku pracy  | X   | X  |  |   |   |  |   |                                    |                   |
|   |                                    | charakteryzuje czynniki szkodliwe w środowisku pracy   | X   | X  |  |   |   |  |   |                                    |                   |
|   |                                    | rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy  | X   | X  |  |   |   |  |   |                                    |                   |
|   |                                    | opisuje sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych | X   |  |  |   |   |  |   |                                    |                   |
|   |                                    | charakteryzuje objawy chorób zawodowych  | X   |  |  |   |   |  |   |                                    |                   |
| organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii oraz przepisami   | 5                                  | opisuje zasady bezpiecznego używania sprzętu Rolniczego  | X   |  |  |   |   |  |   |                                    |                   |
|   |                                    | charakteryzuje cechy odpowiedniego sprzętu używanego w pracy z koniem                          | X   |  |  | X   |   |  |   |                                    | X                 |
|   |                                    | opisuje zasady bezpiecznego miejsca pracy z koniem   | X   |  |  | X   |   | X  |   |                                    | X                 |

| <b>Efekty kształcenia</b>  | <b>Liczba godzin na efekt kształcenia</b> | <b>Kryteria weryfikacji</b>   | <b>Przedmiot 1</b><br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | <b>Przedmiot 2</b><br>Podstawy chowu i hodowli koni | <b>Przedmiot 3</b><br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | <b>Przedmiot 4</b><br>Szkolenie i użytkowanie i koni | <b>Przedmiot 5</b><br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | <b>Przedmiot 6</b><br>Turystyka i rekreacja konna | <b>Przedmiot 7</b><br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | <b>Przedmiot 8</b><br>Język obcy zawodowy | <b>Praktyki zawodowe</b> |
|--|---|---|--|---|---|--|--|---|--|---|--------------------------|
| dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska (ek)                               |   | stosuje zasady bezpiecznego postępowania z koniem   | X  |   |   |  | X  |   | X  |   | X                        |
|  |   | stosuje zasady bezpiecznego użytkowania koni  | X  |   |   |  | X  |   | X  |   | X                        |
| przewiduje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych (ek) | 5   | opisuje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka wynikające z użytkowania sprzętu rolniczego                    | X  |   |   |  |  |   |  |   |                          |
|  |   | opisuje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka w kontakcie ze środkami chemicznymi używanymi w gospodarstwie  | X  |   |   |  |  |   |  |   |                          |
|  |   | wymienia zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka związane z wychowem i pielęgnacją koni oraz użytkowaniem koni | X  |   |   | X  |  |   |  |   |                          |
|  |   | wymienia zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka związane z rozrodem koni                                      | X  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |

| <b>Efekty kształcenia</b>  | <b>Liczba godzin na efekt kształcenia</b> | <b>Kryteria weryfikacji</b>   | <b>Przedmiot 1</b><br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | <b>Przedmiot 2</b><br>Podstawy chowu i hodowli koni | <b>Przedmiot 3</b><br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | <b>Przedmiot 4</b><br>Szkolenie i użytkowanie i koni | <b>Przedmiot 5</b><br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | <b>Przedmiot 6</b><br>Turystyka i rekreacja konna | <b>Przedmiot 7</b><br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | <b>Przedmiot 8</b><br>Język obcy zawodowy | <b>Praktyki zawodowe</b> |
|--|---|---|--|---|---|--|--|---|--|---|--------------------------|
| stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych (ek) | 5   | charakteryzuje środki ochrony podczas pracy ze sprzętem rolniczym   | X  |   |   |  |  |   |  |   |                          |
|  |   | charakteryzuje środki ochrony podczas pracy ze środkami chemicznymi używanymi w gospodarstwie   | X  |   |   |  |  |   |  |   |                          |
|  |   | opisuje środki ochrony podczas pracy z końmi  | X  |   |   | X  |  | X   |  |   | X                        |
|  |   | używa środki ochrony podczas wykonywania zadań Zawodowych   | X  |   |   |  |  |   | X  |   | X                        |
| udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego (ek)                     | 10  | opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego  | X  |   | X   |  |  |   |  |   |                          |
|  |   | ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego  | X  |   | X   |  |  |   | X  |   |                          |
|  |   | zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku  | X  |   | X   |  |  |   | X  |   |                          |
|  |   | układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej   | X  |   | X   |  |  |   | X  |   |                          |
|  |   | powiadamia odpowiednie służby   | X  |   | X   |  |  |   | X  |   |                          |
|  |   | prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie | X  |   | X   |  |  |   | X  |   |                          |

| Efekty kształcenia   | Liczba godzin na efekt kształcenia | Kryteria weryfikacji  | Przedmiot 1<br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | Przedmiot 2<br>Podstawy chowu i hodowli koni | Przedmiot 3<br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | Przedmiot 4<br>Szkolenie i użytkowanie i koni | Przedmiot 5<br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | Przedmiot 6<br>Turystyka i rekreacja konna | Przedmiot 7<br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | Przedmiot 8<br>Język obcy zawodowy | Praktyki zawodowe |
|--|------------------------------------|---|---|--|--|---|---|--|---|------------------------------------|-------------------|
|  |                                    | prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar                       | X   |  | X  |   |   |  | X   |                                    |                   |
|  |                                    | wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji       | x   |  | X  |   |   |  | X   |                                    |                   |
| Suma ROL.07.01.  | 30                                 |   |   |  |  |   |   |  |   |                                    |                   |
| ROL.07.2. Podstawy chowu i hodowli koni  |                                    |   |   |  |  |   |   |  |   |                                    |                   |
| korzysta z usług instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa (ew) | 3                                  | wymienia instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa   |   | X  |  |   |   |  |   |                                    |                   |
|  |                                    | wyszukuje informacje udostępniane przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa  |   | X  |  |   |   |  |   |                                    |                   |
|  |                                    | opisuje zakres usług oferowanych przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa w kontekście możliwości ich wykorzystania |   | X  |  |   |   |  |   |                                    |                   |
|  |                                    | dobiera usługi odpowiednich instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa do wykonywanych zadań                              |   | X  |  |   |   |  |   |                                    |                   |
| objaśnia zasady  | 3                                  | opisuje możliwości korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich  |   | X  |  |   |   |  |   |                                    |                   |

| <b>Efekty kształcenia</b>  | <b>Liczba godzin na efekt kształcenia</b> | <b>Kryteria weryfikacji</b>  | <b>Przedmiot 1</b><br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | <b>Przedmiot 2</b><br>Podstawy chowu i hodowli koni | <b>Przedmiot 3</b><br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | <b>Przedmiot 4</b><br>Szkolenie i użytkowanie i koni | <b>Przedmiot 5</b><br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | <b>Przedmiot 6</b><br>Turystyka i rekreacja konna | <b>Przedmiot 7</b><br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | <b>Przedmiot 8</b><br>Język obcy zawodowy | <b>Praktyki zawodowe</b> |
|--|---|--|--|---|---|--|--|---|--|---|--------------------------|
| korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich (ew) |   | przygotowuje wnioski w ramach ubiegania się o środki finansowe na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich              |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |
|  |   | wymienia instytucje wspierające rolnictwo Ośrodek Doradztwa Rolniczego (ODR), Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich (KSOW) |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |
| posługuje się wiedzą z zakresu anatomii i biomechaniki koni (ek)                 | 4   | wymienia elementy budowy topograficznej konia  |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |
|  |   | wskazuje poszczególne elementy budowy konia  |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |
|  |   | opisuje budowę układu kostno-stawowego i mięśniowego konia   |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |
|  |   | opisuje zależność między budową konia a jego możliwościami użytkowymi  |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |
| charakteryzuje cechy osobnicze różnych ras i typów użytkowych koni               | 4   | opisuje rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej                            |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |
|  |   | rozpoznaje rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej                         |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |
|  |   | opisuje rasy koni sportowych użytkowanych w Rzeczypospolitej Polskiej  |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |
|  |   | rozpoznaje typy użytkowe koni  |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |

| Efekty kształcenia   | Liczba godzin na efekt kształcenia | Kryteria weryfikacji  |  |   |   |  |  |   |  |   |                          |
|--|------------------------------------|---|--|---|---|--|--|---|--|---|--------------------------|
|  |                                    |   | <b>Przedmiot 1</b><br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | <b>Przedmiot 2</b><br>Podstawy chowu i hodowli koni | <b>Przedmiot 3</b><br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | <b>Przedmiot 4</b><br>Szkolenie i użytkowanie i koni | <b>Przedmiot 5</b><br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | <b>Przedmiot 6</b><br>Turystyka i rekreacja konna | <b>Przedmiot 7</b><br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | <b>Przedmiot 8</b><br>Język obcy zawodowy | <b>Praktyki zawodowe</b> |
| (ek)   |                                    | określa różnice między typami użytkowymi koni   |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |
|  |                                    | przyporządkowuje rasy koni do poszczególnych typów użytkowych   |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |
|  |                                    | wymienia organizacje odpowiedzialne za prowadzenie ksiąg stadnych dla poszczególnych ras koni w Rzeczypospolitej Polskiej |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |
| charakteryzuje systemy utrzymania koni (ew)                                | 2                                  | wymienia cechy charakterystyczne systemów utrzymania koni   |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |
|  |                                    | wymienia optymalne parametry zoohigieniczne pomieszczeń stajennych  |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |
| charakteryzuje sprawność psychofizyczną jeźdźcy (ew)                       | 3                                  | opisuje cechy sprawności psychicznej jeźdźcy  |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |
|  |                                    | wskazuje zależność między sprawnością psychofizyczną a bezpieczeństwem pracy z koniem                                     |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |
| sporządza biznesplan dla gospodarstwa hodującego i użytkującego konie (ek) | 3                                  | opisuje strukturę biznesplanu   |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |
|  |                                    | określa założenia niezbędne do opracowania Biznesplanu  |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |
|  |                                    | przygotowuje analizę finansową inwestycji   |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |
|  |                                    | przygotowuje przykładowy biznesplan   |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |



| <b>Efekty kształcenia</b>   | <b>Liczba godzin na efekt kształcenia</b> | <b>Kryteria weryfikacji</b>  | <b>Przedmiot 1</b><br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | <b>Przedmiot 2</b><br>Podstawy chowu i hodowli koni | <b>Przedmiot 3</b><br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | <b>Przedmiot 4</b><br>Szkolenie i użytkowanie i koni | <b>Przedmiot 5</b><br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | <b>Przedmiot 6</b><br>Turystyka i rekreacja konna | <b>Przedmiot 7</b><br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | <b>Przedmiot 8</b><br>Język obcy zawodowy | <b>Praktyki zawodowe</b> |
|---|---|--|--|---|---|--|--|---|--|---|--------------------------|
| stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych (ew)   | 3   | posługuje się programami komputerowymi do ćwiczeń z przepisów ruchu drogowego  |  |   | X   |  |  |   |  |   |                          |
|   |   | wykorzystuje komputerowe symulatory jazdy  |  |   | X   |  |  |   |  |   |                          |
|   |   | sporządza niezbędną dokumentację z użyciem programów komputerowych   |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |
| rozpoznaje przepisy prawa Unii Europejskiej i krajowego dotyczące organizacji hodowli i rozrodu zwierząt gospodarskich, wyścigów konnych, identyfikacji i | 3   | wymienia przepisy prawa Unii Europejskiej i krajowego dotyczącego organizacji hodowli i rozrodu zwierząt gospodarskich                               |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |
|   |   | wymienia przepisy prawa Unii Europejskiej i krajowego dotyczącego wyścigów konnych, identyfikacji i rejestracji zwierząt, ochrony zwierząt oraz pasz |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |

| <b>Efekty kształcenia</b>  | <b>Liczba godzin na efekt kształcenia</b> | <b>Kryteria weryfikacji</b>   | <b>Przedmiot 1</b><br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | <b>Przedmiot 2</b><br>Podstawy chowu i hodowli koni | <b>Przedmiot 3</b><br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | <b>Przedmiot 4</b><br>Szkolenie i użytkowanie i koni | <b>Przedmiot 5</b><br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | <b>Przedmiot 6</b><br>Turystyka i rekreacja konna | <b>Przedmiot 7</b><br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | <b>Przedmiot 8</b><br>Język obcy zawodowy | <b>Praktyki zawodowe</b> |
|--|---|---|--|---|---|--|--|---|--|---|--------------------------|
| rejestracji zwierząt, ochrony zwierząt oraz pasz (ew)                      |   |   |  |   |   |  |  |   |  |   |                          |
| wykonuje czynności kontrolno-obługowe ciągników rolniczych i przyczep (ep) | 4   | wykonuje obsługę codzienną ciągnika rolniczego i przyczepy  |  |   | X   |  |  |   |  |   |                          |
|  |   | kontroluje sprawność układów i instalacji ciągnika rolniczego i przyczepy   |  |   | X   |  |  |   |  |   |                          |
| stosuje przepisy prawa dotyczące ruchu drogowego w zakresie niezbędnym     | 13  | wyjaśnia ogólne zasady dotyczące ruchu ciągników rolniczych po drogach  |  |   | X   |  |  |   |  |   |                          |
|  |   | stosuje zasady udzielania pierwszej pomocy osobom poszkodowanym w wypadku drogowym z udziałem ciągnika rolniczego |  |   | X   |  |  |   |  |   |                          |
|  |   | stosuje zasady ruchu drogowego określone znakami i sygnałami drogowymi podczas jazdy ciągnikiem                   |  |   | X   |  |  |   |  |   |                          |

| <b>Efekty kształcenia</b>   | <b>Liczba godzin na efekt kształcenia</b> | <b>Kryteria weryfikacji</b>  | <b>Przedmiot 1</b><br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | <b>Przedmiot 2</b><br>Podstawy chowu i hodowli koni | <b>Przedmiot 3</b><br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | <b>Przedmiot 4</b><br>Szkolenie i użytkowanie i koni | <b>Przedmiot 5</b><br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | <b>Przedmiot 6</b><br>Turystyka i rekreacja konna | <b>Przedmiot 7</b><br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | <b>Przedmiot 8</b><br>Język obcy zawodowy | <b>Praktyki zawodowe</b> |
|---|---|--|--|---|---|--|--|---|--|---|--------------------------|
| do uzyskania prawa jazdy kategorii T (ep)   |   | rolniczym z przyczepą  |  |   |   |  |  |   |  |   |                          |
|   |   | wykonuje manewry w ruchu drogowym podczas jazdy ciągnikiem rolniczym z przyczepą |  |   | X   |  |  |   |  |   |                          |
| wykonuje czynności związane z prowadzeniem i obsługą ciągnika rolniczego (ep)             | 13  | przygotowuje ciągnik rolniczy i przyczepę do jazdy                               |  |   | X   |  |  |   |  |   |                          |
|   |   | wykonuje manewry wymagane do uzyskania prawa jazdy kategorii T                   |  |   | X   |  |  |   |  |   |                          |
|   |   | przestrzega zasad kierowania ciągnikiem rolniczym                                |  |   | X   |  |  |   |  |   |                          |
| rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych | 2   | wymienia cele normalizacji krajowej  |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |
|   |   | wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy                                 |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |
|   |   | rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej              |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |
|   |   | korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności        |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |

| Efekty kształcenia  | Liczba godzin na efekt kształcenia | Kryteria weryfikacji   | Przedmiot 1<br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | Przedmiot 2<br>Podstawy chowu i hodowli koni | Przedmiot 3<br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | Przedmiot 4<br>Szkolenie i użytkowanie i koni | Przedmiot 5<br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | Przedmiot 6<br>Turystyka i rekreacja konna | Przedmiot 7<br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | Przedmiot 8<br>Język obcy zawodowy | Praktyki zawodowe |
|---|------------------------------------|--|---|--|--|---|---|--|---|------------------------------------|-------------------|
| (ep)  |                                    |  |   |  |  |   |   |  |   |                                    |                   |
| <b>Suma ROL.07.02.</b>  | <b>60</b>                          |  |   |  |  |   |   |  |   |                                    |                   |
| <b>ROL.07.3 Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży</b> |                                    |  |   |  |  |   |   |  |   |                                    |                   |
| lonżuje konia (ek)  | 40                                 | wymienia cele lonżowania   |   |  |  | X   |   |  |   |                                    |                   |
|   |                                    | opisuje elementy wyposażenia lonżującego i konia   |   |  |  | X   |   |  |   |                                    |                   |
|   |                                    | wymienia zasady lonżowania   |   |  |  | X   |   |  |   |                                    |                   |
|   |                                    | przygotowuje konia do lonżowania   |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |
|   |                                    | opisuje sposoby przypięcia lonży   |   |  |  | X   |   |  |   |                                    |                   |
|   |                                    | lonżuje konia na pojedynczej lonży według wytycznych Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ) |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |
|   |                                    | stosuje pomoce podczas lonżowania  |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |
| wdraża konia do pracy wierzchowej (ek)  | 38                                 | wymienia etapy pracy z młodym koniem (według wytycznych PZJ)                               |   |  |  | X   |   |  |   |                                    |                   |
|   |                                    | opisuje metody pracy z młodym koniem   |   |  |  | X   |   |  |   |                                    |                   |
|   |                                    | prowdzi pierwsze dosiadanie konia  |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |
|   |                                    | prowdzi objeżdżanie młodego konia  |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |
|   |                                    | przygotowuje konia do reagowania na pomoce jeździeckie                                     |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |
|   | 37                                 | wymienia etapy pracy z młodym koniem   |   |  |  | X   |   |  |   |                                    | X                 |
|   |                                    | prowdzi konia w rękę   |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |

| <b>Efekty kształcenia</b>   | <b>Liczba godzin na efekt kształcenia</b> | <b>Kryteria weryfikacji</b>  | <b>Przedmiot 1</b><br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | <b>Przedmiot 2</b><br>Podstawy chowu i hodowli koni | <b>Przedmiot 3</b><br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | <b>Przedmiot 4</b><br>Szkolenie i użytkowanie i koni | <b>Przedmiot 5</b><br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | <b>Przedmiot 6</b><br>Turystyka i rekreacja konna | <b>Przedmiot 7</b><br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | <b>Przedmiot 8</b><br>Język obcy zawodowy | <b>Praktyki zawodowe</b> |
|---|---|--|--|---|---|--|--|---|--|---|--------------------------|
| wdraża konia do pracy zaprzęgowej (ek)                              |   | przyucza konia do zakładania uprzęży   |  |   |   |  | X  |   |  |   | X                        |
|   |   | przyzwyczajają konia do ciągnięcia   |  |   |   |  | X  |   |  |   | X                        |
|   |   | przyucza konia do ciągnięcia pojazdów zaprzęgowych   |  |   |   |  | X  |   |  |   | X                        |
| przygotowuje konie do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży (ek) | 30  | planuje harmonogram działań związany z organizacją zawodów konnych i pokazów hodowlanych                       |  |   |   | X  |  |   |  |   | X                        |
|   |   | analizuje zasady pokazów hodowlanych, by odpowiednio przygotować konia   |  |   |   | X  |  |   |  |   | X                        |
|   |   | przygotowuje konia do zawodów jeździeckich, pokazów hodowlanych i do sprzedaży, stosując zabiegi pielęgnacyjne |  |   |   |  | X  |   |  |   | X                        |
|   |   | rozpoznaje wady budowy i ruchu konia obniżające jego wartość hodowlaną, użytkową oraz cenę sprzedaży           |  |   |   |  | X  |   |  |   | X                        |
| prezentuje konie na pokazach hodowlanych i podczas sprzedaży (ek)   | 25  | pokazuje konia przed komisją oceny lub kupującym w pozycji na stoj   |  |   |   |  | X  |   |  |   | X                        |
|   |   | pokazuje konia przed komisją oceny lub kupującym w stępie i klusie   |  |   |   |  | X  |   |  |   | X                        |
|   |   | eksponuje cechy budowy i temperamentu konia podczas prezentacji  |  |   |   |  | X  |   |  |   | X                        |

| <b>Efekty kształcenia</b>  | <b>Liczba godzin na efekt kształcenia</b> | <b>Kryteria weryfikacji</b>   | <b>Przedmiot 1</b><br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | <b>Przedmiot 2</b><br>Podstawy chowu i hodowli koni | <b>Przedmiot 3</b><br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | <b>Przedmiot 4</b><br>Szkolenie i użytkowanie i koni | <b>Przedmiot 5</b><br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | <b>Przedmiot 6</b><br>Turystyka i rekreacja konna | <b>Przedmiot 7</b><br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | <b>Przedmiot 8</b><br>Język obcy zawodowy | <b>Praktyki zawodowe</b> |
|--|---|---|--|---|---|--|--|---|--|---|--------------------------|
| opisuje zasady sprzedaży konia (ek)                                    | 30  | przygotowuje ofertę sprzedaży konia   |  |   |   | X  | X  |   |  |   |                          |
|  |   | redaguje umowę kupna-sprzedaży konia  |  |   |   | X  | X  |   |  |   |                          |
| ocenia stan zdrowia konia na podstawie parametrów fizjologicznych (ek) | 40  | mierzy temperaturę ciała, liczbę oddechów oraz tętno konia  |  |   |   |  | X  |   |  |   | X                        |
|  |   | ocenia stan nawodnienia organizmu konia   |  |   |   |  | X  |   |  |   | X                        |
|  |   | ocenia nieprawidłowości stanu zdrowia konia   |  |   |   |  | X  |   |  |   | X                        |
|  |   | opisuje związek między stanem zdrowia konia a bezpieczeństwem jego użytkowania i dobrostanem zwierzęcia |  |   |   |  | X  |   |  |   | X                        |
|  |   | decyduje o rezygnacji z użycia konia, co do którego zachodzi obawa o jego stan zdrowia                  |  |   |   |  | X  |   |  |   | X                        |
| <b>Suma ROL.07.03.</b>   | <b>240</b>                                |   |  |   |   |  |  |   |  |   |                          |
| <b>ROL.07.4 Użytkowanie i transport koni</b>                           |   |   |  |   |   |  |  |   |  |   |                          |
| charakteryzuje zasady jazdy na ujeżdżalni i w terenie (ek)             | 10  | wymienia zasady bezpiecznego poruszania się na ujeżdżalni i w terenie                                   |  |   |   | X  | X  |   |  |   |                          |
|  |   | rozpoznaje sytuacje mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni                              |  |   |   | X  | X  |   |  |   |                          |
|  | 11  | wymienia elementy stroju jeździeckiego  |  |   |   | X  | X  |   |  |   |                          |

| <b>Efekty kształcenia</b>                               | <b>Liczba godzin na efekt kształcenia</b> | <b>Kryteria weryfikacji</b>  | <b>Przedmiot 1</b><br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | <b>Przedmiot 2</b><br>Podstawy chowu i hodowli koni | <b>Przedmiot 3</b><br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | <b>Przedmiot 4</b><br>Szkolenie i użytkowanie i koni | <b>Przedmiot 5</b><br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | <b>Przedmiot 6</b><br>Turystyka i rekreacja konna | <b>Przedmiot 7</b><br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | <b>Przedmiot 8</b><br>Język obcy zawodowy | <b>Praktyki zawodowe</b> |
|---|---|--|--|---|---|--|--|---|--|---|--------------------------|
| dobiera ubiór jeździecki (ek)                           |   | uzasadnia stosowanie elementów ubioru jeźdźca                        |  |   |   | X  | X  |   |  |   |                          |
| charakteryzuje sprzęt jeździecki i zaprzęgowy (ek)      | 20  | nazywa sprzęt jeździecki i zaprzęgowy oraz jego elementy             |  |   |   | X  | X  |   |  |   |                          |
|   |   | nazywa elementy pojazdu zaprzęgowego                                 |  |   |   | X  | X  |   |  |   |                          |
|   |   | różnicuje budowę sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego                |  |   |   | X  | X  |   |  |   |                          |
|   |   | opisuje style zaprzęgowe   |  |   |   | X  | X  |   |  |   |                          |
|   |   | rozpoznaje rodzaje pojazdów zaprzęgowych                             |  |   |   | X  | X  |   |  |   |                          |
| przygotowuje konia do jazdy wierzchem i w zaprzęgu (ek) | 10  | wykonuje czynności wstępne przed użytkowaniem Konia                  |  |   |   |  | X  |   |  |   | X                        |
|   |   | dobiera sprzęt jeździecki używany do pracy wierzchowej i zaprzęgowej |  |   |   |  | X  |   |  |   | X                        |
|   |   | zakłada rząd jeździecki wraz z elementami pomocniczymi na konia      |  |   |   |  | X  |   |  |   | X                        |
|   |   | zakłada uprząż szorową lub chomątową na konia                        |  |   |   |  | X  |   |  |   | X                        |
|   |   | reguluje sprzęt używany w pracy wierzchowej i zaprzęgowej            |  |   |   |  | X  |   |  |   | X                        |
| stosuje terminologię z                                  | 12  | wymienia rodzaje dosiada   |  |   |   | X  |  |   |  |   |                          |
|   |   | charakteryzuje rodzaje dosiada                                       |  |   |   | X  |  |   |  |   |                          |

| Efekty kształcenia                           | Liczba godzin na efekt kształcenia | Kryteria weryfikacji   | Przedmiot 1                    | Przedmiot 2                   | Przedmiot 3                     | Przedmiot 4                    | Przedmiot 5                              | Przedmiot 6                 | Przedmiot 7                              | Przedmiot 8         | Praktyki zawodowe |
|--|------------------------------------|--|--------------------------------|-------------------------------|---------------------------------|--------------------------------|--|-----------------------------|--|---------------------|-------------------|
|  |                                    |  | Bezpieczeństwo i higiena pracy | Podstawy chowu i hodowli koni | Przepisy ruchu drogowego kat. T | Szkolenie i użytkowanie i koni | Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | Turystyka i rekreacja konna | Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | Język obcy zawodowy |                   |
| zakresu teorii jazdy konnej i powożenia (ew) |                                    | wymienia pomoce jeździeckie stosowane podczas jazdy wierzchem  |                                |                               |                                 | X                              |  |                             |  |                     |                   |
|  |                                    | opisuje elementy skali szkoleniowej  |                                |                               |                                 | X                              |  |                             |  |                     |                   |
|  |                                    | rozpoznaje style zaprzęgowe  |                                |                               |                                 | X                              |  |                             |  |                     |                   |
|  |                                    | wymienia sposoby trzymania lejcy   |                                |                               |                                 | X                              |  |                             |  |                     |                   |
|  |                                    | charakteryzuje pomoce używane w pracy zaprzęgowej  |                                |                               |                                 | X                              |  |                             |  |                     |                   |
|  |                                    | opisuje pozycję powożącego na koźle  |                                |                               |                                 | X                              |  |                             |  |                     |                   |
| jeździ konno na ujeżdżalni i w terenie (ek)  | 12                                 | dosiada konia  |                                |                               |                                 |                                | X  |                             |  |                     | X                 |
|  |                                    | używa pomocy jeździeckich  |                                |                               |                                 |                                | X  |                             |  |                     | X                 |
|  |                                    | stosuje różne rodzaje dosiada podczas jazdy konnej   |                                |                               |                                 |                                | X  |                             |  |                     | X                 |
|  |                                    | jeździ stępem, kłusem i galopem  |                                |                               |                                 |                                | X  |                             |  |                     | X                 |
|  |                                    | pracuje z koniem na <i>cavaletti</i>   |                                |                               |                                 |                                | X  |                             |  |                     | X                 |
|  |                                    | skacze przez przeszkody o wysokości do 70 cm   |                                |                               |                                 |                                | X  |                             |  |                     | X                 |
|  |                                    | pokonuje przeszkody naturalne w terenie  |                                |                               |                                 |                                | X  |                             |  |                     | X                 |
|  |                                    | posiada umiejętności jazdy konnej co najmniej na poziomie egzaminu na brązową odznakę jeździecką Polskiego Związku Jeździeckiego |                                |                               |                                 |                                | X  |                             |  |                     | X                 |
|  |                                    | stosuje zasady bezpieczeństwa podczas jazdy konnej   |                                |                               |                                 |                                | X  |                             |  |                     | X                 |



| Efekty kształcenia                               | Liczba godzin na efekt kształcenia | Kryteria weryfikacji   | Przedmiot 1<br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | Przedmiot 2<br>Podstawy chowu i hodowli koni | Przedmiot 3<br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | Przedmiot 4<br>Szkolenie i użytkowanie i koni | Przedmiot 5<br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | Przedmiot 6<br>Turystyka i rekreacja konna | Przedmiot 7<br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | Przedmiot 8<br>Język obcy zawodowy | Praktyki zawodowe |
|--|------------------------------------|--|---|--|--|---|---|--|---|------------------------------------|-------------------|
| wykonuje figury podczas jazdy na ujeżdżalni (ek) | 12                                 | porusza się na ujeżdżalni, wykonując figury jeździeckie  |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |
|  |                                    | zmienia kierunek jazdy w różnych chodach   |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |
|  |                                    | wykonuje przejścia od niższego do wyższego chodu konia i odwrotnie podczas jazdy wierzchovej   |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |
|  |                                    | rusza i zatrzymuje konia   |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |
| powozi końmi (ek)                                | 40                                 | zapręga konie w pojedynkę lub parę   |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |
|  |                                    | powozi zaprzęgiem konnym z zachowaniem bezpieczeństwa ludzi i koni   |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |
|  |                                    | wymienia zasady poruszania się zaprzęgiem po drogach publicznych   |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |
|  |                                    | stosuje zasady poruszania się zaprzęgiem po drogach publicznych  |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |
|  |                                    | opisuje zasady bezpieczeństwa i właściwego obciążenia koni pracą   |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |
|  |                                    | posiada umiejętności powożenia co najmniej na poziomie egzaminu na brązową odznakę w powożeniu Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ) |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |
|  | 8                                  | objaśnia potrzebę konserwacji sprzętu jeździeckiego  |   |  |  | X   | X   |  |   |                                    |                   |

| <b>Efekty kształcenia</b>                                   | <b>Liczba godzin na efekt kształcenia</b> | <b>Kryteria weryfikacji</b>  | <b>Przedmiot 1</b><br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | <b>Przedmiot 2</b><br>Podstawy chowu i hodowli koni | <b>Przedmiot 3</b><br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | <b>Przedmiot 4</b><br>Szkolenie i użytkowanie i koni | <b>Przedmiot 5</b><br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | <b>Przedmiot 6</b><br>Turystyka i rekreacja konna | <b>Przedmiot 7</b><br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | <b>Przedmiot 8</b><br>Język obcy zawodowy | <b>Praktyki zawodowe</b> |
|---|---|--|--|---|---|--|--|---|--|---|--------------------------|
| konserwuje sprzęt jeździecki i zaprzęgowy (ek)              |   | i zaprzęgowego   |  |   |   |  |  |   |  |   |                          |
|   |   | wykonuje konserwację sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego                          |  |   |   |  | X  |   |  |   | X                        |
|   |   | rozpoznaje uszkodzenia sprzętu   |  |   |   |  | X  |   |  |   | X                        |
|   |   | usuwa uszkodzenia sprzętu mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni   |  |   |   |  | X  |   |  |   | X                        |
| przygotowuje dokumentację potrzebną do transportu koni (ek) | 10  | opisuje przepisy ruchu drogowego dotyczące transportu koni                         |  |   |   | X  | X  |   |  |   |                          |
|   |   | wymienia przepisy prawa Unii Europejskiej oraz krajowego dotyczące transportu koni |  |   |   | X  | X  |   |  |   |                          |
|   |   | gromadzi dokumentację potrzebną do transportu koni                                 |  |   |   | X  | X  |   |  |   |                          |
| dobiera typy pojazdów do transportu koni (ek)               | 10  | wymienia typy pojazdów do transportu koni  |  |   |   | X  | X  |   |  |   |                          |
|   |   | rozpoznaje typy pojazdów do transportu koni  |  |   |   | X  | X  |   |  |   |                          |
|   |   | opisuje wyposażenie pojazdu do transportu koni                                     |  |   |   | X  | X  |   |  |   |                          |
|   |   | charakteryzuje zasady transportu koni  |  |   |   | X  | X  |   |  |   |                          |
| wykonuje czynności związane z transportem koni              | 10  | wymienia etapy przygotowania konia do transportu                                   |  |   |   | X  | X  |   |  |   |                          |
|   |   | opisuje zasady zabezpieczenia koni podczas transportu                              |  |   |   | X  | X  |   |  |   |                          |
|   |   | przygotowuje konia do transportu   |  |   |   |  | X  |   |  |   | X                        |
|   |   | wykonuje czynności związane z załadunkiem koni                                     |  |   |   |  | X  |   |  |   | X                        |

| Efekty kształcenia  | Liczba godzin na efekt kształcenia | Kryteria weryfikacji  | Przedmiot 1<br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | Przedmiot 2<br>Podstawy chowu i hodowli koni | Przedmiot 3<br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | Przedmiot 4<br>Szkolenie i użytkowanie i koni | Przedmiot 5<br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | Przedmiot 6<br>Turystyka i rekreacja konna | Przedmiot 7<br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | Przedmiot 8<br>Język obcy zawodowy | Praktyki zawodowe |
|---|------------------------------------|---|---|--|--|---|---|--|---|------------------------------------|-------------------|
| (ek)  |                                    | stosuje czynności związane z opieką nad końmi w czasie transportu   |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |
|   |                                    | wykonuje czynności związane z rozładunkiem koni   |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |
| charakteryzuje dyscypliny jeździeckie (ek)  | 45                                 | wyszukuje w dostępnych źródłach przepisy prawa dotyczące sportu jeździeckiego   |   |  |  | X   |   |  |   |                                    |                   |
|   |                                    | opisuje zasady i strój obowiązujące w poszczególnych dyscyplinach jeździeckich zgodnie z przepisami Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ) |   |  |  | X   |   |  |   |                                    |                   |
|   |                                    | rozpoznaje dyscypliny jeździeckie   |   |  |  | X   |   |  |   |                                    |                   |
|   |                                    | wymienia różnice między dyscyplinami jeździeckimi   |   |  |  | X   |   |  |   |                                    |                   |
|   |                                    | wymienia zasady kodeksu postępowania z koniem   |   |  |  | X   |   |  |   |                                    |                   |
|   |                                    | rozpoznaje niezgodności z przepisami występujące podczas zawodów konnych  |   |  |  | X   |   |  |   |                                    |                   |
| <b>Suma ROL.07.04.</b>  | <b>210</b>                         |   |   |  |  |   |   |  |   |                                    |                   |
| <b>ROL.07.05. Prowadzenie rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym</b> |                                    |   |   |  |  |   |   |  |   |                                    |                   |
| dostosowuje gospodarstwo rolne do utrzymania                                      | 18                                 | wymienia elementy infrastruktury niezbędne w gospodarstwie utrzymującym i użytkującym konie   |   |  |  |   |   | X  |   |                                    |                   |
|   |                                    | planuje adaptację lub rozbudowę bazy pod względem turystyki konnej  |   |  |  |   |   | X  |   |                                    |                   |

| <b>Efekty kształcenia</b>   | <b>Liczba godzin na efekt kształcenia</b> | <b>Kryteria weryfikacji</b>  | <b>Przedmiot 1</b><br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | <b>Przedmiot 2</b><br>Podstawy chowu i hodowli koni | <b>Przedmiot 3</b><br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | <b>Przedmiot 4</b><br>Szkolenie i użytkowanie i koni | <b>Przedmiot 5</b><br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | <b>Przedmiot 6</b><br>Turystyka i rekreacja konna | <b>Przedmiot 7</b><br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | <b>Przedmiot 8</b><br>Język obcy zawodowy | <b>Praktyki zawodowe</b> |
|---|---|--|--|---|---|--|--|---|--|---|--------------------------|
| i użytkowania koni w rekreacji i turystyce jeździeckiej (ew)                          |   |  |  |   |   |  |  |   |  |   |                          |
| dobiera konie pod względem ich przydatności w rekreacji i turystyce jeździeckiej (ek) | 20  | opisuje rasy koni pod względem przydatności w rekreacji i turystyce jeździeckiej |  |   |   |  |  | X   |  |   |                          |
|   |   | wymienia kryteria stosowane przy doborze koni do rekreacji i turystyki konnej    |  |   |   |  |  | X   |  |   |                          |
|   |   | charakteryzuje cechy konia użytkowanego w rekreacji i turystyce jeździeckiej     |  |   |   |  |  | X   |  |   |                          |
| przestrzega zasad bezpieczeństwa w użytkowaniu koni (ek)                              | 22  | ocenia stan emocjonalny konia  |  |   |   |  |  |   | X  |   | X                        |
|   |   | rozpoznaje niebezpieczne zachowania konia wynikające z jego behawioru            |  |   |   |  |  |   | X  |   | X                        |
|   |   | definiuje zasady bezpieczeństwa uczestników rekreacji i turystyki konnej         |  |   |   |  |  |   | X  |   | X                        |
|   |   | dobiera konia dla uczestnika rekreacji i turystyki konnej                        |  |   |   |  |  |   | X  |   | X                        |
| organizuje rekreację i  | 26  | przedstawia ofertę imprez jeździeckich, wycieczek i rajdów konnych               |  |   |   |  |  |   | X  |   | X                        |

| <b>Efekty kształcenia</b>   | <b>Liczba godzin na efekt kształcenia</b> | <b>Kryteria weryfikacji</b>  | <b>Przedmiot 1</b><br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | <b>Przedmiot 2</b><br>Podstawy chowu i hodowli koni | <b>Przedmiot 3</b><br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | <b>Przedmiot 4</b><br>Szkolenie i użytkowanie i koni | <b>Przedmiot 5</b><br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | <b>Przedmiot 6</b><br>Turystyka i rekreacja konna | <b>Przedmiot 7</b><br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | <b>Przedmiot 8</b><br>Język obcy zawodowy | <b>Praktyki zawodowe</b> |
|---|---|--|--|---|---|--|--|---|--|---|--------------------------|
| turystykę konną w gospodarstwie (ek)                                  |   | planuje rekreacyjne jazdy konne na ujeżdżalni i w terenie                                    |  |   |   |  |  |   | X  |   | X                        |
|   |   | planuje rajdy konne  |  |   |   |  |  |   | X  |   | X                        |
|   |   | planuje wyjazdy zaprzęgami konnymi   |  |   |   |  |  |   | X  |   | X                        |
|   |   | planuje imprezy jeździeckie  |  |   |   |  |  |   | X  |   | X                        |
|   |   | organizuje imprezy jeździeckie   |  |   |   |  |  |   | X  |   | X                        |
| wykorzystuje walory przyrodnicze i kulturowe regionu w turystyce (ew) | 18  | gromadzi informacje na temat walorów przyrodniczych i kulturowych regionu                    |  |   |   |  |  | X   |  |   |                          |
|   |   | prezentuje walory okolicy  |  |   |   |  |  | X   |  |   |                          |
|   |   | przedstawia ofertę turystyki konnej w regionie   |  |   |   |  |  | X   |  |   |                          |
| korzysta z dostępnych szlaków konnych w regionie (ek)                 | 20  | charakteryzuje rodzaje szlaków konnych   |  |   |   |  |  | X   | X  |   |                          |
|   |   | rozpoznaje oznakowanie i symbole szlaków konnych   |  |   |   |  |  | X   | X  |   |                          |
|   |   | dobiera szlaki konne dla grupy jeźdźców  |  |   |   |  |  | X   | X  |   |                          |
| oblicza opłacalność   | 26  | sporządza kalkulację kosztów prowadzenia rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym |  |   |   |  |  |   | X  |   |                          |
|   |   | analizuje koszty utrzymania koni w celach  |  |   |   |  |  |   | X  |   |                          |

| <b>Efekty kształcenia</b>  | <b>Liczba godzin na efekt kształcenia</b> | <b>Kryteria weryfikacji</b>  | <b>Przedmiot 1</b><br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | <b>Przedmiot 2</b><br>Podstawy chowu i hodowli koni | <b>Przedmiot 3</b><br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | <b>Przedmiot 4</b><br>Szkolenie i użytkowanie i koni | <b>Przedmiot 5</b><br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | <b>Przedmiot 6</b><br>Turystyka i rekreacja konna | <b>Przedmiot 7</b><br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | <b>Przedmiot 8</b><br>Język obcy zawodowy | <b>Praktyki zawodowe</b> |
|--|---|--|--|---|---|--|--|---|--|---|--------------------------|
| organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym (ek)   |   | rekreacyjnych i turystyki konnej   |  |   |   |  |  |   |  |   |                          |
| <b>Suma ROL.07.04.</b>   | <b>150</b>                                |  |  |   |   |  |  |   |  |   |                          |
| <b>ROL.07.6. Język obcy zawodowy</b>   |   |  |  |   |   |  |  |   |  |   |                          |
| posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), | 10  | rozpoznaje oraz stosuje środki językowe w języku obcym nowożytnym umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów |  |   |   |  |  |   |  | X   |                          |

| <b>Efekty kształcenia</b>   | <b>Liczba godzin na efekt kształcenia</b> | <b>Kryteria weryfikacji</b>  | <b>Przedmiot 1</b><br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | <b>Przedmiot 2</b><br>Podstawy chowu i hodowli koni | <b>Przedmiot 3</b><br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | <b>Przedmiot 4</b><br>Szkolenie i użytkowanie i koni | <b>Przedmiot 5</b><br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | <b>Przedmiot 6</b><br>Turystyka i rekreacja konna | <b>Przedmiot 7</b><br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | <b>Przedmiot 8</b><br>Język obcy zawodowy | <b>Praktyki zawodowe</b> |
|---|---|--|--|---|---|--|--|---|--|---|--------------------------|
| umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi |   | związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta (A1) |  |   |   |  |  |   |  |   |                          |

| <b>Efekty kształcenia</b>   | <b>Liczba godzin na efekt kształcenia</b> | <b>Kryteria weryfikacji</b>  | <b>Przedmiot 1</b><br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | <b>Przedmiot 2</b><br>Podstawy chowu i hodowli koni | <b>Przedmiot 3</b><br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | <b>Przedmiot 4</b><br>Szkolenie i użytkowanie i koni | <b>Przedmiot 5</b><br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | <b>Przedmiot 6</b><br>Turystyka i rekreacja konna | <b>Przedmiot 7</b><br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | <b>Przedmiot 8</b><br>Język obcy zawodowy | <b>Praktyki zawodowe</b> |
|---|---|--|--|---|---|--|--|---|--|---|--------------------------|
| w danym zawodzie (ew)   |   |  |  |   |   |  |  |   |  |   |                          |
| rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań | 10  | określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu (A2) |  |   |   |  |  |   |  | X   |                          |
|   |   | znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje (A1)                        |  |   |   |  |  |   |  | X   |                          |
|   |   | rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu (A2)                     |  |   |   |  |  |   |  | X   |                          |
|   |   | układa informacje w określonym porządku (A1)                                       |  |   |   |  |  |   |  | X   |                          |



| Efekty kształcenia   | Liczba godzin na efekt kształcenia | Kryteria weryfikacji | <b>Przedmiot 1</b><br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | <b>Przedmiot 2</b><br>Podstawy chowu i hodowli koni | <b>Przedmiot 3</b><br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | <b>Przedmiot 4</b><br>Szkolenie i użytkowanie i koni | <b>Przedmiot 5</b><br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | <b>Przedmiot 6</b><br>Turystyka i rekreacja konna | <b>Przedmiot 7</b><br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | <b>Przedmiot 8</b><br>Język obcy zawodowy | Praktyki zawodowe |
|--|------------------------------------|----------------------|--|---|---|--|--|---|--|---|-------------------|
| zawodowych:<br>a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyrażnie, w standardowej odmianie języka |                                    |                      |  |   |   |  |  |   |  |   |                   |

| <b>Efekty kształcenia</b>   | <b>Liczba godzin na efekt kształcenia</b> | <b>Kryteria weryfikacji</b>  | <b>Przedmiot 1</b><br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | <b>Przedmiot 2</b><br>Podstawy chowu i hodowli koni | <b>Przedmiot 3</b><br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | <b>Przedmiot 4</b><br>Szkolenie i użytkowanie i koni | <b>Przedmiot 5</b><br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | <b>Przedmiot 6</b><br>Turystyka i rekreacja konna | <b>Przedmiot 7</b><br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | <b>Przedmiot 8</b><br>Język obcy zawodowy | <b>Praktyki zawodowe</b> |
|---|---|--|--|---|---|--|--|---|--|---|--------------------------|
| b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową) (ew) |   |  |  |   |   |  |  |   |  |   |                          |
| samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne   | 10  | opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi (A1)   |  |   |   |  |  |   |  | X   |                          |
|   |   | przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) (A2) |  |   |   |  |  |   |  | X   |                          |
|   |   | wyraża i uzasadnia swoje stanowisko (A2)   |  |   |   |  |  |   |  | X   |                          |

| <b>Efekty kształcenia</b>   | <b>Liczba godzin na efekt kształcenia</b> | <b>Kryteria weryfikacji</b>  | <b>Przedmiot 1</b><br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | <b>Przedmiot 2</b><br>Podstawy chowu i hodowli koni | <b>Przedmiot 3</b><br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | <b>Przedmiot 4</b><br>Szkolenie i użytkowanie i koni | <b>Przedmiot 5</b><br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | <b>Przedmiot 6</b><br>Turystyka i rekreacja konna | <b>Przedmiot 7</b><br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | <b>Przedmiot 8</b><br>Język obcy zawodowy | <b>Praktyki zawodowe</b> |
|---|---|--|--|---|---|--|--|---|--|---|--------------------------|
| w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych:<br>a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, |   | stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze (A2)               |  |   |   |  |  |   |  | X   |                          |
|   |   | stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji (A2) |  |   |   |  |  |   |  | X   |                          |



| <b>Efekty kształcenia</b>   | <b>Liczba godzin na efekt kształcenia</b> | <b>Kryteria weryfikacji</b>                | <b>Przedmiot 1</b><br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | <b>Przedmiot 2</b><br>Podstawy chowu i hodowli koni | <b>Przedmiot 3</b><br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | <b>Przedmiot 4</b><br>Szkolenie i użytkowanie i koni | <b>Przedmiot 5</b><br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | <b>Przedmiot 6</b><br>Turystyka i rekreacja konna | <b>Przedmiot 7</b><br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | <b>Przedmiot 8</b><br>Język obcy zawodowy | <b>Praktyki zawodowe</b> |
|---|---|--|--|---|---|--|--|---|--|---|--------------------------|
| proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru) (ew) |   |  |  |   |   |  |  |   |  |   |                          |
|   | 10  | rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę (A1) |  |   |   |  |  |   |  | X   |                          |

| <b>Efekty kształcenia</b>  | <b>Liczba godzin na efekt kształcenia</b> | <b>Kryteria weryfikacji</b>  | <b>Przedmiot 1</b><br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | <b>Przedmiot 2</b><br>Podstawy chowu i hodowli koni | <b>Przedmiot 3</b><br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | <b>Przedmiot 4</b><br>Szkolenie i użytkowanie i koni | <b>Przedmiot 5</b><br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | <b>Przedmiot 6</b><br>Turystyka i rekreacja konna | <b>Przedmiot 7</b><br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | <b>Przedmiot 8</b><br>Język obcy zawodowy | <b>Praktyki zawodowe</b> |
|--|---|--|--|---|---|--|--|---|--|---|--------------------------|
| uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie |   | uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (A1)  |  |   |   |  |  |   |  | X   |                          |
|  |   | wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób (A2) |  |   |   |  |  |   |  | X   |                          |
|  |   | proceedi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi (A2)                                       |  |   |   |  |  |   |  | X   |                          |
|  |   | stosuje zwroty i formy grzecznościowe (A1)   |  |   |   |  |  |   |  | X   |                          |
|  |   | dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji (A1)   |  |   |   |  |  |   |  | X   |                          |

| Efekty kształcenia   | Liczba godzin na efekt kształcenia | Kryteria weryfikacji | Przedmiot 1<br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | Przedmiot 2<br>Podstawy chowu i hodowli koni | Przedmiot 3<br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | Przedmiot 4<br>Szkolenie i użytkowanie i koni | Przedmiot 5<br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | Przedmiot 6<br>Turystyka i rekreacja konna | Przedmiot 7<br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | Przedmiot 8<br>Język obcy zawodowy | Praktyki zawodowe |
|--|------------------------------------|----------------------|---|--|--|---|---|--|---|------------------------------------|-------------------|
| (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, |                                    |                      |   |  |  |   |   |  |   |                                    |                   |

| <b>Efekty kształcenia</b>  | <b>Liczba godzin na efekt kształcenia</b> | <b>Kryteria weryfikacji</b>   | <b>Przedmiot 1</b><br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | <b>Przedmiot 2</b><br>Podstawy chowu i hodowli koni | <b>Przedmiot 3</b><br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | <b>Przedmiot 4</b><br>Szkolenie i użytkowanie i koni | <b>Przedmiot 5</b><br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | <b>Przedmiot 6</b><br>Turystyka i rekreacja konna | <b>Przedmiot 7</b><br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | <b>Przedmiot 8</b><br>Język obcy zawodowy | <b>Praktyki zawodowe</b> |
|--|---|---|--|---|---|--|--|---|--|---|--------------------------|
| dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych (ew)     |   |   |  |   |   |  |  |   |  |   |                          |
| zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem | 10  | przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) (A1) |  |   |   |  |  |   |  | X   |                          |
|  |   | przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym (A1)  |  |   |   |  |  |   |  | X   |                          |
|  |   | przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym (A1)  |  |   |   |  |  |   |  | X   |                          |
|  |   | przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację (A2)  |  |   |   |  |  |   |  | X   |                          |

| <b>Efekty kształcenia</b>  | <b>Liczba godzin na efekt kształcenia</b> | <b>Kryteria weryfikacji</b>  | <b>Przedmiot 1</b><br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | <b>Przedmiot 2</b><br>Podstawy chowu i hodowli koni | <b>Przedmiot 3</b><br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | <b>Przedmiot 4</b><br>Szkolenie i użytkowanie i koni | <b>Przedmiot 5</b><br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | <b>Przedmiot 6</b><br>Turystyka i rekreacja konna | <b>Przedmiot 7</b><br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | <b>Przedmiot 8</b><br>Język obcy zawodowy | <b>Praktyki zawodowe</b> |
|--|---|--|--|---|---|--|--|---|--|---|--------------------------|
| czynności zawodowych<br><br>(ew)   |   |  |  |   |   |  |  |   |  |   |                          |
| wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym b) | 10  | korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego (A1)  |  |   |   |  |  |   |  | X   |                          |
|  |   | współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe (A2)   |  |   |   |  |  |   |  | X   |                          |
|  |   | korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych (A2)            |  |   |   |  |  |   |  | X   |                          |
|  |   | identyfikuje słowa kluczowe, internacjonalizmy (A1)  |  |   |   |  |  |   |  | X   |                          |
|  |   | wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa (A2)                          |  |   |   |  |  |   |  | X   |                          |
|  |   | upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznaną słowami innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne (A2) |  |   |   |  |  |   |  | X   |                          |



| <b>Efekty kształcenia</b>   | <b>Liczba godzin na efekt kształcenia</b> | <b>Kryteria weryfikacji</b>  | <b>Przedmiot 1</b><br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | <b>Przedmiot 2</b><br>Podstawy chowu i hodowli koni | <b>Przedmiot 3</b><br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | <b>Przedmiot 4</b><br>Szkolenie i użytkowanie i koni | <b>Przedmiot 5</b><br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | <b>Przedmiot 6</b><br>Turystyka i rekreacja konna | <b>Przedmiot 7</b><br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | <b>Przedmiot 8</b><br>Język obcy zawodowy | <b>Praktyki zawodowe</b> |
|---|---|--|--|---|---|--|--|---|--|---|--------------------------|
| współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne (ew) |   |  |  |   |   |  |  |   |  |   |                          |
| <b>Suma R.07.6.</b>   | <b>60</b>                                 |  |  |   |   |  |  |   |  |   |                          |
| <b>ROL.07.7. Kompetencje personalne i społeczne</b>   |   |  |  |   |   |  |  |   |  |   |                          |
| przestrzega zasad kultury i etyki podczas realizacji zadań zawodowych   |   | wymienia zasady etykiety w komunikacji z przełożonym i ze współpracownikami w codziennych kontaktach |  |   |   |  |  |   |  |   | X                        |
|   |   | stosuje reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy   |  |   |   |  |  |   |  |   | X                        |
|   |   | szacuje czas i budżet zadania  |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |

| Efekty kształcenia                                   | Liczba godzin na efekt kształcenia | Kryteria weryfikacji   | Przedmiot 1                    | Przedmiot 2                   | Przedmiot 3                     | Przedmiot 4                    | Przedmiot 5                              | Przedmiot 6                 | Przedmiot 7                              | Przedmiot 8         | Praktyki zawodowe |
|--|------------------------------------|--|--------------------------------|-------------------------------|---------------------------------|--------------------------------|--|-----------------------------|--|---------------------|-------------------|
|  |                                    |  | Bezpieczeństwo i higiena pracy | Podstawy chowu i hodowli koni | Przepisy ruchu drogowego kat. T | Szkolenie i użytkowanie i koni | Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | Turystyka i rekreacja konna | Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | Język obcy zawodowy |                   |
| planuje wykonanie zadania                            |                                    | planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji                   |                                |                               |                                 |                                | X  |                             |  |                     |                   |
|  |                                    | realizuje zadania w wyznaczonym czasie                                     |                                |                               |                                 |                                | X  |                             |  |                     |                   |
|  |                                    | dokonuje analizy i oceny podejmowanych działań                             |                                |                               |                                 |                                | X  |                             |  |                     |                   |
| wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany   |                                    | reaguje elastycznie na nieprzewidziane sytuacje                            |                                |                               |                                 |                                | X  |                             |  |                     |                   |
|  |                                    | ocenia różne opcje działania   |                                |                               |                                 |                                | X  |                             |  |                     |                   |
|  |                                    | wyjaśnia znaczenie zmiany  |                                |                               |                                 |                                | X  |                             |  |                     |                   |
| stosuje techniki radzenia sobie ze stresem           |                                    | stosuje pozytywne sposoby radzenia sobie z emocjami i stresem              |                                |                               |                                 |                                | X  |                             |  |                     |                   |
|  |                                    | wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej       |                                |                               |                                 |                                |  |                             | X  |                     |                   |
| aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe |                                    | charakteryzuje zestaw umiejętności i kompetencji niezbędnych w zawodzie    |                                |                               |                                 |                                |  |                             | X  |                     |                   |
|  |                                    | opisuje własne kompetencje   |                                |                               |                                 |                                |  |                             | X  |                     |                   |
|  |                                    | wyznacza sobie cele rozwojowe  |                                |                               |                                 |                                | X  |                             |  |                     |                   |
|  |                                    | planuje własny rozwój zawodowy   |                                |                               |                                 |                                |  |                             | X  |                     |                   |
| stosuje zasady komunikacji interpersonalnej          |                                    | opisuje ogólne zasady komunikacji interpersonalnej                         |                                |                               |                                 |                                |  |                             | X  |                     |                   |
|  |                                    | właściwie interpretuje mowę ciała w komunikacji                            |                                |                               |                                 |                                |  |                             |  | X                   |                   |
|  |                                    | stosuje aktywne metody słuchania   |                                |                               |                                 |                                |  |                             |  | X                   |                   |
|  |                                    | komunikuje innym własne intencje i przekonania, aby osiągać określone cele |                                |                               |                                 |                                |  |                             |  | X                   |                   |

| Efekty kształcenia  | Liczba godzin na efekt kształcenia | Kryteria weryfikacji  | Przedmiot 1<br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | Przedmiot 2<br>Podstawy chowu i hodowli koni | Przedmiot 3<br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | Przedmiot 4<br>Szkolenie i użytkowanie i koni | Przedmiot 5<br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | Przedmiot 6<br>Turystyka i rekreacja konna | Przedmiot 7<br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | Przedmiot 8<br>Język obcy zawodowy | Praktyki zawodowe |
|---|------------------------------------|---|---|--|--|---|---|--|---|------------------------------------|-------------------|
| stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów           |                                    | opisuje techniki twórczego rozwiązywania problemu                         |   |  |  |   | X   |  |   |                                    |                   |
|   |                                    | stosuje techniki twórczego rozwiązywania problemu                         |   |  |  |   | X   |  |   |                                    |                   |
|   |                                    | przedstawia alternatywne rozwiązania problemu, aby osiągnąć założone cele |   |  |  |   | X   |  |   |                                    |                   |
| współpracuje w zespole                                      |                                    | dzieli się zadaniami  |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |
|   |                                    | angażuje się w realizację przypisanych zadań                              |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |
|   |                                    | uwzględnia opinie innych  |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |
|   |                                    | organizuje pracę zespołową  |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |
| ROL.07.8. Organizacja pracy małych zespołów                 |                                    |   |   |  |  |   |   |  |   |                                    |                   |
| planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań |                                    | stosuje zasady współdziałania w zespole                                   |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |
|   |                                    | planuje działania zespołu   |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |
|   |                                    | określa czas realizacji zadania   |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |
|   |                                    | monitoruje pracę zespołu  |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |
| dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań             |                                    | rozpoznaje, jakie role w grupie pełnią poszczególni członkowie zespołu    |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |
|   |                                    | przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań                      |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |
| kieruje wykonaniem przydzielonych zadań                     |                                    | przestrzega praw innych osób w zespole                                    |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |
|   |                                    | analizuje proces rozwoju grupy  |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |
|   |                                    | kieruje pracą zespołu z uwzględnieniem indywidualności jednostki i grupy  |   |  |  |   | X   |  |   |                                    | X                 |

| <b>Efekty kształcenia</b>  | <b>Liczba godzin na efekt kształcenia</b> | <b>Kryteria weryfikacji</b>  | <b>Przedmiot 1</b><br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | <b>Przedmiot 2</b><br>Podstawy chowu i hodowli koni | <b>Przedmiot 3</b><br>Przepisy ruchu drogowego kat. T | <b>Przedmiot 4</b><br>Szkolenie i użytkowanie i koni | <b>Przedmiot 5</b><br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | <b>Przedmiot 6</b><br>Turystyka i rekreacja konna | <b>Przedmiot 7</b><br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | <b>Przedmiot 8</b><br>Język obcy zawodowy | <b>Praktyki zawodowe</b> |
|--|---|--|--|---|---|--|--|---|--|---|--------------------------|
| monitoruje jakość wykonania przydzielonych zadań   |   | wykorzystuje doświadczenia grupowe do rozwiązania problemu                     |  |   |   |  | X  |   |  |   | X                        |
|  |   | stosuje wybrane metody i techniki pracy grupowej                               |  |   |   |  | X  |   |  |   | X                        |
|  |   | monitoruje stopień realizacji zadań w zespole                                  |  |   |   |  | X  |   |  |   | X                        |
|  |   | wyjaśnia podstawowe bariery w osiągnięciu pożądanej efektywności pracy zespołu |  |   |   |  | X  |   |  |   |                          |
| wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy |   | wskazuje wpływ postępu technicznego na doskonalenie jakości produkcji          |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |
|  |   | wyjaśnia znaczenie normalizacji w swojej branży zawodowej                      |  | X   |   |  |  |   |  |   |                          |
|  |   | dokonyuje prostych modernizacji stanowiska pracy                               |  |   | X   |  |  |   |  |   |                          |
| <b>Suma liczby godzin na wszystkie jednostce efektów kształcenia</b>                           | <b>750</b>                                |  |  |   |   |  |  |   |  |   | <b>140</b>               |

Tabela 2. Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom

| Nazwa jednostki efektów kształcenia         | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)  | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji   | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|---|---|--|--|--|------------------------------------|
| A   | B   | C  | D  | E  | F                                  |
| ROL.07.1.<br>Bezpieczeństwo i higiena pracy | określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka (ek)   | 5  | Bezpieczeństwo i higiena pracy   | opisuje czynniki szkodliwe w środowisku pracy  | Okres trwania kursu                |
|   |   |  | Przepisy ruchu drogowego kat. T  | charakteryzuje czynniki szkodliwe w środowisku pracy   |                                    |
|   |   |  | Podstawy chowu i hodowli koni  | rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy  |                                    |
|   |   |  | Szkolenie i użytkowanie koni   | opisuje sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych |                                    |
|   |   |  |  | charakteryzuje objawy chorób zawodowych  |                                    |
|   | organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii oraz przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, | 5  | Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni   | opisuje zasady bezpiecznego używania sprzętu rolniczego  |                                    |
|   |   |  |  | charakteryzuje cechy odpowiedniego sprzętu używanego w pracy z koniem                          |                                    |

| Nazwa jednostki efektów kształcenia | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)   | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji  | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|-------------------------------------|--|--|--|---|------------------------------------|
|                                     | ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska (ek)   |  | Turystyka i rekreacja konna  | opisuje zasady bezpiecznego miejsca pracy z koniem  |                                    |
|                                     |  |  | Prowadzenie turystyki rekreacji konnej   | stosuje zasady bezpiecznego postępowania z koniem   |                                    |
|                                     |  |  |  | stosuje zasady bezpiecznego użytkowania koni  |                                    |
|                                     | przewiduje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych (ek) | 5  | Praktyki zawodowe  | opisuje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka wynikające z użytkowania sprzętu rolniczego                    |                                    |
|                                     |  |  |  | opisuje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka w kontakcie ze środkami chemicznymi używanymi w gospodarstwie  |                                    |
|                                     |  |  |  | wymienia zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka związane z wychowem i pielęgnacją koni oraz użytkowaniem koni |                                    |
|                                     |  |  |  | wymienia zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka związane z rozrodem koni                                      |                                    |
|                                     |  |  |  |   |                                    |



| Nazwa jednostki efektów kształcenia | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)   | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji  | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|-------------------------------------|--|--|--|---|------------------------------------|
|                                     | stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych (ek) | 5  |  | charakteryzuje środki ochrony podczas pracy ze sprzętem rolniczym                             |                                    |
|                                     |  |  |  | charakteryzuje środki ochrony podczas pracy ze środkami chemicznymi używanymi w gospodarstwie |                                    |
|                                     |  |  |  | opisuje środki ochrony podczas pracy z końmi  |                                    |
|                                     |  |  |  | używa środki ochrony podczas wykonywania zadań zawodowych                                     |                                    |
|                                     | udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego (ek)                     | 10   |  | opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego                |                                    |
|                                     |  |  |  | ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego    |                                    |
|                                     |  |  |  | zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku  |                                    |
|                                     |  |  |  | układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej   |                                    |
|                                     |  |  |  | powiadamia odpowiednie służby   |                                    |
|                                     |  |  |  |   |                                    |

| Nazwa jednostki efektów kształcenia     | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)                                     | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji  | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|---|--|--|--|---|------------------------------------|
|   |  |  |  | <p>prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, poparzenie</p> <p>prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar</p> <p>wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji</p> |                                    |
| ROL.07.2. Podstawy chowu i hodowli koni | korzysta z usług instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa (ew) | 3  | <p>Podstawy chowu i hodowli koni</p> <p>Przepisy ruchu drogowego kat. T</p>  | <p>wymienia instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa</p> <p>wyszukuje informacje udostępniane przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa</p> <p>opisuje zakres usług oferowanych przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa w</p>   | 1-2 miesiąc                        |



| Nazwa jednostki efektów kształcenia | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)   | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji   | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|-------------------------------------|--|--|--|--|------------------------------------|
|                                     |  |  |  | kontekście możliwości ich wykorzystania  |                                    |
|                                     |  |  |  | dobiera usługi odpowiednich instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa do wykonywanych zadań     |                                    |
|                                     | objaśnia zasady korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich (ew) | 3  |  | opisuje możliwości korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich                       |                                    |
|                                     | posługuje się wiedzą z zakresu anatomii i biomechaniki koni (ek)                                 | 5  |  | przygotowuje wnioski w ramach ubiegania się o środki finansowe na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich              |                                    |
|                                     |  |  |  | wymienia instytucje wspierające rolnictwo Ośrodek Doradztwa Rolniczego (ODR), Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich (KSOW) |                                    |
|                                     |  |  |  | wymienia elementy budowy topograficznej konia  |                                    |
|                                     | wskazuje poszczególne elementy budowy konia  |  |  |  |                                    |

| Nazwa jednostki efektów kształcenia | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)                        | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji   | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|-------------------------------------|---|--|--|--|------------------------------------|
|                                     |   |  |  | opisuje budowę układu kostno-stawowego i mięśniowego konia                                   |                                    |
|                                     |   |  |  | opisuje zależność między budową konia a jego możliwościami użytkowymi                        |                                    |
|                                     | charakteryzuje cechy osobnicze różnych ras i typów użytkowych koni (ek) | 4  |  | opisuje rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej    |                                    |
|                                     |   |  |  | rozpoznaje rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej |                                    |
|                                     |   |  |  | opisuje rasy koni sportowych użytkowanych w Rzeczypospolitej Polskiej                        |                                    |
|                                     |   |  |  | rozpoznaje typy użytkowe koni  |                                    |
|                                     |   |  |  | określa różnice między typami użytkowymi koni  |                                    |
|                                     |   |  |  | przyporządkowuje rasy koni do poszczególnych typów użytkowych                                |                                    |
|                                     |   |  |  | wymienia organizacje odpowiedzialne za prowadzenie   |                                    |

| Nazwa jednostki efektów kształcenia | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)                           | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW<br>Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji  | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|-------------------------------------|--|--|---|---|------------------------------------|
|                                     |  |  |   | ksiąg stadnych dla poszczególnych ras koni w Rzeczypospolitej Polskiej                |                                    |
|                                     | charakteryzuje systemy utrzymania koni (ew)                                | 2  |   | wymienia cechy charakterystyczne systemów utrzymania koni                             |                                    |
|                                     | charakteryzuje sprawność psychofizyczną jeźdźca (ew)                       | 2  |   | wymienia optymalne parametry zoohigieniczne pomieszczeń stajennych                    |                                    |
|                                     |  |  |   | opisuje cechy sprawności psychicznej jeźdźca  |                                    |
|                                     | sporządza biznesplan dla gospodarstwa hodującego i użytkującego konie (ek) | 3  |   | wskazuje zależność między sprawnością psychofizyczną a bezpieczeństwem pracy z koniem |                                    |
|                                     |  |  |   | opisuje strukturę biznesplanu   |                                    |
|                                     | stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych     | 3  |   | określa założenia niezbędne do opracowania biznesplanu                                |                                    |
|                                     |  |  |   | przygotowuje analizę finansową inwestycji   |                                    |
|                                     |  |  |   | przygotowuje przykładowy biznesplan   |                                    |
|                                     |  |  |   | posługuje się programami komputerowymi do ćwiczeń z przepisów ruchu drogowego         |                                    |

| Nazwa jednostki efektów kształcenia | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)  | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji   | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|-------------------------------------|---|--|--|--|------------------------------------|
|                                     | (ew)  | 3  |  | wykorzystuje komputerowe symulatory jazdy  |                                    |
|                                     |   |  |  | sporządza niezbędną dokumentację z użyciem programów komputerowych   |                                    |
|                                     | rozpoznaje przepisy prawa Unii Europejskiej i krajowego dotyczące organizacji hodowli i rozrodu zwierząt gospodarskich, wyścigów konnych, identyfikacji i rejestracji zwierząt, ochrony zwierząt oraz pasz (ew) |  |  | wymienia przepisy prawa Unii Europejskiej i krajowego dotyczącego organizacji hodowli i rozrodu zwierząt gospodarskich                               |                                    |
|                                     |   | 4  | Przepisy ruchu drogowego kat. T  | wymienia przepisy prawa Unii Europejskiej i krajowego dotyczącego wyścigów konnych, identyfikacji i rejestracji zwierząt, ochrony zwierząt oraz pasz | 1-3 miesiąc                        |
|                                     | wykonuje czynności kontrolno-obługowe ciągników rolniczych i przyczep (ep)  |  |  | wykonuje obsługę codzienną ciągnika rolniczego i przyczepy   |                                    |
|                                     |   |  |  | kontroluje sprawność układów i instalacji ciągnika rolniczego i przyczepy  |                                    |

| Nazwa jednostki efektów kształcenia | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)   | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji  | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|-------------------------------------|--|--|--|---|------------------------------------|
|                                     | stosuje przepisy prawa dotyczące ruchu drogowego w zakresie niezbędnym do uzyskania prawa jazdy kategorii T (ep) | 13   |  | wyjaśnia ogólne zasady dotyczące ruchu ciągników rolniczych po drogach  |                                    |
|                                     |  |  |  | stosuje zasady udzielania pierwszej pomocy osobom poszkodowanym w wypadku drogowym z udziałem ciągnika rolniczego     |                                    |
|                                     |  |  |  | stosuje zasady ruchu drogowego określone znakami i sygnałami drogowymi podczas jazdy ciągnikiem rolniczym z przyczepą |                                    |
|                                     |  |  |  | wykonuje manewry w ruchu drogowym podczas jazdy ciągnikiem rolniczym z przyczepą                                      |                                    |
|                                     | wykonuje czynności związane z prowadzeniem i obsługą ciągnika rolniczego (ep)                                    | 13   |  | przygotowuje ciągnik rolniczy i przyczepę do jazdy  |                                    |
|                                     |  |  |  | wykonuje manewry wymagane do uzyskania prawa jazdy kategorii T  |                                    |
|                                     |  |  |  | przestrzega zasad kierowania ciągnikiem rolniczym   |                                    |
|                                     |  | 2  |  |   |                                    |

| Nazwa jednostki efektów kształcenia   | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)   | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji   | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|---|--|--|--|--|------------------------------------|
|   | rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych (ep) |  | Podstawy chowu i hodowli koni  | wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy<br>rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej<br>korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności |                                    |
| ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży | lonżuje konia (ek)   | 40   | Szkolenie i użytkowanie koni<br><br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni<br><br>Praktyki zawodowe                  | wymienia cele lonżowania   | 2-5 miesięcy                       |
|   |  |  |  | opisuje elementy wyposażenia lonżującego i konia   |                                    |
|   |  |  |  | wymienia zasady lonżowania   |                                    |
|   |  |  |  | przygotowuje konia do lonżowania   |                                    |
|   |  |  |  | opisuje sposoby przypięcia lonży   |                                    |
|   |  |  |  | lonżuje konia na pojedynczej lonży według wytycznych Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ)   |                                    |
|   |  |  |  | stosuje pomoce podczas lonżowania  |                                    |
|   | wdraża konia do pracy wierzchowej (ek)   | 38   | Szkolenie i użytkowanie koni   | wymienia etapy pracy z młodym koniem (według wytycznych PZJ)   | 2-5 miesięcy                       |

| Nazwa jednostki efektów kształcenia | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)                    | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji   | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|-------------------------------------|---|--|--|--|------------------------------------|
|                                     |   |  | Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni<br><br>Praktyki zawodowe  | opisuje metody pracy z młodym koniem   |                                    |
|                                     |   |  |  | prowdzi pierwsze dosiadanie konia  |                                    |
|                                     |   |  |  | prowdzi objeżdżanie młodego konia  |                                    |
|                                     |   |  |  | przygotowuje konia do reagowania na pomoce jeździeckie                                   |                                    |
|                                     | wdraża konia do pracy zaprzęgowej (ek)                              | 37   | Szkolenie i użytkowanie koni<br><br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni<br><br>Praktyki zawodowe                  | wymienia etapy pracy z młodym koniem   | 2-5 miesiąc                        |
|                                     |   |  |  | prowdzi konia w rękę   |                                    |
|                                     |   |  |  | przyucza konia do zakładania upręży  |                                    |
|                                     |   |  |  | przyzwyczajają konia do ciągnięcia   |                                    |
|                                     | przygotowuje konie do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży (ek) | 30   | Szkolenie i użytkowanie koni   | przyucza konia do ciągnięcia pojazdów zaprzęgowych                                       | 1-5 miesiąc                        |
|                                     |   |  |  | planuje harmonogram działań związany z organizacją zawodów konnych i pokazów hodowlanych |                                    |
|                                     |   |  |  | analizuje zasady pokazów hodowlanych, by odpowiednio przygotować konia                   |                                    |
|                                     |   |  |  |  |                                    |

| Nazwa jednostki efektów kształcenia | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)                  | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji   | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|-------------------------------------|---|--|--|--|------------------------------------|
|                                     |   |  | Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni   | przygotowuje konia do zawodów jeździeckich, pokazów hodowlanych i do sprzedaży, stosując zabiegi pielęgnacyjne |                                    |
|                                     |   |  | Praktyki zawodowe  | rozpoznaje wady budowy i ruchu konia obniżające jego wartość hodowlaną, użytkową oraz cenę sprzedaży           |                                    |
|                                     | prezentuje konie na pokazach hodowlanych i podczas sprzedaży (ek) | 25   | Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni   | pokazuje konia przed komisją oceny lub kupującym w pozycji na stoj   | 6-8 miesiąc                        |
|                                     |   |  | Szkolenie i użytkowanie koni   | pokazuje konia przed komisją oceny lub kupującym w stępie i klusie   |                                    |
|                                     |   |  |  | eksponuje cechy budowy i temperamentu konia podczas prezentacji  |                                    |
|                                     | opisuje zasady sprzedaży konia (ek)                               | 30   |  | przygotowuje ofertę sprzedaży konia  | 2-4 miesiąc                        |
|                                     |   |  |  | redaguje umowę kupna-sprzedaży konia   |                                    |
|                                     | ocenia stan zdrowia konia na podstawie parametrów fizjologicznych | 8  |  | mierzy temperaturę ciała, liczbę oddechów oraz tętno konia   | 6 miesiąc                          |



| Nazwa jednostki efektów kształcenia       | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)           | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji  | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|---|--|--|--|---|------------------------------------|
|   | (ek)   |  | Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni<br><br>Praktyki zawodowe  | ocenia stan nawodnienia organizmu konia<br>ocenia nieprawidłowości stanu zdrowia konia<br>opisuje związek między stanem zdrowia konia a bezpieczeństwem jego użytkowania i dobrostanem zwierzęcia<br>decyduje o rezygnacji z użycia konia, co do którego zachodzi obawa o jego stan zdrowia |                                    |
| ROL.07.4.<br>Użytkowanie i transport koni | charakteryzuje zasady jazdy na ujeżdżalni i w terenie (ek) | 10   | Szkolenie i użytkowanie koni<br><br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni   | wymienia zasady bezpiecznego poruszania się na ujeżdżalni i w terenie   | 1- 3 miesiąc                       |
|   |  |  |  | rozpoznaje sytuacje mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni  |                                    |
|   | dobiera ubiór jeździecki (ek)                              | 11   |  | wymienia elementy stroju jeździeckiego  |                                    |
|   |  |  |  | uzasadnia stosowanie elementów ubioru jeźdźcy   |                                    |

| Nazwa jednostki efektów kształcenia | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)               | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji   | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|-------------------------------------|--|--|--|--|------------------------------------|
|                                     | charakteryzuje sprzęt jeździecki i zaprzęgowy (ek)             | 20   |  | nazywa sprzęt jeździecki i zaprzęgowy oraz jego elementy             |                                    |
|                                     |  |  |  | nazywa elementy pojazdu zaprzęgowego                                 |                                    |
|                                     |  |  |  | różnicuje budowę sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego                |                                    |
|                                     |  |  |  | opisuje style zaprzęgowe   |                                    |
|                                     |  |  |  | rozpoznaje rodzaje pojazdów zaprzęgowych                             |                                    |
|                                     | przygotowuje konia do jazdy wierzchem i w zaprzęgu (ek)        | 10   | Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni<br><br>Praktyki zawodowe  | wykonuje czynności wstępne przed użytkowaniem konia                  | Okres trwania kursu                |
|                                     |  |  |  | dobiera sprzęt jeździecki używany do pracy wierzchowej i zaprzęgowej |                                    |
|                                     |  |  |  | zakłada rząd jeździecki wraz z elementami pomocniczymi na konia      |                                    |
|                                     |  |  |  | zakłada uprzęż szorową lub chomątową na konia                        |                                    |
|                                     |  |  |  | reguluje sprzęt używany w pracy wierzchowej i zaprzęgowej            |                                    |
|                                     | stosuje terminologię z zakresu teorii jazdy konnej i powożenia | 12   | Szkolenie i użytkowanie koni   | wymienia rodzaje dosiada   | 2 miesiąc                          |
|                                     |  |  |  | charakteryzuje rodzaje dosiada                                       |                                    |

| Nazwa jednostki efektów kształcenia | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep) | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji   | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|-------------------------------------|--|--|--|--|------------------------------------|
|                                     | (ew)   |  |  | wymienia pomoce jeździeckie stosowane podczas jazdy wierzchem<br>opisuje elementy skali szkoleniowej<br>rozpoznaje style zaprzęgowe<br>wymienia sposoby trzymania lejcy<br>charakteryzuje pomoce używane w pracy zaprzęgowej<br>opisuje pozycję powożącego na koźle  | Okres trwania kursu                |
|                                     | jeździ konno na ujeżdżalni i w terenie (ek)      | 28   | Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni<br><br>Praktyki zawodowe  | dosiada konia<br>używa pomocy jeździeckich<br>stosuje różne rodzaje dosiada podczas jazdy konnej<br>jeździ stępem, klusem i galopem<br>pracuje z koniem na <i>cavaletti</i><br>skacze przez przeszkody o wysokości do 70 cm<br>pokonuje przeszkody naturalne w terenie<br>posiada umiejętności jazdy konnej co najmniej na poziomie egzaminu |                                    |

| Nazwa jednostki efektów kształcenia | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep) | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW<br>Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji   | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|-------------------------------------|--|--|---|--|------------------------------------|
|                                     |  |  |   | na brązową odznakę jeździecką Polskiego Związku Jeździeckiego                                |                                    |
|                                     |  |  |   | stosuje zasady bezpieczeństwa podczas jazdy konnej   |                                    |
|                                     | wykonuje figury podczas jazdy na ujeżdżalni (ek) | 28   | Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni<br><br>Praktyki zawodowe   | porusza się na ujeżdżalni, wykonując figury jeździeckie                                      | Okres trwania kursu                |
|                                     |  |  |   | zmienia kierunek jazdy w różnych chodach   |                                    |
|                                     |  |  |   | wykonuje przejścia od niższego do wyższego chodu konia i odwrotnie podczas jazdy wierzchowej |                                    |
|                                     |  |  |   | rusza i zatrzymuje konia   |                                    |
|                                     | powozi końmi (ek)                                | 40   | Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni<br><br>Praktyki zawodowe   | zaprzęga konie w pojedynkę lub parę  | Okres trwania kursu                |
|                                     |  |  |   | powozi zaprzęgiem konnym z zachowaniem bezpieczeństwa ludzi i koni                           |                                    |
|                                     |  |  |   | wymienia zasady poruszania się zaprzęgiem po drogach publicznych                             |                                    |
|                                     |  |  |   | stosuje zasady poruszania się zaprzęgiem po drogach publicznych                              |                                    |

| Nazwa jednostki efektów kształcenia | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)            | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji   | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|-------------------------------------|---|--|--|--|------------------------------------|
|                                     |   |  |  | opisuje zasady bezpieczeństwa i właściwego obciążenia koni pracą   |                                    |
|                                     |   |  |  | posiada umiejętności powożenia co najmniej na poziomie egzaminu na brązową odznakę w powożeniu Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ) |                                    |
|                                     | konserwuje sprzęt jeździecki i zaprzęgowy (ek)              | 8  | Szkolenie i użytkowanie koni<br><br>Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni<br><br>Praktyki zawodowe                  | objaśnia potrzebę konserwacji sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego   | Okres trwania kursu                |
|                                     |   |  |  | wykonuje konserwację sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego  |                                    |
|                                     |   |  |  | rozpoznaje uszkodzenia sprzętu   |                                    |
|                                     | przygotowuje dokumentację potrzebną do transportu koni (ek) | 10   | Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni   | usuwa uszkodzenia sprzętu mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni   | Okres trwania kursu                |
|                                     |   |  |  | opisuje przepisy ruchu drogowego dotyczące transportu koni   |                                    |
|                                     |   |  |  | wymienia przepisy prawa Unii Europejskiej oraz krajowego dotyczące transportu koni   |                                    |



| Nazwa jednostki efektów kształcenia | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)    | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji  | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|-------------------------------------|---|--|--|---|------------------------------------|
|                                     | dobiera typy pojazdów do transportu koni (ek)       | 10   | Szkolenie i użytkowanie koni   | gromadzi dokumentację potrzebną do transportu koni                | Okres trwania kursu                |
|                                     |   |  | Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni   | wymienia typy pojazdów do transportu koni                         |                                    |
|                                     |   |  | Szkolenie i użytkowanie koni   | rozpoznaje typy pojazdów do transportu koni                       |                                    |
|                                     |   |  |  | opisuje wyposażenie pojazdu do transportu koni                    |                                    |
|                                     | wykonuje czynności związane z transportem koni (ek) | 10   | Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni   | charakteryzuje zasady transportu koni                             | Okres trwania kursu                |
|                                     |   |  |  | wymienia etapy przygotowania konia do transportu                  |                                    |
|                                     |   |  | Szkolenie i użytkowanie koni   | opisuje zasady zabezpieczenia koni podczas transportu             |                                    |
|                                     |   |  |  | przygotowuje konia do transportu                                  |                                    |
|                                     |   |  | Praktyki zawodowe  | wykonuje czynności związane z załadunkiem koni                    |                                    |
|                                     |   |  |  | stosuje czynności związane z opieką nad końmi w czasie transportu |                                    |
|                                     |   |  |  | wykonuje czynności związane z rozładunkiem koni                   |                                    |

| Nazwa jednostki efektów kształcenia                  | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)  | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji   | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|--|---|--|--|--|------------------------------------|
|  | charakteryzuje dyscypliny jeździeckie (ek)  | 45   | Szkolenie i użytkowanie koni   | <div>wyszukuje w dostępnych źródłach przepisy prawa dotyczące sportu jeździeckiego</div> <div>opisuje zasady i strój obowiązujące w poszczególnych dyscyplinach jeździeckich zgodnie z przepisami Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ)</div> <div>rozpoznaje dyscypliny jeździeckie</div> <div>wymienia różnice między dyscyplinami jeździeckimi</div> <div>wymienia zasady kodeksu postępowania z koniem</div> <div>rozpoznaje niezgodności z przepisami występujące podczas zawodów konnych</div> | 1-2 miesiąc                        |
| ROL.07.5. Prowadzenie rekreacji i turystyki konnej w | dostosowuje gospodarstwo rolne do utrzymania i użytkowania koni w rekreacji i turystyce jeździeckiej (ew) | 18   | Turystyka i rekreacja konna<br><br>Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej  | <div>wymienia elementy infrastruktury niezbędne w gospodarstwie utrzymującym i użytkującym konie</div> <div>planuje adaptację lub rozbudowę bazy pod względem turystyki konnej</div>   | 6-10 miesiąc                       |

| Nazwa jednostki efektów kształcenia | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)                                      | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji   | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|-------------------------------------|---|--|--|--|------------------------------------|
| gospodarstwie rolnym                | dobiera konie pod względem ich przydatności w rekreacji i turystyce jeździeckiej (ek) | 20   | Praktyki zawodowe  | opisuje rasy koni pod względem przydatności w rekreacji i turystyce jeździeckiej |                                    |
|                                     |   |  |  | wymienia kryteria stosowane przy doborze koni do rekreacji i turystyki konnej    |                                    |
|                                     |   |  |  | charakteryzuje cechy konia użytkowanego w rekreacji i turystyce jeździeckiej     |                                    |
|                                     | przestrzega zasad bezpieczeństwa w użytkowaniu koni (ek)                              | 22   |  | ocenia stan emocjonalny konia  |                                    |
|                                     |   |  |  | rozpoznaje niebezpieczne zachowania konia wynikające z jego behawioru            |                                    |
|                                     |   |  |  | definiuje zasady bezpieczeństwa uczestników rekreacji i turystyki konnej         |                                    |
|                                     | organizuje rekreację i turystykę konną w gospodarstwie (ek)                           | 26   |  | dobiera konia dla uczestnika rekreacji i turystyki konnej                        |                                    |
|                                     |   |  |  | przedstawia ofertę imprez jeździeckich, wycieczek i rajdów konnych               |                                    |
|                                     |   |  |  |  |                                    |



| Nazwa jednostki efektów kształcenia | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)                      | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji   | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|-------------------------------------|---|--|--|--|------------------------------------|
|                                     |   |  |  | planuje rekreacyjne jazdy konne na ujeżdżalni i w terenie                                    |                                    |
|                                     |   |  |  | planuje rajdy konne  |                                    |
|                                     |   |  |  | planuje wyjazdy zaprzęgami konnymi   |                                    |
|                                     |   |  |  | planuje imprezy jeździeckie  |                                    |
|                                     |   |  |  | organizuje imprezy jeździeckie   |                                    |
|                                     | wykorzystuje walory przyrodnicze i kulturowe regionu w turystyce (ew) | 18   |  | gromadzi informacje na temat walorów przyrodniczych i kulturowych regionu                    |                                    |
|                                     | korzysta z dostępnych szlaków konnych w regionie (ek)                 | 20   |  | prezentuje walory okolicy  |                                    |
|                                     |   |  |  | przedstawia ofertę turystyki konnej w regionie   |                                    |
|                                     |   |  |  | charakteryzuje rodzaje szlaków konnych   |                                    |
|                                     | oblicza opłacalność organizowania rekreacji                           | 26   |  | rozpoznaje oznakowanie i symbole szlaków konnych   |                                    |
|                                     |   |  |  | dobiera szlaki konne dla grupy jeźdźców  |                                    |
|                                     |   |  |  | sporządza kalkulację kosztów prowadzenia rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym |                                    |

| Nazwa jednostki efektów kształcenia | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)   | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji  | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|-------------------------------------|--|--|--|---|------------------------------------|
|                                     | i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym (ek)   |  |  | analizuje koszty utrzymania koni w celach rekreacyjnych i turystyki konnej  |                                    |
| ROL.07.6. Język obcy zawodowy       | posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie (ew) | 10   | Język obcy zawodowy  | rozpoznaje oraz stosuje środki językowe w języku obcym nowożytnym umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta (A1) | 8-10 miesiąc                       |

| Nazwa jednostki efektów kształcenia | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)  | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji  | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|-------------------------------------|---|--|--|---|------------------------------------|
|                                     | rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową) (ew) | 10   |  | określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu (A2)  |                                    |
|                                     | samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym,  | 10   |  | znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje (A1)<br>rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu (A2)<br>układa informacje w określonym porządku (A1)<br>opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi (A2) |                                    |



| Nazwa jednostki efektów kształcenia | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)  | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji   | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|-------------------------------------|---|--|--|--|------------------------------------|
|                                     | w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru) (ew) |  |  | przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) (A2) |                                    |
|                                     |   |  |  | wyraża i uzasadnia swoje stanowisko (A2)   |                                    |
|                                     |   |  |  | stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze (A2)   |                                    |
|                                     |   |  |  | stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji (A2)   |                                    |
|                                     | uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a)   | 10   |  | rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę (A1)   |                                    |
|                                     |   |  |  | uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (A1)  |                                    |
|                                     |   |  |  | wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób (A2)                 |                                    |

| Nazwa jednostki efektów kształcenia | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)   | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW<br>Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji  | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|-------------------------------------|--|--|---|---|------------------------------------|
|                                     | reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych (ew) |  |   | prowodzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi (A2)  |                                    |
|                                     |  |  |   | stosuje zwroty i formy grzecznościowe (A1)  |                                    |
|                                     |  |  |   | dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji (A1)  |                                    |
|                                     | zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych (ew)   | 10   |   | przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) (A1) |                                    |

| Nazwa jednostki efektów kształcenia | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)  | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji   | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|-------------------------------------|---|--|--|--|------------------------------------|
|                                     |   |  |  | przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym (A1)                                 |                                    |
|                                     |   |  |  | przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym (A1) |                                    |
|                                     |   |  |  | przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację (A2)               |                                    |
|                                     | wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne | 10   |  | korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego (A1)  |                                    |
|                                     |   |  |  | współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe (A2)   |                                    |
|                                     |   |  |  | korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno- komunikacyjnych (A2)     |                                    |
|                                     |   |  |  | identyfikuje słowa kluczowe, internacjonalizmy (A1)  |                                    |



| Nazwa jednostki efektów kształcenia             | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)                      | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji  | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|---|---|--|--|---|------------------------------------|
|   | (ew)  |  |  | wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa (A2)                         |                                    |
|   |   |  |  | upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznanne słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne (A2) |                                    |
| ROL.07.7.<br>Kompetencje personalne i społeczne | przestrzega zasad kultury i etyki podczas realizacji zadań zawodowych |  | Praktyki zawodowe  | wymienia zasady etykiety w komunikacji z przełożonym i ze współpracownikami w codziennych kontaktach                    | Okres trwania kursu                |
|   |   |  |  | stosuje reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy  |                                    |
|   | planuje wykonanie zadania   |  | Podstawy chowu i hodowli koni  | szacuje czas i budżet zadania   | 1-2 miesiąc                        |
|   |   |  | Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni   | planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji  | 5-6 miesiąc                        |
|   |   |  |  | realizuje zadania w wyznaczonym czasie  |                                    |
|   |   |  |  | dokonyuje analizy i oceny podejmowanych działań   |                                    |

| Nazwa jednostki efektów kształcenia | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)     | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji  | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|-------------------------------------|--|--|--|---|------------------------------------|
|                                     | wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany   |  | Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni   | reaguje elastycznie na nieprzewidziane sytuacje                         | 7-8 miesiąc                        |
|                                     |  |  |  | ocenia różne opcje działania  |                                    |
|                                     |  |  |  | wyjaśnia znaczenie zmiany   |                                    |
|                                     | stosuje techniki radzenia sobie ze stresem           |  | Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni   | stosuje pozytywne sposoby radzenia sobie z emocjami i stresem           |                                    |
|                                     |  |  | Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej   | wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej    |                                    |
|                                     | aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe |  | Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni   | charakteryzuje zestaw umiejętności i kompetencji niezbędnych w zawodzie | 7-8 miesiąc                        |
|                                     |  |  | Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej   | opisuje własne kompetencje  |                                    |
|                                     |  |  |  | wyznacza sobie cele rozwojowe   |                                    |
|                                     | stosuje zasady komunikacji interpersonalnej          |  | Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej   | opisuje ogólne zasady komunikacji interpersonalnej                      | 7-10 miesiąc                       |
|                                     |  |  | Język obcy zawodowy  | właściwie interpretuje mowę ciała w komunikacji                         |                                    |
|                                     |  |  |  | stosuje aktywne metody słuchania  |                                    |



| Nazwa jednostki efektów kształcenia            | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)            | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji   | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|--|---|--|--|--|------------------------------------|
|  |   |  |  | komunikuje innym własne intencje i przekonania, aby osiągać określone cele |                                    |
|  | stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów           |  | Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni   | opisuje techniki twórczego rozwiązywania problemu                          | 6-8 miesiąc                        |
|  |   |  |  | stosuje techniki twórczego rozwiązywania problemu                          |                                    |
|  |   |  |  | przedstawia alternatywne rozwiązania problemu, aby osiągnąć założone cele  |                                    |
|  | współpracuje w zespole                                      |  | Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni<br><br>Praktyki zawodowe  | dzieli się zadaniami   | Okres trwania kursu                |
|  |   |  |  | angażuje się w realizację przypisanych zadań                               |                                    |
|  |   |  |  | uwzględnia opinie innych<br>organizuje pracę zespołową                     |                                    |
| ROL.07.8.<br>Organizacja pracy małych zespołów | planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań |  | Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni<br><br>Praktyki zawodowe  | stosuje zasady współdziałania w zespole                                    | Okres trwania kursu                |
|  |   |  |  | planuje działania zespołu  |                                    |
|  |   |  |  | określa czas realizacji zadania  |                                    |
|  |   |  |  | monitoruje pracę zespołu   |                                    |
|  | dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań             |  |  | rozpoznaje, jakie role w grupie pełnią poszczególni                        | Okres trwania kursu                |

| Nazwa jednostki efektów kształcenia | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep) | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW<br>Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji   | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|-------------------------------------|--|--|---|--|------------------------------------|
|                                     |  |  |   | członkowie zespołu   |                                    |
|                                     |  |  |   | przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań                         |                                    |
|                                     |  |  |   | przestrzega praw innych osób w zespole                                       |                                    |
|                                     | kieruje wykonaniem przydzielonych zadań          |  |   | analizuje proces rozwoju grupy   | Okres trwania kursu                |
|                                     |  |  |   | kieruje pracą zespołu z uwzględnieniem indywidualności jednostki i grupy     |                                    |
|                                     |  |  |   | wykorzystuje doświadczenia grupowe do rozwiązania problemu                   |                                    |
|                                     | monitoruje jakość wykonania przydzielonych zadań |  |   | stosuje wybrane metody i techniki pracy grupowej                             | Okres trwania kursu                |
|                                     |  |  |   | monitoruje stopień realizacji zadań w zespole                                |                                    |
|                                     |  |  |   | wyjaśnia podstawowe bariery w osiąganiu pożądanej efektywności pracy zespołu |                                    |
|                                     |  |  |   |  |                                    |

| Nazwa jednostki efektów kształcenia | Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)   | Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej | Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW<br>Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora | Kryteria weryfikacji   | Okres realizacji w cyklu nauczania |
|-------------------------------------|--|--|---|--|------------------------------------|
|                                     | wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy |  | Podstawy chowu i hodowli koni<br><br>Przepisy ruchu drogowego kat. T  | <div>wskazuje wpływ postępu technicznego na doskonalenie jakości produkcji</div> <div>wyjaśnia znaczenie normalizacji w swojej branży zawodowej</div> <div>dokonuje prostych modernizacji stanowiska pracy</div> | 2 miesiąc                          |

## 2.2. Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe

Tabela 3. Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne lub bez podziału (np. w przypadku kształcenia modułowego)

| Przedmiot/<br>Obowiązkowe<br>zajęcia edukacyjne<br>ustalone przez<br>dyrektora | Liczba godzin                         |   | Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)  |   |
|--|---------------------------------------|---|--|---|
|  | Przedmioty<br>zawodowe<br>teoretyczne | Zajęcia<br>realizowane<br>w formie<br>zajęć<br>praktycznych |  |   |
|  |                                       |   | <b>Efekty kształcenia</b>  | <b>Kryteria weryfikacji</b>   |
| Bezpieczeństwo i<br>higiena pracy  | 30                                    |   | określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka (ek)  | opisuje czynniki szkodliwe w środowisku pracy   |
|  |                                       |   |  | charakteryzuje czynniki szkodliwe w środowisku pracy  |
|  |                                       |   |  | rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy   |
|  |                                       |   |  | opisuje sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych                    |
|  |                                       |   |  | charakteryzuje objawy chorób zawodowych   |
|  |                                       |   | organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii oraz przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska (ek) | opisuje zasady bezpiecznego używania sprzętu rolniczego   |
|  |                                       |   |  | charakteryzuje cechy odpowiedniego sprzętu używanego w pracy z koniem   |
|  |                                       |   |  | opisuje zasady bezpiecznego miejsca pracy z koniem  |
|  |                                       |   |  | stosuje zasady bezpiecznego postępowania z koniem   |
|  |                                       |   |  | stosuje zasady bezpiecznego użytkowania koni  |
|  |                                       |   | przewiduje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych (ek)   | opisuje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka wynikające z użytkowania sprzętu rolniczego                    |
|  |                                       |   |  | opisuje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka w kontakcie ze środkami chemicznymi używanymi w gospodarstwie  |
|  |                                       |   |  | wymienia zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka związane z wychowem i pielęgnacją koni oraz użytkowaniem koni |
|  |                                       |   |  | wymienia zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka związane z rozrodem koni                                      |
|  |                                       |   |  | charakteryzuje środki ochrony podczas pracy ze sprzętem rolniczym   |



| Przedmiot/<br>Obowiązkowe<br>zajęcia edukacyjne<br>ustalone przez<br>dyrektora | Liczba godzin                         |   | Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.) |  |
|--|---------------------------------------|---|---|--|
|  | Przedmioty<br>zawodowe<br>teoretyczne | Zajęcia<br>realizowane<br>w formie<br>zajęć<br>praktycznych |   |  |
|  |                                       |   | <b>Efekty kształcenia</b>   | <b>Kryteria weryfikacji</b>  |
|  |                                       |   | stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych (ek)                | charakteryzuje środki ochrony podczas pracy ze środkami chemicznymi używanymi w gospodarstwie  |
|  |                                       |   |   | opisuje środki ochrony podczas pracy z końmi   |
|  |                                       |   |   | używa środki ochrony podczas wykonywania zadań zawodowych  |
|  |                                       |   | udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego (ek)                                    | opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego   |
|  |                                       |   |   | ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego   |
|  |                                       |   |   | zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku   |
|  |                                       |   |   | układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej  |
|  |                                       |   |   | powiadamia odpowiednie służby  |
|  |                                       |   |   | prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, poparzenie |
|  |                                       |   |   | prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar                              |
|  |                                       |   |   | wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji              |
| Podstawy chowu i hodowli koni  | 15                                    | 15  | określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka (ek)                             | opisuje czynniki szkodliwe w środowisku pracy  |
|  |                                       |   |   | charakteryzuje czynniki szkodliwe w środowisku pracy   |
|  |                                       |   |   | rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy  |
|  |                                       |   | przewiduje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka oraz mienia i środowiska                            | wymienia zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka związane z rozrodem koni   |



| Przedmiot/<br>Obowiązkowe<br>zajęcia edukacyjne<br>ustalone przez<br>dyrektora | Liczba godzin                         |   | Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.) |   |
|--|---------------------------------------|---|---|---|
|  | Przedmioty<br>zawodowe<br>teoretyczne | Zajęcia<br>realizowane<br>w formie<br>zajęć<br>praktycznych |   |   |
|  |                                       |   | <b>Efekty kształcenia</b>   | <b>Kryteria weryfikacji</b>   |
|  |                                       |   | związane z wykonywaniem zadań zawodowych (ek)   |   |
|  |                                       |   | korzysta z usług instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa (ew)                      | wymienia instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa   |
|  |                                       |   |   | wyszukuje informacje udostępniane przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa  |
|  |                                       |   |   | opisuje zakres usług oferowanych przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa w kontekście możliwości ich wykorzystania |
|  |                                       |   |   | dobiera usługi odpowiednich instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa do wykonywanych zadań                              |
|  |                                       |   | objaśnia zasady korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich (ew)          | opisuje możliwości korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich  |
|  |                                       |   |   | przygotowuje wnioski w ramach ubiegania się o środki finansowe na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich                                       |
|  |                                       |   |   | wymienia instytucje wspierające rolnictwo Ośrodek Doradztwa Rolniczego (ODR), Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich (KSOW)                          |
|  |                                       |   | posługuje się wiedzą z zakresu anatomii i biomechaniki koni (ek)  | wymienia elementy budowy topograficznej konia   |
|  |                                       |   |   | wskazuje poszczególne elementy budowy konia   |
|  |                                       |   |   | opisuje budowę układu kostno-stawowego i mięśniowego konia  |
|  |                                       |   |   | opisuje zależność między budową konia a jego możliwościami użytkowymi   |
|  |                                       |   | charakteryzuje cechy osobnicze różnych ras i typów użytkowych koni (ek)                                   | opisuje rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej   |
|  |                                       |   |   | rozpoznaje rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej  |



| Przedmiot/<br>Obowiązkowe<br>zajęcia edukacyjne<br>ustalone przez<br>dyrektora | Liczba godzin                         |   | Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.) |   |
|--|---------------------------------------|---|---|---|
|  | Przedmioty<br>zawodowe<br>teoretyczne | Zajęcia<br>realizowane<br>w formie<br>zajęć<br>praktycznych |   |   |
|  |                                       |   | <b>Efekty kształcenia</b>   | <b>Kryteria weryfikacji</b>   |
|  |                                       |   |   | opisuje rasy koni sportowych użytkowanych w Rzeczypospolitej Polskiej   |
|  |                                       |   |   | rozpoznaje typy użytkowe koni   |
|  |                                       |   |   | określa różnice między typami użytkowymi koni   |
|  |                                       |   |   | przyporządkowuje rasy koni do poszczególnych typów użytkowych   |
|  |                                       |   |   | wymienia organizacje odpowiedzialne za prowadzenie ksiąg stadnych dla poszczególnych ras koni w Rzeczypospolitej Polskiej |
|  |                                       |   | charakteryzuje systemy utrzymania koni (ew)   | wymienia cechy charakterystyczne systemów utrzymania koni   |
|  |                                       |   |   | wymienia optymalne parametry zoohigieniczne pomieszczeń stajennych  |
|  |                                       |   | charakteryzuje sprawność psychofizyczną jeźdźcy (ew)  | opisuje cechy sprawności psychicznej jeźdźcy  |
|  |                                       |   |   | wskazuje zależność między sprawnością psychofizyczną a bezpieczeństwem pracy z koniem                                     |
|  |                                       |   | sporządza biznesplan dla gospodarstwa hodującego i użytkującego konie (ek)                                | opisuje strukturę biznesplanu   |
|  |                                       |   |   | określa założenia niezbędne do opracowania biznesplanu  |
|  |                                       |   |   | przygotowuje analizę finansową inwestycji   |
|  |                                       |   |   | przygotowuje przykładowy biznesplan   |
|  |                                       |   | stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych (ew)                               | sporządza niezbędną dokumentację z użyciem programów komputerowych  |
|  |                                       |   | rozpoznaje przepisy prawa Unii Europejskiej i krajowego dotyczące organizacji hodowli i rozrodu zwierząt  | wymienia przepisy prawa Unii Europejskiej i krajowego dotyczącego organizacji hodowli i rozrodu zwierząt gospodarskich    |



| Przedmiot/<br>Obowiązkowe<br>zajęcia edukacyjne<br>ustalone przez<br>dyrektora | Liczba godzin                         |   | Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.) |  |
|--|---------------------------------------|---|---|--|
|  | Przedmioty<br>zawodowe<br>teoretyczne | Zajęcia<br>realizowane<br>w formie<br>zajęć<br>praktycznych |   |  |
|  |                                       |   | <b>Efekty kształcenia</b>   | <b>Kryteria weryfikacji</b>  |
|  |                                       |   | gospodarskich, wyścigów konnych, identyfikacji i rejestracji zwierząt, ochrony zwierząt oraz pasz (ew)    | wymienia przepisy prawa Unii Europejskiej i krajowego dotyczącego wyścigów konnych, identyfikacji i rejestracji zwierząt, ochrony zwierząt oraz pasz |
|  |                                       |   | rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych (ep)            | wymienia cele normalizacji krajowej  |
|  |                                       |   |   | wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy   |
|  |                                       |   |   | rozdziela oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej  |
|  |                                       |   |   | korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności  |
|  |                                       |   | planuje wykonanie zadania   | szacuje czas i budżet zadania  |
|  |                                       |   | wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy            | wskazuje wpływ postępu technicznego na doskonalenie jakości produkcji  |
|  |                                       |   |   | wyjaśnia znaczenie normalizacji w swojej branży Zawodowej  |
| Przepisy ruchu drogowego kat. T  | 30                                    |   | udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego (ek)                                    | opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego   |
|  |                                       |   |   | ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego   |
|  |                                       |   |   | zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku   |
|  |                                       |   |   | układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej  |
|  |                                       |   |   | powiadamia odpowiednie służby  |
|  |                                       |   |   | prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie  |
|  |                                       |   |   | posługuje się programami komputerowymi do ćwiczeń z przepisów ruchu drogowego  |





| Przedmiot/<br>Obowiązkowe<br>zajęcia edukacyjne<br>ustalone przez<br>dyrektora | Liczba godzin                         |   | Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)  |  |
|--|---------------------------------------|---|--|--|
|  | Przedmioty<br>zawodowe<br>teoretyczne | Zajęcia<br>realizowane<br>w formie<br>zajęć<br>praktycznych |  |  |
|  |                                       |   | <b>Efekty kształcenia</b>  | <b>Kryteria weryfikacji</b>  |
|  |                                       |   | stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych (ew)  | wykorzystuje komputerowe symulatory jazdy  |
|  |                                       |   | wykonuje czynności kontrolno-obługowe ciągników rolniczych i przyczep (ep)   | wykonuje obsługę codzienną ciągnika rolniczego i przyczepy<br>kontroluje sprawność układów i instalacji ciągnika rolniczego i przyczepy  |
|  |                                       |   | stosuje przepisy prawa dotyczące ruchu drogowego w zakresie niezbędnym do uzyskania prawa jazdy kategorii T (ep)   | wyjaśnia ogólne zasady dotyczące ruchu ciągników rolniczych po drogach<br>stosuje zasady udzielania pierwszej pomocy osobom poszkodowanym w wypadku drogowym z udziałem ciągnika rolniczego<br>stosuje zasady ruchu drogowego określone znakami i sygnałami drogowymi podczas jazdy ciągnikiem rolniczym z przyczepą<br>wykonuje manewry w ruchu drogowym podczas jazdy ciągnikiem rolniczym z przyczepą |
|  |                                       |   | wykonuje czynności związane z prowadzeniem i obsługą ciągnika rolniczego (ep)  | przygotowuje ciągnik rolniczy i przyczepę do jazdy<br>wykonuje manewry wymagane do uzyskania prawa jazdy kategorii T<br>przestrzega zasad kierowania ciągnikiem rolniczym  |
|  |                                       |   | wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy   | dokonyuje prostych modernizacji stanowiska pracy   |
| Szkolenie i użytkowanie koni   | 150                                   |   | organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii oraz przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska (ek) | charakteryzuje cechy odpowiedniego sprzętu używanego w pracy z koniem<br>opisuje zasady bezpiecznego miejsca pracy z koniem  |



| Przedmiot/<br>Obowiązkowe<br>zajęcia edukacyjne<br>ustalone przez<br>dyrektora | Liczba godzin                         |   | Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)                    |   |
|--|---------------------------------------|---|--|---|
|  | Przedmioty<br>zawodowe<br>teoretyczne | Zajęcia<br>realizowane<br>w formie<br>zajęć<br>praktycznych |  |   |
|  |                                       |   | <b>Efekty kształcenia</b>  | <b>Kryteria weryfikacji</b>   |
|  |                                       |   | przewiduje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych (ek) | wymienia zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka związane z wychowem i pielęgnacją koni oraz użytkowaniem koni |
|  |                                       |   | stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań Zawodowych (ek)                                   | opisuje środki ochrony podczas pracy z końmi  |
|  |                                       |   | lonżuje konia (ek)   | wymienia cele lonżowania  |
|  |                                       |   |  | opisuje elementy wyposażenia lonżującego i konia  |
|  |                                       |   |  | wymienia zasady lonżowania  |
|  |                                       |   |  | opisuje sposoby przypięcia lonży  |
|  |                                       |   | wdraża konia do pracy wierzchowej (ek)   | wymienia etapy pracy z młodym koniem (według wytycznych PZJ)  |
|  |                                       |   |  | opisuje metody pracy z młodym koniem  |
|  |                                       |   | wdraża konia do pracy zaprzęgowej (ek)   | wymienia etapy pracy z młodym koniem  |
|  |                                       |   | przygotowuje konie do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży (ek)  | planuje harmonogram działań związany z organizacją zawodów konnych i pokazów hodowlanych                          |
|  |                                       |   |  | analizuje zasady pokazów hodowlanych, by odpowiednio przygotować konia  |
|  |                                       |   | opisuje zasady sprzedaży konia (ek)  | przygotowuje ofertę sprzedaży konia   |
|  |                                       |   |  | redaguje umowę kupna-sprzedaży konia  |
|  |                                       |   | charakteryzuje zasady jazdy na ujeżdżalni i w terenie (ek)   | wymienia zasady bezpiecznego poruszania się na ujeżdżalni i w terenie   |
|  |                                       |   |  | rozpoznaje sytuacje mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni  |



| Przedmiot/<br>Obowiązkowe<br>zajęcia edukacyjne<br>ustalone przez<br>dyrektora | Liczba godzin                         |   | Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.) |   |
|--|---------------------------------------|---|---|---|
|  | Przedmioty<br>zawodowe<br>teoretyczne | Zajęcia<br>realizowane<br>w formie<br>zajęć<br>praktycznych |   |   |
|  |                                       |   | <b>Efekty kształcenia</b>   | <b>Kryteria weryfikacji</b>   |
|  |                                       |   | dobiera ubiór jeździecki<br>(ek)  | wymienia elementy stroju jeździeckiego<br>uzasadnia stosowanie elementów ubioru jeźdźcy   |
|  |                                       |   | charakteryzuje sprzęt jeździecki i zaprzęgowy<br>(ek)   | nazywa sprzęt jeździecki i zaprzęgowy oraz jego elementy<br>nazywa elementy pojazdu zaprzęgowego<br>różnicuje budowę sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego<br>opisuje style zaprzęgowe<br>rozpoznaje rodzaje pojazdów zaprzęgowych   |
|  |                                       |   | stosuje terminologię z zakresu teorii jazdy konnej i powożenia<br>(ew)                                    | wymienia rodzaje dosiadu<br>charakteryzuje rodzaje dosiadu<br>wymienia pomoce jeździeckie stosowane podczas jazdy wierzchem<br>opisuje elementy skali szkoleniowej<br>rozpoznaje style zaprzęgowe<br>wymienia sposoby trzymania lejcy<br>charakteryzuje pomoce używane w pracy zaprzęgowej<br>opisuje pozycję powożącego na koźle |
|  |                                       |   | konserwuje sprzęt jeździecki i zaprzęgowy<br>(ek)   | objaśnia potrzebę konserwacji sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego  |
|  |                                       |   | przygotowuje dokumentację potrzebną do transportu koni<br>(ek)  | opisuje przepisy ruchu drogowego dotyczące transportu koni<br>wymienia przepisy prawa Unii Europejskiej oraz krajowego dotyczące transportu koni<br>gromadzi dokumentację potrzebną do transportu koni  |
|  |                                       |   | dobiera typy pojazdów do transportu koni<br>(ew)  | wymienia typy pojazdów do transportu koni<br>rozpoznaje typy pojazdów do transportu koni<br>opisuje wyposażenie pojazdu do transportu koni<br>charakteryzuje zasady transportu koni   |



| Przedmiot/<br>Obowiązkowe<br>zajęcia edukacyjne<br>ustalone przez<br>dyrektora | Liczba godzin                         |   | Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)  |   |
|--|---------------------------------------|---|--|---|
|  | Przedmioty<br>zawodowe<br>teoretyczne | Zajęcia<br>realizowane<br>w formie<br>zajęć<br>praktycznych |  |   |
|  |                                       |   | <b>Efekty kształcenia</b>  | <b>Kryteria weryfikacji</b>   |
|  |                                       |   | wykonuje czynności związane z transportem koni (ek)  | wymienia etapy przygotowania konia do transportu<br>opisuje zasady zabezpieczenia koni podczas transportu   |
|  |                                       |   | charakteryzuje dyscypliny jeździeckie (ek)   | wyszukuje w dostępnych źródłach przepisy prawa dotyczące sportu jeździeckiego<br>opisuje zasady i strój obowiązujące w poszczególnych dyscyplinach jeździeckich zgodnie z przepisami Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ)<br>rozpoznaje dyscypliny jeździeckie<br>wymienia różnice między dyscyplinami jeździeckimi<br>wymienia zasady kodeksu postępowania z koniem<br>rozpoznaje niezgodności z przepisami występujące podczas zawodów konnych |
| Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni                                       |                                       | 300   | organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii oraz przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska (ek) | stosuje zasady bezpiecznego postępowania z koniem<br>stosuje zasady bezpiecznego użytkowania koni   |
|  |                                       |   | lonżuje konia (ek)   | przygotowuje konia do lonżowania<br>lonżuje konia na pojedynczej lonży według wytycznych Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ)<br>stosuje pomoce podczas lonżowania   |
|  |                                       |   | wdraża konia do pracy wierzchowej (ek)   | proceedzi pierwsze dosiadanie konia<br>proceedzi objeżdżanie młodego konia<br>przygotowuje konia do reagowania na pomoce jeździeckie  |
|  |                                       |   | wdraża konia do pracy zaprzęgowej  | proceedzi konia w rękę  |
|  |                                       |   |  |   |
|  |                                       |   |  |   |
|  |                                       |   |  |   |



| Przedmiot/<br>Obowiązkowe<br>zajęcia edukacyjne<br>ustalone przez<br>dyrektora | Liczba godzin                         |   | Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.) |  |
|--|---------------------------------------|---|---|--|
|  | Przedmioty<br>zawodowe<br>teoretyczne | Zajęcia<br>realizowane<br>w formie<br>zajęć<br>praktycznych |   |  |
|  |                                       |   | <b>Efekty kształcenia</b>   | <b>Kryteria weryfikacji</b>  |
|  |                                       |   | (ek)  | przyucza konia do zakładania uprzęży   |
|  |                                       |   |   | przyzwyczajają konia do ciągnięcia   |
|  |                                       |   |   | przyucza konia do ciągnięcia pojazdów zaprzęgowych   |
|  |                                       |   | przygotowuje konie do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży (ek)                                       | przygotowuje konia do zawodów jeździeckich, pokazów hodowlanych i do sprzedaży, stosując zabiegi pielęgnacyjne |
|  |                                       |   |   | rozpoznaje wady budowy i ruchu konia obniżające jego wartość hodowlaną, użytkową oraz cenę sprzedaży           |
|  |                                       |   | prezentuje konie na pokazach hodowlanych i podczas sprzedaży (ek)   | pokazuje konia przed komisją oceny lub kupującym w pozycji na stoj   |
|  |                                       |   |   | pokazuje konia przed komisją oceny lub kupującym w stępie i klusie   |
|  |                                       |   |   | eksponuje cechy budowy i temperamentu konia podczas prezentacji  |
|  |                                       |   | opisuje zasady sprzedaży konia (ek)   | przygotowuje ofertę sprzedaży konia  |
|  |                                       |   |   | redaguje umowę kupna-sprzedaży konia   |
|  |                                       |   | ocenia stan zdrowia konia na podstawie parametrów fizjologicznych (ek)                                    | mierzy temperaturę ciała, liczbę oddechów oraz tętno konia   |
|  |                                       |   |   | ocenia stan nawodnienia organizmu konia  |
|  |                                       |   |   | ocenia nieprawidłowości stanu zdrowia konia  |
|  |                                       |   |   | opisuje związek między stanem zdrowia konia a bezpieczeństwem jego użytkowania i dobrostanem zwierzęcia        |
|  |                                       |   |   | decyduje o rezygnacji z użycia konia, co do którego zachodzi obawa o jego stan zdrowia                         |
|  |                                       |   | charakteryzuje zasady jazdy na ujeżdżalni i w terenie (ek)  | wymienia zasady bezpiecznego poruszania się na ujeżdżalni i w terenie  |
|  |                                       |   |   | rozpoznaje sytuacje mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni                                     |



| Przedmiot/<br>Obowiązkowe<br>zajęcia edukacyjne<br>ustalone przez<br>dyrektora | Liczba godzin                         |   | Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.) |  |
|--|---------------------------------------|---|---|--|
|  | Przedmioty<br>zawodowe<br>teoretyczne | Zajęcia<br>realizowane<br>w formie<br>zajęć<br>praktycznych |   |  |
|  |                                       |   | <b>Efekty kształcenia</b>   | <b>Kryteria weryfikacji</b>  |
|  |                                       |   | dobiera ubiór jeździecki<br>(ek)  | wymienia elementy stroju jeździeckiego<br>uzasadnia stosowanie elementów ubioru jeźdźcy  |
|  |                                       |   | charakteryzuje sprzęt jeździecki i zaprzęgowy<br>(ek)   | nazywa sprzęt jeździecki i zaprzęgowy oraz jego elementy<br>nazywa elementy pojazdu zaprzęgowego<br>różnicuje budowę sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego<br>opisuje style zaprzęgowe<br>rozpoznaje rodzaje pojazdów zaprzęgowych  |
|  |                                       |   | przygotowuje konia do jazdy wierzchem i w zaprzęgu<br>(ek)  | wykonuje czynności wstępne przed użytkowaniem konia<br>dobiera sprzęt jeździecki używany do pracy wierzchowej i zaprzęgowej<br>zakłada rząd jeździecki wraz z elementami pomocniczymi na konia<br>zakłada uprząż szorową lub chomątową na konia<br>reguluje sprzęt używany w pracy wierzchowej i zaprzęgowej   |
|  |                                       |   | jeździ konno na ujeżdżalni i w terenie<br>(ek)  | dosiada konia<br>używa pomocy jeździeckich<br>stosuje różne rodzaje dosiadu podczas jazdy konnej<br>jeździ stępem, kłusem i galopem<br>pracuje z koniem na <i>cavaletti</i><br>skacze przez przeszkody o wysokości do 70 cm<br>pokonuje przeszkody naturalne w terenie<br>posiada umiejętności jazdy konnej co najmniej na poziomie egzaminu na brązową odznakę jeździecką Polskiego Związku Jeździeckiego<br>stosuje zasady bezpieczeństwa podczas jazdy konnej |
|  |                                       |   | wykonuje figury podczas jazdy na ujeżdżalni   | porusza się na ujeżdżalni, wykonując figury jeździeckie<br>zmienia kierunek jazdy w różnych chodach  |



| Przedmiot/<br>Obowiązkowe<br>zajęcia edukacyjne<br>ustalone przez<br>dyrektora | Liczba godzin                   |   | Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.) |  |
|--|---------------------------------|---|---|--|
|  | Przedmioty zawodowe teoretyczne | Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych |   |  |
|  |                                 |   | <b>Efekty kształcenia</b>   | <b>Kryteria weryfikacji</b>  |
|  |                                 |   | (ek)  | wykonuje przejścia od niższego do wyższego chodu konia i odwrotnie podczas jazdy wierzchovej   |
|  |                                 |   |   | rusza i zatrzymuje konia   |
|  |                                 |   | powozi końmi (ek)   | zaprząga konie w pojedynkę lub parę  |
|  |                                 |   |   | powozi zaprzęgiem konnym z zachowaniem bezpieczeństwa ludzi i koni   |
|  |                                 |   |   | wymienia zasady poruszania się zaprzęgiem po drogach publicznych   |
|  |                                 |   |   | stosuje zasady poruszania się zaprzęgiem po drogach publicznych  |
|  |                                 |   |   | opisuje zasady bezpieczeństwa i właściwego obciążenia koni pracą   |
|  |                                 |   |   | posiada umiejętności powożenia co najmniej na poziomie egzaminu na brązową odznakę w powożeniu Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ) |
|  |                                 |   | konserwuje sprzęt jeździecki i zaprzęgowy (ek)  | objaśnia potrzebę konserwacji sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego   |
|  |                                 |   |   | wykonuje konserwację sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego  |
|  |                                 |   |   | rozpoznaje uszkodzenia sprzętu   |
|  |                                 |   |   | usuwa uszkodzenia sprzętu mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni   |
|  |                                 |   | przygotowuje dokumentację potrzebną do transportu koni (ek)   | opisuje przepisy ruchu drogowego dotyczące transportu koni   |
|  |                                 |   |   | wymienia przepisy prawa Unii Europejskiej oraz krajowego dotyczące transportu koni   |
|  |                                 |   |   | gromadzi dokumentację potrzebną do transportu koni   |
|  |                                 |   | dobiera typy pojazdów do transportu koni (ek)   | wymienia typy pojazdów do transportu koni  |
|  |                                 |   |   | rozpoznaje typy pojazdów do transportu koni  |



| Przedmiot/<br>Obowiązkowe<br>zajęcia edukacyjne<br>ustalone przez<br>dyrektora | Liczba godzin                         |   | Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.) |   |
|--|---------------------------------------|---|---|---|
|  | Przedmioty<br>zawodowe<br>teoretyczne | Zajęcia<br>realizowane<br>w formie<br>zajęć<br>praktycznych |   |   |
|  |                                       |   | <b>Efekty kształcenia</b>   | <b>Kryteria weryfikacji</b>   |
|  |                                       |   |   | opisuje wyposażenie pojazdu do transportu koni                            |
|  |                                       |   |   | charakteryzuje zasady transportu koni                                     |
|  |                                       |   | wykonuje czynności związane z transportem koni (ek)   | wymienia etapy przygotowania konia do transportu                          |
|  |                                       |   |   | opisuje zasady zabezpieczenia koni podczas transportu                     |
|  |                                       |   |   | przygotowuje konia do transportu  |
|  |                                       |   |   | wykonuje czynności związane z załadunkiem koni                            |
|  |                                       |   |   | stosuje czynności związane z opieką nad końmi w czasie transportu         |
|  |                                       |   |   | wykonuje czynności związane z rozładunkiem koni                           |
|  |                                       |   | planuje wykonanie zadania   | planuje działania zgodnie z możliwościami ich Realizacji                  |
|  |                                       |   |   | realizuje zadania w wyznaczonym czasie                                    |
|  |                                       |   |   | dokonuje analizy i oceny podejmowanych działań                            |
|  |                                       |   | wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany  | reaguje elastycznie na nieprzewidziane sytuacje                           |
|  |                                       |   |   | ocenia różne opcje działania  |
|  |                                       |   |   | wyjaśnia znaczenie zmiany   |
|  |                                       |   | stosuje techniki radzenia sobie ze stresem  | stosuje pozytywne sposoby radzenia sobie z emocjami i stresem             |
|  |                                       |   | aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe  | wyznacza sobie cele rozwojowe   |
|  |                                       |   | stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów   | opisuje techniki twórczego rozwiązywania problemu                         |
|  |                                       |   |   | stosuje techniki twórczego rozwiązywania problemu                         |
|  |                                       |   | współpracuje w zespole  | przedstawia alternatywne rozwiązania problemu, aby osiągnąć założone cele |
|  |                                       |   |   | dzieli się zadaniami  |
|  |                                       |   |   | angażuje się w realizację przypisanych zadań                              |
|  |                                       |   |   | uwzględnia opinie innych  |





| Przedmiot/<br>Obowiązkowe<br>zajęcia edukacyjne<br>ustalone przez<br>dyrektora | Liczba godzin                   |   | Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)  |   |
|--|---------------------------------|---|--|---|
|  | Przedmioty zawodowe teoretyczne | Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych |  |   |
|  |                                 |   | <b>Efekty kształcenia</b>  | <b>Kryteria weryfikacji</b>   |
|  |                                 |   |  | organizuje pracę zespołową  |
|  |                                 |   | planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań  | stosuje zasady współdziałania w zespole   |
|  |                                 |   |  | planuje działania zespołu   |
|  |                                 |   |  | określa czas realizacji zadania   |
|  |                                 |   |  | monitoruje pracę zespołu  |
|  |                                 |   | dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań  | rozpoznaje, jakie role w grupie pełnią poszczególni członkowie zespołu          |
|  |                                 |   |  | przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań                            |
|  |                                 |   | kieruje wykonaniem przydzielonych zadań  | przestrzega praw innych osób w zespole  |
|  |                                 |   |  | analizuje proces rozwoju grupy  |
|  |                                 |   |  | kieruje pracą zespołu z uwzględnieniem indywidualności jednostki i grupy        |
|  |                                 |   | monitoruje jakość wykonania przydzielonych zadań   | wykorzystuje doświadczenia grupowe do rozwiązania problemu                      |
|  |                                 |   |  | stosuje wybrane metody i techniki pracy grupowej                                |
|  |                                 |   |  | monitoruje stopień realizacji zadań w zespole                                   |
|  |                                 |   |  | wyjaśnia podstawowe bariery w osiągnięciu pożądanego efektywności pracy zespołu |
| Turystyka i rekreacja konna  | 75                              |   | organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii oraz przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska (ek) | opisuje zasady bezpiecznego miejsca pracy z koniem                              |
|  |                                 |   | stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań Zawodowych (ek)   | opisuje środki ochrony podczas pracy z końmi                                    |



| Przedmiot/<br>Obowiązkowe<br>zajęcia edukacyjne<br>ustalone przez<br>dyrektora | Liczba godzin                         |   | Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)  |   |
|--|---------------------------------------|---|--|---|
|  | Przedmioty<br>zawodowe<br>teoretyczne | Zajęcia<br>realizowane<br>w formie<br>zajęć<br>praktycznych |  |   |
|  |                                       |   | <b>Efekty kształcenia</b>  | <b>Kryteria weryfikacji</b>   |
|  |                                       |   | dostosowuje gospodarstwo rolne do utrzymania i użytkowania koni w rekreacji i turystyce jeździeckiej (ew)  | wymienia elementy infrastruktury niezbędne w gospodarstwie utrzymującym i użytkującym konie |
|  |                                       |   | dobiera konie pod względem ich przydatności w rekreacji i turystyce jeździeckiej (ek)  | planuje adaptację lub rozbudowę bazy pod względem turystyki konnej                          |
|  |                                       |   |  | opisuje rasy koni pod względem przydatności w rekreacji i turystyce jeździeckiej            |
|  |                                       |   |  | wymienia kryteria stosowane przy doborze koni do rekreacji i turystyki konnej               |
|  |                                       |   |  | charakteryzuje cechy konia użytkowanego w rekreacji i turystyce jeździeckiej                |
|  |                                       |   | wykorzystuje walory przyrodnicze i kulturowe regionu w turystyce (ew)  | gromadzi informacje na temat walorów przyrodniczych i kulturowych regionu                   |
|  |                                       |   |  | prezentuje walory okolicy   |
|  |                                       |   |  | przedstawia ofertę turystyki konnej w regionie  |
|  |                                       |   | korzysta z dostępnych szlaków konnych w regionie (ek)  | charakteryzuje rodzaje szlaków konnych  |
|  |                                       |   |  | rozpoznaje oznakowanie i symbole szlaków konnych  |
|  |                                       |   |  | dobiera szlaki konne dla grupy jeźdźców   |
| Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej                                       |                                       | 75  | organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii oraz przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska (ek) | stosuje zasady bezpiecznego postępowania z koniem   |
|  |                                       |   | stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań Zawodowych (ek)   | stosuje zasady bezpiecznego użytkowania koni  |
|  |                                       |   |  | używa środki ochrony podczas wykonywania zadań zawodowych                                   |



| Przedmiot/<br>Obowiązkowe<br>zajęcia edukacyjne<br>ustalone przez<br>dyrektora | Liczba godzin                   |   | Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.) |   |
|--|---------------------------------|---|---|---|
|  | Przedmioty zawodowe teoretyczne | Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych |   |   |
|  |                                 |   | <b>Efekty kształcenia</b>   | <b>Kryteria weryfikacji</b>   |
|  |                                 |   | udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego (ek)                                    | opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego  |
|  |                                 |   |   | ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego  |
|  |                                 |   |   | zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku  |
|  |                                 |   |   | układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej   |
|  |                                 |   |   | powiadamia odpowiednie służby   |
|  |                                 |   |   | prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie |
|  |                                 |   |   | prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar                             |
|  |                                 |   |   | wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji             |
|  |                                 |   | przestrzega zasad bezpieczeństwa w użytkowaniu koni (ek)  | ocenia stan emocjonalny konia   |
|  |                                 |   |   | rozpoznaje niebezpieczne zachowania konia wynikające z jego behawioru   |
|  |                                 |   |   | definiuje zasady bezpieczeństwa uczestników rekreacji i turystyki konnej  |
|  |                                 |   |   | dobiera konia dla uczestnika rekreacji i turystyki konnej   |
|  |                                 |   | organizuje rekreację i turystykę konną w gospodarstwie  | przedstawia ofertę imprez jeździeckich, wycieczek i rajdów konnych  |
|  |                                 |   |   | planuje rekreacyjne jazdy konne na ujeżdżalni i w terenie   |
|  |                                 |   |   | planuje rajdy konne   |
|  |                                 |   |   | planuje wyjazdy zaprzęgami konnymi  |



| Przedmiot/<br>Obowiązkowe<br>zajęcia edukacyjne<br>ustalone przez<br>dyrektora | Liczba godzin                         |   | Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)   |   |
|--|---------------------------------------|---|---|---|
|  | Przedmioty<br>zawodowe<br>teoretyczne | Zajęcia<br>realizowane<br>w formie<br>zajęć<br>praktycznych |   |   |
|  |                                       |   | <b>Efekty kształcenia</b>   | <b>Kryteria weryfikacji</b>   |
|  |                                       |   |   | planuje imprezy jeździeckie   |
|  |                                       |   |   | organizuje imprezy jeździeckie  |
|  |                                       |   | korzysta z dostępnych szlaków konnych w regionie (ek)   | charakteryzuje rodzaje szlaków konnych  |
|  |                                       |   |   | rozpoznaje oznakowanie i symbole szlaków konnych  |
|  |                                       |   |   | dobiera szlaki konne dla grupy jeźdźców   |
|  |                                       |   | oblicza opłacalność organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym (ek)  | sporządza kalkulację kosztów prowadzenia rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym  |
|  |                                       |   |   | analizuje koszty utrzymania koni w celach rekreacyjnych i turystyki konnej  |
|  |                                       |   | stosuje techniki radzenia sobie ze stresem  | wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej  |
|  |                                       |   | aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe  | charakteryzuje zestaw umiejętności i kompetencji niezbędnych w zawodzie   |
|  |                                       |   |   | opisuje własne kompetencje  |
|  |                                       |   |   | planuje własny rozwój zawodowy  |
|  |                                       |   | stosuje zasady komunikacji interpersonalnej   | opisuje ogólne zasady komunikacji interpersonalnej  |
| Język obcy zawodowy  | 60                                    |   | posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym | rozpoznaje oraz stosuje środki językowe w języku obcym nowożytnym umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z |



| Przedmiot/<br>Obowiązkowe<br>zajęcia edukacyjne<br>ustalone przez<br>dyrektora | Liczba godzin                         |   | Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)   |  |
|--|---------------------------------------|---|---|--|
|  | Przedmioty<br>zawodowe<br>teoretyczne | Zajęcia<br>realizowane<br>w formie<br>zajęć<br>praktycznych |   |  |
|  |                                       |   | <b>Efekty kształcenia</b>   | <b>Kryteria weryfikacji</b>  |
|  |                                       |   | zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie (ew)  | wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta (A1)  |
|  |                                       |   | rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyrażnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyrażnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową) (ew) | określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu (A2)                                       |
|  |                                       |   |   | znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje (A1)  |
|  |                                       |   |   | rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu (A2)   |
|  |                                       |   |   | układa informacje w określonym porządku (A1)   |
|  |                                       |   | samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne   | opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi (A1)   |
|  |                                       |   |   | przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) (A2) |
|  |                                       |   |   | wyraża i uzasadnia swoje stanowisko (A2)   |



| Przedmiot/<br>Obowiązkowe<br>zajęcia edukacyjne<br>ustalone przez<br>dyrektora | Liczba godzin                   |   | Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)   |  |
|--|---------------------------------|---|---|--|
|  | Przedmioty zawodowe teoretyczne | Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych |   |  |
|  |                                 |   | <b>Efekty kształcenia</b>   | <b>Kryteria weryfikacji</b>  |
|  |                                 |   | dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)   | stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze (A2)   |
|  |                                 |   | (ew)  | stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji (A2)                             |
|  |                                 |   | uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych | rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę (A1)   |
|  |                                 |   |   | uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (A1)  |
|  |                                 |   |   | wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób (A2) |
|  |                                 |   |   | proceedzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi (A2)                                      |
|  |                                 |   |   | stosuje zwroty i formy grzecznościowe (A1)   |
|  |                                 |   |   | dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji (A1)   |



| Przedmiot/<br>Obowiązkowe<br>zajęcia edukacyjne<br>ustalone przez<br>dyrektora | Liczba godzin                   |   | Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)  |   |
|--|---------------------------------|---|--|---|
|  | Przedmioty zawodowe teoretyczne | Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych |  |   |
|  |                                 |   | <b>Efekty kształcenia</b>  | <b>Kryteria weryfikacji</b>   |
|  |                                 |   | (ew)   |   |
|  |                                 |   | zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych (ew)   | przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) (A1) |
|  |                                 |   |  | przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym (A1)  |
|  |                                 |   |  | przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym (A1)  |
|  |                                 |   |  | przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację (A2)  |
|  |                                 |   | wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne (ew) | korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego (A1)   |
|  |                                 |   |  | współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe (A2)  |
|  |                                 |   |  | korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno- komunikacyjnych (A2)  |
|  |                                 |   |  | identyfikuje słowa kluczowe, internacjonalizmy (A1)   |
|  |                                 |   |  | wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa (A1)   |
|  |                                 |   |  | upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznanne słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne (A2)   |
|  |                                 |   | stosuje zasady komunikacji interpersonalnej  | właściwie interpretuje mowę ciała w komunikacji   |
|  |                                 |   |  | stosuje aktywne metody słuchania  |
|  |                                 |   |  | komunikuje innym własne intencje i przekonania,   |





| Przedmiot/<br>Obowiązkowe<br>zajęcia edukacyjne<br>ustalone przez<br>dyrektora | Liczba godzin                   |   | Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)  |  |
|--|---------------------------------|---|--|--|
|  | Przedmioty zawodowe teoretyczne | Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych |  |  |
|  |                                 |   | <b>Efekty kształcenia</b>  | <b>Kryteria weryfikacji</b>  |
|  |                                 |   |  | aby osiągać określone cele   |
| Praktyki zawodowe  |                                 | 140   | organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii oraz przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska (ek) | charakteryzuje cechy odpowiedniego sprzętu używanego w pracy z koniem                      |
|  |                                 |   |  | opisuje zasady bezpiecznego miejsca pracy z koniem   |
|  |                                 |   |  | stosuje zasady bezpiecznego postępowania z koniem  |
|  |                                 |   |  | stosuje zasady bezpiecznego użytkowania koni   |
|  |                                 |   | stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych (ek)   | opisuje środki ochrony podczas pracy z końmi   |
|  |                                 |   |  | używa środki ochrony podczas wykonywania zadań zawodowych                                  |
|  |                                 |   | lonżuje konia (ek)   | przygotowuje konia do lonżowania   |
|  |                                 |   |  | lonżuje konia na pojedynczej lonży według wytycznych Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ) |
|  |                                 |   |  | stosuje pomoce podczas lonżowania  |
|  |                                 |   | wdraża konia do pracy wierzchowej (ek)   | proceedzi pierwsze dosiadanie konia  |
|  |                                 |   |  | proceedzi objeżdżanie młodego konia  |
|  |                                 |   |  | przygotowuje konia do reagowania na pomoce jeździeckie                                     |
|  |                                 |   | wdraża konia do pracy zaprzęgowej (ek)   | wymienia etapy pracy z młodym koniem   |
|  |                                 |   |  | proceedzi konia w rękę   |
|  |                                 |   |  | przyucza konia do zakładania uprzęży   |
|  |                                 |   |  | przyzwyczajają konia do ciągnięcia   |
|  |                                 |   |  | przyucza konia do ciągnięcia pojazdów zaprzęgowych   |
|  |                                 |   | przygotowuje konie do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży   | planuje harmonogram działań związany z organizacją zawodów konnych i pokazów hodowlanych   |
|  |                                 |   |  | analizuje zasady pokazów hodowlanych, by   |





| Przedmiot/<br>Obowiązkowe<br>zajęcia edukacyjne<br>ustalone przez<br>dyrektora | Liczba godzin                         |   | Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.) |  |
|--|---------------------------------------|---|---|--|
|  | Przedmioty<br>zawodowe<br>teoretyczne | Zajęcia<br>realizowane<br>w formie<br>zajęć<br>praktycznych |   |  |
|  |                                       |   | <b>Efekty kształcenia</b>   | <b>Kryteria weryfikacji</b>  |
|  |                                       |   | (ek)  | odpowiednio przygotować konia  |
|  |                                       |   |   | przygotowuje konia do zawodów jeździeckich, pokazów hodowlanych i do sprzedaży, stosując zabiegi pielęgnacyjne |
|  |                                       |   |   | rozpoznaje wady budowy i ruchu konia obniżające jego wartość hodowlaną, użytkową oraz cenę sprzedaży           |
|  |                                       |   | prezentuje konie na pokazach hodowlanych  | pokazuje konia przed komisją oceny lub kupującym w pozycji na stoj   |
|  |                                       |   |   | pokazuje konia przed komisją oceny lub kupującym w stępie i kłusie   |
|  |                                       |   |   | eksponuje cechy budowy i temperamentu konia podczas prezentacji  |
|  |                                       |   | ocenia stan zdrowia konia na podstawie parametrów fizjologicznych (ek)                                    | mierzy temperaturę ciała, liczbę oddechów oraz tętno konia   |
|  |                                       |   |   | ocenia stan nawodnienia organizmu konia  |
|  |                                       |   |   | ocenia nieprawidłowości stanu zdrowia konia  |
|  |                                       |   |   | opisuje związek między stanem zdrowia konia a bezpieczeństwem jego użytkowania i dobrostanem zwierzęcia        |
|  |                                       |   |   | decyduje o rezygnacji z użycia konia, co do którego zachodzi obawa o jego stan zdrowia                         |
|  |                                       |   | przygotowuje konia do jazdy wierzchem i w zaprzęgu (ek)   | wykonuje czynności wstępne przed użytkowaniem konia  |
|  |                                       |   |   | dobiera sprzęt jeździecki używany do pracy wierzchowej i zaprzęgowej   |
|  |                                       |   |   | zakłada rząd jeździecki wraz z elementami pomocniczymi na konia  |
|  |                                       |   |   | zakłada uprząż szorową lub chomątową na konia  |



| Przedmiot/<br>Obowiązkowe<br>zajęcia edukacyjne<br>ustalone przez<br>dyrektora | Liczba godzin                         |   | Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.) |  |
|--|---------------------------------------|---|---|--|
|  | Przedmioty<br>zawodowe<br>teoretyczne | Zajęcia<br>realizowane<br>w formie<br>zajęć<br>praktycznych |   |  |
|  |                                       |   | <b>Efekty kształcenia</b>   | <b>Kryteria weryfikacji</b>  |
|  |                                       |   |   | reguluje sprzęt używany w pracy wierzchowej i zaprzęgowej  |
|  |                                       |   | jeździ konno na ujeżdżalni i w terenie (ek)   | dosiada konia  |
|  |                                       |   |   | używa pomocy jeździeckich  |
|  |                                       |   |   | stosuje różne rodzaje dosiadu podczas jazdy konnej   |
|  |                                       |   |   | jeździ stępem, kłusem i galopem  |
|  |                                       |   |   | pracuje z koniem na <i>cavaletti</i>   |
|  |                                       |   |   | skacze przez przeszkody o wysokości do 70 cm   |
|  |                                       |   |   | pokonuje przeszkody naturalne w terenie  |
|  |                                       |   |   | posiada umiejętności jazdy konnej co najmniej na poziomie egzaminu na brązową odznakę jeździecką Polskiego Związku Jeździeckiego |
|  |                                       |   |   | stosuje zasady bezpieczeństwa podczas jazdy konnej   |
|  |                                       |   | wykonuje figury podczas jazdy na ujeżdżalni (ek)  | porusza się na ujeżdżalni, wykonując figury jeździeckie  |
|  |                                       |   |   | zmienia kierunek jazdy w różnych chodach   |
|  |                                       |   |   | wykonuje przejścia od niższego do wyższego chodu konia i odwrotnie podczas jazdy wierzchowej                                     |
|  |                                       |   |   | rusza i zatrzymuje konia   |
|  |                                       |   | powozi końmi (ek)   | zaprzęga konie w pojedynkę lub parę  |
|  |                                       |   |   | powozi zaprzęgiem konnym z zachowaniem bezpieczeństwa ludzi i koni   |
|  |                                       |   |   | wymienia zasady poruszania się zaprzęgiem po drogach publicznych   |
|  |                                       |   |   | stosuje zasady poruszania się zaprzęgiem po drogach publicznych  |
|  |                                       |   |   | opisuje zasady bezpieczeństwa i właściwego obciążenia koni pracą   |



| Przedmiot/<br>Obowiązkowe<br>zajęcia edukacyjne<br>ustalone przez<br>dyrektora | Liczba godzin                   |   | Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.) |  |
|--|---------------------------------|---|---|--|
|  | Przedmioty zawodowe teoretyczne | Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych |   |  |
|  |                                 |   | <b>Efekty kształcenia</b>   | <b>Kryteria weryfikacji</b>  |
|  |                                 |   |   | posiada umiejętności powożenia co najmniej na poziomie egzaminu na brązową odznakę w powożeniu Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ) |
|  |                                 |   | konserwuje sprzęt jeździecki i zaprzęgowy (ek)  | wykonuje konserwację sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego  |
|  |                                 |   |   | rozpoznaje uszkodzenia sprzętu   |
|  |                                 |   |   | usuwa uszkodzenia sprzętu mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni   |
|  |                                 |   | wykonuje czynności związane z transportem koni (ek)   | przygotowuje konia do transportu   |
|  |                                 |   |   | wykonuje czynności związane z załadunkiem koni   |
|  |                                 |   |   | stosuje czynności związane z opieką nad końmi w czasie transportu  |
|  |                                 |   |   | wykonuje czynności związane z rozładunkiem koni  |
|  |                                 |   | przestrzega zasad bezpieczeństwa w użytkowaniu koni (ek)  | ocenia stan emocjonalny konia  |
|  |                                 |   |   | rozpoznaje niebezpieczne zachowania konia wynikające z jego behawioru  |
|  |                                 |   |   | definiuje zasady bezpieczeństwa uczestników rekreacji i turystyki konnej   |
|  |                                 |   |   | dobiera konia dla uczestnika rekreacji i turystyki konnej  |
|  |                                 |   | organizuje rekreację i turystykę konną w gospodarstwie (ek)   | przedstawia ofertę imprez jeździeckich, wycieczek i rajdów konnych   |
|  |                                 |   |   | planuje rekreacyjne jazdy konne na ujeżdżalni i w terenie  |
|  |                                 |   |   | planuje rajdy konne  |
|  |                                 |   |   | planuje wyjazdy zaprzęgami konnymi   |
|  |                                 |   |   | planuje imprezy jeździeckie  |
|  |                                 |   |   | organizuje imprezy jeździeckie   |
|  |                                 |   | przestrzega zasad kultury i etyki podczas   | wymienia zasady etykiety w komunikacji   |



| Przedmiot/<br>Obowiązkowe<br>zajęcia edukacyjne<br>ustalone przez<br>dyrektora  | Liczba godzin                   |   | Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.) |  |
|---|---------------------------------|---|---|--|
|   | Przedmioty zawodowe teoretyczne | Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych |   |  |
|   |                                 |   | <b>Efekty kształcenia</b>   | <b>Kryteria weryfikacji</b>  |
|   |                                 |   | realizacji zadań zawodowych   | z przełożonym i ze współpracownikami w codziennych kontaktach            |
|   |                                 |   |   | stosuje reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy               |
|   |                                 |   | współpracuje w zespole  | dzieli się zadaniami   |
|   |                                 |   |   | angażuje się w realizację przypisanych zadań                             |
|   |                                 |   |   | uwzględnia opinie innych   |
|   |                                 |   |   | organizuje pracę zespołową   |
|   |                                 |   | planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań   | stosuje zasady współdziałania w zespole                                  |
|   |                                 |   |   | planuje działania zespołu  |
|   |                                 |   |   | określa czas realizacji zadania  |
|   |                                 |   |   | monitoruje pracę zespołu   |
|   |                                 |   | dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań   | rozpoznaje, jakie role w grupie pełnią poszczególni członkowie zespołu   |
|   |                                 |   |   | przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań                     |
|   |                                 |   | kieruje wykonaniem przydzielonych zadań   | przestrzega praw innych osób w zespole                                   |
|   |                                 |   |   | analizuje proces rozwoju grupy   |
|   |                                 |   |   | kieruje pracą zespołu z uwzględnieniem indywidualności jednostki i grupy |
|   |                                 |   | monitoruje jakość wykonania przydzielonych zadań  | wykorzystuje doświadczenia grupowe do rozwiązania problemu               |
|   |                                 |   |   | stosuje wybrane metody i techniki pracy grupowej                         |
|   |                                 |   |   | monitoruje stopień realizacji zadań w zespole                            |
| <b>Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać słuchaczom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.</b> |                                 |   |   |  |

## 2.3. Plan kwalifikacyjnego kursu zawodowego

Tabela 4. Plan zajęć kwalifikacyjnego kursu zawodowego

| Lp.   | Powiązanie z podstawą programową | Przedmioty                               | Liczba godzin | Uwagi o realizacji  |
|---|----------------------------------|--|---------------|---|
| <b>Kształcenie teoretyczne</b>  |                                  |  |               |   |
| 1.  | ROL.07.1.                        | Bezpieczeństwo i higiena pracy           | 30            | Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być realizowane po spełnieniu określonych wymagań w formie kształcenia na odległość, przy czym zaliczenie tych zajęć nie może być w formie zdalnej. |
| 2.  | ROL.07.2.*                       | Podstawy chowu i hodowli koni            | 15            |   |
| 3.  | ROL.07.2.*                       | Przepisy ruchu drogowego kat. T          | 30            |   |
| 4.  | ROL.07.3 / ROL.07.4.             | Szkolenie i użytkowanie koni             | 150           |   |
| 5.  | ROL.07.5                         | Turystyka i rekreacja konna              | 75            |   |
| 6.  | ROL.07.6                         | Język obcy zawodowy                      | 60            |   |
| <b>Łączna liczba godzin przeznaczonych na kształcenie teoretyczne</b> |                                  |  | <b>360</b>    |   |
| <b>Kształcenie praktyczne</b>   |                                  |  |               |   |
| 1.  | ROL.07.2.*                       | Podstawy chowu i hodowli koni            | 15            | Zajęcia praktyczne nie mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.   |
| 2.  | ROL.07.3 / ROL.07.4.             | Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni | 300           |   |
| 3.  | ROL.07.5.                        | Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej | 75            |   |
| <b>Łączna liczba godzin przeznaczonych na kształcenie praktyczne</b>  |                                  |  | <b>390</b>    |   |

Łączna liczba godzin

**750**

\*Uczestnik/słuchacz KKZ, który zdał egzamin potwierdzający kwalifikację ROL.06 Prowadzenie chowu i hodowli koni może być zwolniony z zajęć odbywających się w ramach tej jednostki efektów kształcenia.

Planowany termin praktyki zawodowej – w przypadku kwalifikacyjnego kursu zawodowego (jeżeli w podstawie programowej, w którym wyodrębniono daną kwalifikację przewidziano praktykę zawodową):

- Praktyka zawodowa odbywa się w trakcie trwania KKZ w wymiarze 140 godzin.  
(Pozostałe 140 godzin praktyk zawodowych określonych w podstawie programowej powinno być przeznaczone na realizację efektów kształcenia w ramach kwalifikacji ROL.06. Organizacja chowu i hodowli koni).

Planowany termin egzaminu:

- Egzamin potwierdzający kwalifikację ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni odbywa się najpóźniej do 6 tygodni po zakończeniu KKZ.

Nauka jazdy ciągnikiem rolniczym (kat. T) – zajęcia indywidualne ze słuchaczem/uczestnikiem – 20 godzin/osobę (w trakcie trwania kursu).

Nauka jazdy w zakresie kategorii T zgodnie z przepisami dotyczącymi kierujących pojazdami. Słuchacz jest przygotowywany do kierowania pojazdem silnikowym oraz do egzaminu państwowego na prawo jazdy odpowiedniej kategorii zgodnie z przepisami dotyczącymi kierujących pojazdami.

Liczba godzin przypisana poszczególnym zajęciom, uwzględnia minimalną liczbę godzin przewidzianą w podstawie programowej na realizację efektów kształcenia ujętych w jednostkach efektów.

Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać słuchaczom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

### 3. Cele kształcenia KKZ

Absolwent kwalifikacyjnego kursu zawodowego powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- wykonywania podstawowych czynności związanych z chowem i hodowlą koni,
- sporządzania biznesplanu dla gospodarstwa zajmującego się chowem i użytkowaniem koni,
- wdrażania koni do pracy wierzchowej i zaprzęgowej,
- przygotowania koni do użytkowania i sprzedaży,
- szkolenia i użytkowania koni,
- powożenia końmi i jazdy konnej,
- wykonywania czynności związanych z transportem koni,
- organizowania oraz prowadzenia rekreacji i turystyki jeździeckiej,

- prowadzenia i obsługi ciągnika rolniczego,
- posługiwania się językiem obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym komunikację w celu realizacji czynności zawodowych.

## **4. Programy poszczególnych zajęć**

### **4.1. Program nauczania dla przedmiotu: Bezpieczeństwo i higiena pracy (T) 30 godz.**

#### **4.1.1. Cele ogólne przedmiotu**

Cele ogólne przedmiotu to:

- identyfikowanie i przewidywanie zagrożeń dla zdrowia i życia człowieka w środowisku pracy,
- stosowanie środków ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych,
- udzielanie pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego.

#### **4.1.2. Cele szczegółowe przedmiotu**

Cele szczegółowe przedmiotu to:

- organizowanie stanowiska pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii oraz przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska,
- identyfikowanie zagrożeń dla zdrowia i życia człowieka występujących w trakcie wykonywania zadań zawodowych,
- ograniczanie negatywnego wpływu czynników szkodliwych, niebezpiecznych i uciążliwych na organizm człowieka występujących w środowisku pracy technika hodowcy koni,
- dobieranie i stosowanie środków ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych,
- ocenianie sytuacji poszkodowanego na podstawie analizy obserwowanych objawów,
- zabezpieczenie siebie, poszkodowanego i miejsca wypadku,
- udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego.



#### 4.1.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)  |
|--|--------------|---|
| Bezpieczne używanie sprzętu rolniczego   | 6            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– opisać czynniki szkodliwe w środowisku pracy</li> <li>– charakteryzować czynniki szkodliwe w środowisku pracy</li> <li>– opisać zasady bezpiecznego używania sprzętu rolniczego</li> <li>– opisać zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka wynikające z użytkowania sprzętu rolniczego</li> <li>– opisać zasady bezpiecznego używania sprzętu rolniczego</li> <li>– charakteryzować środki ochrony podczas pracy ze sprzętem rolniczym</li> <li>– używać środki ochrony podczas wykonywania zadań zawodowych</li> <li>– rozpoznać źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy</li> <li>– opisać sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych</li> </ul>   |
| Bezpieczne użytkowanie koni  | 6            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– opisać czynniki szkodliwe w środowisku pracy</li> <li>– charakteryzuje czynniki szkodliwe w środowisku pracy</li> <li>– charakteryzować cechy odpowiedniego sprzętu używanego w pracy z koniem</li> <li>– opisać zasady bezpiecznego miejsca pracy z koniem</li> <li>– opisać zasady bezpiecznego postępowania z koniem</li> <li>– wymienić zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka związane z wychowem i pielęgnacją koni oraz użytkowaniem koni</li> <li>– wymienić zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka związane z rozrodem koni</li> <li>– opisać środki ochrony podczas pracy z końmi</li> <li>– używać środki ochrony podczas wykonywania zadań zawodowych</li> <li>– stosować zasady bezpiecznego postępowania z koniem</li> <li>– stosować zasady bezpiecznego użytkowania koni</li> <li>– używać środki ochrony podczas wykonywania zadań zawodowych</li> <li>– rozpoznać źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy</li> <li>– opisać sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych</li> </ul> |



| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)  |
|--|--------------|---|
| Bezpieczne używanie środków chemicznych w gospodarstwie  | 6            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– opisać czynniki szkodliwe w środowisku pracy</li> <li>– charakteryzować czynniki szkodliwe w środowisku pracy</li> <li>– opisać zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka w kontakcie ze środkami chemicznymi używanymi w gospodarstwie</li> <li>– charakteryzować środki ochrony podczas pracy ze środkami chemicznymi używanymi w gospodarstwie</li> <li>– używać środki ochrony podczas wykonywania zadań zawodowych</li> <li>– rozpoznać źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy</li> <li>– opisać sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych</li> </ul>   |
| Choroby zawodowe   | 2            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– charakteryzować objawy chorób zawodowych</li> <li>– wskazać najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej</li> </ul>   |
| Ocena stanu poszkodowanego i podjęcie czynności udzielania pierwszej pomocy  | 4            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– opisać podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego</li> <li>– opisać zasady zabezpieczenia siebie, poszkodowanego i miejsca wypadku</li> <li>– analizować objawy u osób z zagrożeniem zdrowia</li> <li>– ocenić sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego</li> <li>– zabezpieczyć siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku</li> </ul>   |
| Udzielanie pierwszej pomocy w różnych sytuacjach   | 6            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– ułożyć poszkodowanego w pozycji bezpiecznej</li> <li>– powiadomić odpowiednie służby</li> <li>– wymienić sytuacje wymagające udzielenia pomocy przedmedycznej</li> <li>– wymienić służby, jakie należy powiadomić w stanach nagłego zagrożenia zdrowia lub życia</li> <li>– podać numery telefonów do służb ratunkowych</li> <li>– wymienić przykłady urazowych stanów nagłego zagrożenia zdrowotnego, wymagających udzielenia pomocy (krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie)</li> <li>– wymienić przykłady nieurazowych stanów nagłego zagrożenia zdrowotnego, wymagających udzielenia pomocy (omdlenie, zawał, udar)</li> <li>– prezentować udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie</li> <li>– prezentować udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar</li> </ul> |

| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)   |
|--|--------------|--|
|  |              | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wykonać resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji</li> </ul> |

#### 4.1.4. Procedury osiągania celów kształcenia

Warunkiem osiągania założonych efektów kształcenia w zakresie przedmiotu Bezpieczeństwo i higiena pracy jest opracowanie odpowiednich dla danego zawodu procedur, a w tym:

- zaplanowanie lekcji (wskazanie celów szczegółowych, jakie powinny zostać osiągnięte),
- wykorzystanie różnorodnych metod nauczania (w szczególności aktywizujących słuchacza do pracy),
- dobór środków dydaktycznych do treści i celów nauczania,
- dobór formy pracy ze słuchaczami – określenie ilości osób w grupie, określenie indywidualnych zajęć,
- systematyczne sprawdzanie wiedzy i umiejętności słuchacza poprzez sprawdziany w formie testu wielokrotnego wyboru oraz testów praktycznych i innych form sprawdzania wiedzy i umiejętności w zależności od metody nauczania,
- przeprowadzenie ewaluacji doboru treści nauczania do założonych celów, metod pracy, środków dydaktycznych, sposobów oceniania i informacji zwrotnej dla słuchacza.

Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być realizowane po spełnieniu określonych wymagań w formie kształcenia na odległość, przy wykorzystaniu np. platform e-learningowych, aplikacji i komunikatorów internetowych. Zaliczenie tych zajęć nie może odbywać się w formie zdalnej.

#### Propozycje metod nauczania

Dla przedmiotu Bezpieczeństwo i higiena pracy, który jest przedmiotem teoretycznym zaleca się stosowanie metod podających i problemowych takich jak:

- wykład informacyjny,
- pokaz z objaśnieniem,
- wykład problemowy,
- dyskusja dydaktyczna,
- burza mózgów,
- ćwiczenia przedmiotowe.

## Obudowa dydaktyczna

Zajęcia edukacyjne powinny być prowadzone w pracowni bezpieczeństwa i higieny pracy wyposażonej w stanowisko komputerowe przeznaczone dla nauczyciela, projektor multimedialny, filmy dydaktyczne oraz prezentacje multimedialne dotyczące zagrożeń w branży, plansze poglądowe, zestawy zadań i ćwiczeń, instrukcje do ćwiczeń, karty pracy dla słuchaczy, apteczkę wyposażoną w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcją o zasadach jej udzielania, fantom do udzielania pierwszej pomocy, instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisy i regulaminy bhp, ochrony ppoż. i ochrony środowiska, środki ochrony indywidualnej, ulotki środków chemicznych.

## Warunki realizacji

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnorodnych form organizacyjnych. Ważną kwestią jest indywidualizacja pracy słuchacza, aby dostosować się do możliwości i potrzeb słuchacza w zakresie metod, środków oraz form kształcenia zawodowego. Nauczyciel powinien:

- dostosować stopień trudności planowanych ćwiczeń do możliwości i potrzeb słuchacza,
- przygotować zagadnienia o różnym stopniu trudności i złożoności,
- zachęcać słuchacza do korzystania z różnych źródeł informacji.

### 4.1.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza

Podczas realizacji procesu sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza zaleca się stosowanie głównie metod jakościowych (wywiad, obserwacja) oraz ilościowych (ankiety). Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza to:

- prace indywidualne i zespołowe w formie referatów i opracowań wybranego zagadnienia,
- sprawdziany zawierające pytania otwarte,
- testy zawierające pytania zamknięte,
- sprawdziany mieszane,
- odpowiedź ustna.

Sprawdzanie efektów kształcenia realizowanych za pomocą metod i technik kształcenia na odległość może odbywać się poprzez:

- sprawdziany zawierające pytania otwarte,
- testy zawierające pytania zamknięte,
- sprawdziany mieszane,
- odpowiedź ustną.

Kluczowe umiejętności podlegające sprawdzaniu osiągnięć edukacyjnych słuchacza w ramach przedmiotu Bezpieczeństwo i higiena pracy dotyczą:

- Przewidywania i zapobiegania zagrożeniom dla zdrowia lub życia człowieka oraz mienia i środowiska związanym z wykonywaniem zadań zawodowych.
- Organizacji stanowiska pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii oraz przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska.
- Udzielania pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego.

## **4.2. Program nauczania dla przedmiotu: Podstawy chowu i hodowli koni (T + P) 30 godz. (15 + 15 godz.)**

### **4.2.1. Cele ogólne przedmiotu**

Cele ogólne przedmiotu to:

- poznanie instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa,
- poznanie zasad korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich,
- nabycie wiedzy z zakresu anatomii i biomechaniki koni,
- poznanie cech osobniczych różnych ras i typów użytkowych koni,
- poznanie systemów utrzymania koni,
- nabycie umiejętności sporządzania biznesplanu dla gospodarstwa hodującego i użytkującego konie,
- ukształtowanie umiejętności stosowania programów komputerowych wspomagających wykonywanie zadań zawodowych,
- poznanie przepisów prawa Unii Europejskiej i przepisów krajowych dotyczących organizacji hodowli i rozrodu zwierząt gospodarskich, wyścigów konnych, identyfikacji i rejestracji zwierząt, ochrony zwierząt oraz pasz,
- poznanie norm i procedur oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych.

### **4.2.2. Cele szczegółowe przedmiotu**

Cele szczegółowe przedmiotu to: (słuchacz potrafi)

- wymienić instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa,
- wyszukać informacje udostępniane przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa,
- opisać zakres usług oferowanych przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa w kontekście możliwości ich wykorzystania,
- dobrać usługi odpowiednich instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa do wykonywanych zadań,
- opisać możliwości korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich
- przygotować wnioski w ramach ubiegania się o środki finansowe na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich,
- opisać budowę konia i wskazać zależność między budową a jego możliwościami użytkowymi,
- opisać i rozpoznać rasy i typy użytkowe koni,
- wymienić cechy charakterystyczne systemów utrzymania koni,
- wskazać zależność między sprawnością psychofizyczną a bezpieczeństwem pracy z koniem,
- sporządzać biznesplan dla gospodarstwa hodującego i utrzymującego konie,
- stosować programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych,

- wymieniać przepisy prawa Unii Europejskiej i krajowego dotyczącego organizacji hodowli i rozrodu zwierząt gospodarskich, wyścigów konnych, identyfikacji i rejestracji zwierząt, ochrony zwierząt oraz pasz,
- rozpoznać właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych.

#### 4.2.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)   |
|--|--------------|--|
| Instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa   | 3            | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienić instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa</li> <li>opisać zakres usług oferowanych przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa w kontekście możliwości ich wykorzystania</li> <li>wymienić cele normalizacji krajowej</li> <li>wyszukać informacje udostępniane przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa</li> <li>dobierać usługi odpowiednich instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa do wykonywanych zadań</li> <li>korzystać ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności</li> </ul> |
| Zasady korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich   | 3            | <ul style="list-style-type: none"> <li>opisać możliwości korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich</li> <li>wymienić instytucje wspierające rolnictwo Ośrodek Doradztwa Rolniczego (ODR), Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich (KSOW)</li> <li>przygotować wnioski w ramach ubiegania się o środki finansowe na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich</li> <li>sporządzić niezbędną dokumentację z użyciem programów komputerowych</li> <li>szacować czas i budżet zadania</li> <li>realizować zadania w wyznaczonym czasie</li> </ul>  |
| Anatomia i biomechanika koni   | 5            | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienić elementy budowy topograficznej konia</li> <li>wskazać poszczególne elementy budowy konia</li> <li>opisać budowę układu kostno-stawowego i mięśniowego konia</li> <li>opisać zależność między budową konia a jego możliwościami użytkowymi</li> </ul>   |

| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)  |
|--|--------------|---|
| Rasy i typy użytkowe koni  | 4            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– opisać rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej</li> <li>– rozpoznać rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej</li> <li>– opisać rasy koni sportowych użytkowanych w Rzeczypospolitej Polskiej</li> <li>– rozpoznać typy użytkowe koni</li> <li>– przyporządkowuje rasy koni do poszczególnych typów użytkowych</li> <li>– wymienić organizacje odpowiedzialne za prowadzenie ksiąg stadnych dla poszczególnych ras koni w Rzeczypospolitej Polskiej</li> <li>– określić różnice między typami użytkowymi koni</li> <li>– określić różnice między rasami koni</li> </ul>  |
| Systemy utrzymania koni  | 4            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wymienić cechy charakterystyczne systemów utrzymania koni</li> <li>– wymienić optymalne parametry zoohigieniczne pomieszczeń stajennych</li> <li>– wyjaśnić, czym jest norma i wymienia cechy normy</li> <li>– wymienić cele normalizacji krajowej</li> <li>– opisać czynniki szkodliwe w środowisku pracy</li> <li>– charakteryzować czynniki szkodliwe w środowisku pracy</li> <li>– wyjaśnić znaczenie normalizacji w swojej branży zawodowej</li> <li>– wymienić zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka związane z rozrodem koni</li> <li>– wskazać wpływ postępu technicznego na doskonalenie jakości produkcji</li> <li>– dobrać system utrzymania do rasy i typu utrzymywanych koni w gospodarstwie</li> <li>– ocenić mikroklimat stajni na podstawie pomiaru parametrów zoohigienicznych</li> <li>– rozróżnić oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej</li> <li>– rozpoznawać źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy</li> </ul> |
| Sprawność psychofizyczna jeźdźca   | 2            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– opisać cechy sprawności psychicznej jeźdźcy</li> <li>– wskazać najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej</li> <li>– wskazać zależność między sprawnością psychofizyczną a bezpieczeństwem pracy z koniem</li> </ul>  |
| Biznesplan dla gospodarstwa hodującego i użytkującego konie  | 6            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– opisać strukturę biznesplanu</li> <li>– określić założenia niezbędne do opracowania biznesplanu</li> </ul>   |



| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)   |
|--|--------------|--|
|  |              | <ul style="list-style-type: none"> <li>– angażować się w realizację przypisanych zadań</li> <li>– realizować zadania w wyznaczonym czasie</li> <li>– dokonać prostych modernizacji stanowiska pracy</li> <li>– przygotować analizę finansową inwestycji</li> <li>– przygotować przykładowy biznesplan</li> <li>– sporządzić niezbędną dokumentację z użyciem programów komputerowych</li> <li>– szacować czas i budżet zadania</li> <li>– realizować zadania w wyznaczonym czasie</li> <li>– planować działania zgodnie z możliwościami ich realizacji</li> <li>– dokonać analizy i oceny podejmowanych działań</li> </ul>   |
| Prawodawstwo unijne i krajowe dotyczące chowu, hodowli i użytkowania koni  | 3            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wymienić przepisy prawa Unii Europejskiej i krajowego dotyczące organizacji hodowli i rozrodu zwierząt gospodarskich</li> <li>– wymienić przepisy prawa Unii Europejskiej i krajowego dotyczące wyścigów konnych, identyfikacji i rejestracji zwierząt, ochrony zwierząt oraz pasz</li> <li>– wyjaśnić, czym jest norma i wymienia cechy normy</li> <li>– wymienić cele normalizacji krajowej</li> <li>– omówić przepisy prawa Unii Europejskiej i krajowego dotyczące organizacji hodowli i rozrodu zwierząt gospodarskich</li> <li>– omówić przepisy prawa Unii Europejskiej i krajowego dotyczące wyścigów konnych, identyfikacji i rejestracji zwierząt, ochrony zwierząt oraz pasz</li> <li>– rozróżnić oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej</li> </ul> |

#### 4.2.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Warunkiem osiągnięcia założonych efektów kształcenia w zakresie przedmiotu Podstawy chowu i hodowli koni jest opracowanie odpowiednich dla danego zawodu procedur, a w tym:



- zaplanowanie lekcji (wskazanie celów szczegółowych, jakie powinny zostać osiągnięte),
- wykorzystanie różnorodnych metod nauczania (w szczególności aktywizujących słuchacza do pracy),
- dobór środków dydaktycznych do treści i celów nauczania,
- dobór formy pracy ze słuchaczami – określenie ilości osób w grupie, określenie indywidualnych zajęć,
- systematyczne sprawdzanie wiedzy i umiejętności słuchacza poprzez sprawdziany w formie testu wielokrotnego wyboru oraz testów praktycznych i innych form sprawdzania wiedzy i umiejętności w zależności od metody nauczania,
- przeprowadzenie ewaluacji doboru treści nauczania do założonych celów, metod pracy, środków dydaktycznych, sposobów oceniania i informacji zwrotnej dla słuchacza.

Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być realizowane po spełnieniu określonych wymagań w formie kształcenia na odległość, przy wykorzystaniu np. platform e-learningowych, aplikacji i komunikatorów internetowych. Zaliczenie tych zajęć nie może odbywać się w formie zdalnej.

## **Propozycje metod nauczania**

Wiedza z przedmiotu Podstawy chowu i hodowli koni jest budowana w oparciu o dotychczasowe wiadomości i umiejętności słuchacza ukształtowane w nauczaniu ogólnokształcącym oraz wiedzy uzyskanej przez każdego słuchacza na drodze nieformalnej.

Kompetencje słuchacza w tym zakresie mogą być zróżnicowane, dlatego należy przeprowadzić na początku zajęć dydaktycznych test diagnozujący. Analiza wyników testu pozwoli nauczycielowi precyzyjnie zaplanować proces kształcenia.

Zaleca się stosowanie zróżnicowanych metod kształcenia, aby urozmaicić zajęcia, oddziaływać zarówno na zmysł słuchu, jak i wzroku, zaangażować słuchacza w proces kształcenia. Dla przedmiotu Podstawy chowu i hodowli koni, który jest przedmiotem teoretycznym, zaleca się stosowanie metod podających i aktywizujących:

- wykład informacyjny,
- wykład problemowy,
- dyskusja dydaktyczna,
- burza mózgów,
- ćwiczenia przedmiotowe,
- metoda projektów.

## **Obudowa dydaktyczna**

Zajęcia edukacyjne powinny być prowadzone w pracowni podstaw chowu i hodowli koni wyposażonej w komputer przenośny z oprogramowaniem biurowym z dostępem do Internetu, drukarkę laserową ze skanerem i kopiarką A4, projektor multimedialny, ekran projekcyjny, model konia, model stajni, model pastwiska kwaterowego dla koni, ryciny lub zdjęcia obrazujące zachowanie i stan zdrowia koni, ryciny lub zdjęcia obrazujące kondycję, rasę oraz typ użytkowy koni, ryciny lub zdjęcia obrazujące wady budowy i ruchu koni, albumy ras koni, czasopisma fachowe, źródła informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności, przepisy prawa krajowego i Unii Europejskiej dotyczące organizacji hodowli i rozrodu zwierząt gospodarskich, wyścigów konnych, identyfikacji i rejestracji zwierząt, ochrony zwierząt oraz pasz, filmy dydaktyczne, ćwiczenia oraz karty pracy dla słuchaczy.

Zaleca się, aby część zajęć (min. 15 godzin) w ramach przedmiotu Podstawy chowu i hodowli koni była realizowana podczas zajęć wyjazdowych np. do gospodarstwa użytkującego konie, ośrodków jeździeckich, na wystawy koni, do instytucji działających na rzecz rolnictwa.

Tematyka poszczególnych zajęć realizowanych poza szkołą powinna zależeć od specyfiki i możliwości ośrodków i instytucji znajdujących się w okolicy placówki.

### **Warunki realizacji**

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnorodnych form organizacyjnych. Ważną kwestią jest indywidualizacja pracy słuchacza, aby dostosować się do możliwości i potrzeb słuchacza w zakresie metod, środków oraz form kształcenia zawodowego. Nauczyciel powinien:

- dostosować stopień trudności planowanych ćwiczeń do możliwości i potrzeb słuchacza,
- przygotować zagadnienia o różnym stopniu trudności i złożoności,
- zachęcać słuchacza do korzystania z różnych źródeł informacji,
- motywować słuchacza do pracy podczas zajęć dydaktycznych.

Nauczyciel powinien dodatkowo posiadać kompetencje do wykorzystywania nowoczesnych technologii w nauczaniu przedmiotu, szczególnie podczas sporządzania niezbędnej dokumentacji z użyciem programów komputerowych.

Nauczyciel prowadzący zajęcia powinien także na bieżąco poszerzać swoją wiedzę, aby być na bieżąco z nowinkami technologicznymi w branży rolno- hodowlanej (np. nowoczesne technologie stosowane w budownictwie inwentarskim).

Zaleca się współpracę szkoły z firmami oraz instytucjami działającymi w obrębie zawodu, m. in. stadninami koni, stadami ogierów, zakładami treningowymi, ośrodkami treningu koni sportowych i rekreacyjnych, ośrodkami jazdy konnej, torami wyścigowymi, instytucjami działającymi na rzecz rolnictwa.

### **4.2.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza**

Sprawdzanie osiągnięć edukacyjnych powinno mieć charakter ciągły. Na każdych zajęciach słuchacz powinien otrzymać informację zwrotną, czy osiągnął założone przez nauczyciela cele lekcji. Aby było to możliwe wskazane jest przygotowanie na każde zajęcia kryteriów oceny osiągnięcia celów lekcji. Opracowanie tych kryteriów pozwoli na formułowanie informacji zwrotnej nie tylko przez nauczyciela, ale również przez innych słuchaczy (ocena koleżeńska) oraz umożliwi samoocenę słuchacza. Przyczynia się to do przejmowania przez słuchacza odpowiedzialności za własną naukę, a także wdraża do samokształcenia. Sumatywne sprawdzanie osiągnięć słuchacza, przeprowadzane najczęściej w formie pisemnej, któremu towarzyszy stopień szkolny, powinno również zawierać informację zwrotną dla słuchacza na temat mocnych stron pracy i treści wymagających dalszej pracy, powtórzenia.

Sprawdziany osiągnięć edukacyjnych słuchacza mogą mieć formę:

- testów zawierających pytania zamknięte (zadania wielokrotnego wyboru, zadania na dobieranie, zadanie typu prawda-falsz),
- testów zawierających pytania otwarte (zadania rozszerzonej odpowiedzi, zadania krótkiej odpowiedzi, zadania z luką),
- testów mieszanych.

Sprawdzanie efektów kształcenia realizowanych za pomocą metod i technik kształcenia na odległość może odbywać się poprzez:

- sprawdziany zawierające pytania otwarte,
- testy zawierające pytania zamknięte,
- sprawdziany mieszane,
- odpowiedź ustną.

Teoretyczny charakter przedmiotu nie powinien ograniczać sprawdzania wiedzy do odtwarzania przyswojonych wiadomości. Należy zwracać uwagę na sprawdzanie stopnia zrozumienia nowego materiału poprzez stawianie przed słuchaczem zadań polegających na interpretacji, ocenie, wyjaśnieniu nowych treści. Metodą sprawdzenia kompetencji przedmiotowych słuchacza może być również ocena przygotowanych przez nich referatów oraz produktów projektów edukacyjnych. Należy oceniać również umiejętność posługiwania się dokumentacją techniczną, umiejętność wyszukiwania informacji oraz umiejętność współpracy (pracy grupie). Wskazane jest wdrażanie słuchacza do oceny koleżeńskiej i samooceny.

Proponuje się ewaluację przedmiotu Podstawy chowu i hodowli koni według następujących kryteriów:

- skuteczność osiągania efektów kształcenia określonych dla przedmiotu,
- adekwatność wymagań programowych do potrzeb i możliwości słuchacza,
- trafność doboru form i metod kształcenia do potrzeb i zainteresowań słuchacza,
- zgodność warunków realizacji programu ze szkolną bazą dydaktyczną.

Ewaluacja powinna być prowadzona podczas całego okresu nauczania przedmiotu, a także po jego zakończeniu. Przeprowadzone badanie i monitorowanie procesu kształcenia powinno umożliwić ocenę stopnia osiągnięcia założonych celów kształcenia, głównie w zakresie podwyższenia kompetencji zawodowych słuchacza, ich motywacji do nauki, zmiany w zachowaniu i zaangażowaniu w wykonywaniu zajęć zawodowych, a także samych warunków i organizacji zajęć.

Kryterium skuteczności osiągania efektów kształcenia powinno odnosić się do kluczowych umiejętności kształtowanych w ramach przedmiotu Podstaw chowu i hodowli koni:

- Poznania instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa.
- Poznania zasad korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich.
- Nabycia wiedzy z zakresu anatomii i biomechaniki koni.
- Poznania cech osobniczych różnych ras i typów użytkowych koni.
- Poznania systemów utrzymania koni.
- Nabycia umiejętności sporządzania biznesplanu dla gospodarstwa hodującego i użytkującego konie.
- Kształtowania umiejętności stosowania programów komputerowych wspomagających wykonywanie zadań zawodowych.
- Poznania przepisów prawa Unii Europejskiej i przepisów krajowych dotyczących organizacji hodowli i rozrodu zwierząt gospodarskich, wyścigów konnych, identyfikacji i rejestracji zwierząt, ochrony zwierząt oraz pasz.
- Poznania norm i procedur oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych.

#### **4.3. Program nauczania dla przedmiotu: Przepisy ruchu drogowego kat. T (T) 30 godz.**

##### **4.3.1. Cele ogólne przedmiotu**

Cele ogólne przedmiotu to:

- zdobycie umiejętności wykonywania czynności kontrolno- obsługowych ciągników rolniczych i przyczep,
- nabycie umiejętności stosowania przepisów prawa dotyczących ruchu drogowego w zakresie niezbędnym do uzyskania prawa jazdy kat. T,
- nabycie umiejętności związanych z prowadzeniem i obsługą ciągnika rolniczego.

##### **4.3.2. Cele szczegółowe przedmiotu**

Cele szczegółowe przedmiotu to: (słuchacz potrafi)

- wykonać obsługę ciągnika rolniczego i przyczepy,
- kontrolować sprawność układów i instalacji ciągnika rolniczego i przyczepy,
- poznać ogólne zasady dotyczące ruchu ciągników rolniczych po drogach,
- stosować zasady udzielania pierwszej pomocy osobom poszkodowanym w wypadku drogowym z udziałem ciągnika rolniczego,
- stosować zasady ruchu drogowego określone znakami i sygnałami drogowymi podczas jazdy ciągnikiem rolniczym z przyczepą,
- wykorzystywać komputerowe symulatory jazdy,
- wykonywać obsługę codzienną ciągnika rolniczego i przyczepy,
- wykonywać manewry w ruchu drogowym podczas jazdy ciągnikiem rolniczym z przyczepą,
- przygotować ciągnik rolniczy i przyczepę do jazdy,
- wykonać manewry wymagane do uzyskania prawa jazdy kategorii T,
- przestrzegać zasad kierowania ciągnikiem rolniczym.

#### 4.3.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)  |
|--|--------------|---|
| Czynności kontrolno-obserwacyjne ciągników rolniczych i przyczep   | 4            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wykonać obsługę ciągnika rolniczego i przyczepy</li> <li>– przygotować ciągnik rolniczy i przyczepę do jazdy</li> <li>– dokonać prostych modernizacji stanowiska pracy</li> <li>– kontrolować sprawność układów i instalacji ciągnika rolniczego i przyczepy</li> <li>– określać czas realizacji zadania</li> </ul>  |
| Zasady kierowania pojazdami samochodowymi  | 10           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wykonywać manewry w ruchu drogowym podczas jazdy ciągnikiem rolniczym z przyczepą</li> <li>– wykonać manewry wymagane do uzyskania prawa jazdy kategorii T</li> <li>– stosować zasady ruchu drogowego określone znakami i sygnałami drogowymi podczas jazdy ciągnikiem rolniczym z przyczepą</li> <li>– przestrzegać zasad kierowania ciągnikiem rolniczym</li> <li>– wykorzystywać komputerowe symulatory jazdy</li> <li>– stosować reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy</li> </ul>   |
| Znaki drogowe  | 4            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– rozpoznać znaczenie poszczególnych znaków drogowych</li> <li>– stosować programy komputerowe wspomagające rozpoznawanie znaków</li> </ul>  |
| Przepisy dotyczące ruchu drogowego   | 8            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wyjaśnić ogólne zasady dotyczące ruchu ciągników rolniczych po drogach</li> <li>– stosować zasady ruchu drogowego określone znakami i sygnałami drogowymi podczas jazdy ciągnikiem rolniczym z przyczepą</li> </ul>  |
| Zachowanie podczas wypadku i udzielanie pierwszej pomocy   | 4            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wyjaśnić zasady postępowania podczas kolizji i wypadku drogowego z udziałem ciągnika rolniczego</li> <li>– przedstawić alternatywne rozwiązania problemu, aby osiągnąć założone cele</li> <li>– opisać podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego</li> <li>– zabezpieczyć siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku</li> <li>– ułożyć poszkodowanego w pozycji bezpiecznej</li> <li>– stosować zasady udzielania pierwszej pomocy osobom poszkodowanym w wypadku drogowym z udziałem ciągnika rolniczego</li> <li>– ocenić sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego</li> </ul> |



| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)  |
|--|--------------|---|
|  |              | <ul style="list-style-type: none"><li>– prezentować udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, poparzenie</li><li>– prezentować udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar</li><li>– wykonywać resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji</li></ul> |

#### **4.3.4. Procedury osiągania celów kształcenia**

Warunkiem osiągania założonych efektów kształcenia w zakresie przedmiotu Przepisy ruchu drogowego kat. T jest opracowanie odpowiednich dla danego zawodu procedur, a w tym:

- zaplanowanie lekcji (wskazanie celów szczegółowych, jakie powinny zostać osiągnięte),
- wykorzystanie różnorodnych metod nauczania (w szczególności aktywizujących słuchacza do pracy),
- dobór środków dydaktycznych do treści i celów nauczania,
- dobór formy pracy ze słuchaczem – określenie ilości osób w grupie, określenie indywidualizacji zajęć,
- systematyczne sprawdzanie wiedzy i umiejętności słuchacza poprzez sprawdziany w formie testu wielokrotnego wyboru oraz testów praktycznych i innych form sprawdzania wiedzy i umiejętności w zależności od metody nauczania,
- stosowanie oceniania sumującego i kształtującego,
- przeprowadzenie ewaluacji doboru treści nauczania do założonych celów, metod pracy, środków dydaktycznych, sposobu oceniania i informacji zwrotnej dla słuchacza.

Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być realizowane po spełnieniu określonych wymagań w formie kształcenia na odległość, przy wykorzystaniu np. platform e-learningowych, programów do nauki jazdy- testów, symulatorów nauki jazdy, aplikacji i komunikatorów internetowych. Zaliczenie tych zajęć nie może odbywać się w formie zdalnej.

#### **Propozycje metod nauczania**

Dominującą metodą kształcenia powinna być metoda ćwiczeń praktycznych z wykorzystaniem ciągnika rolniczego, pokaz z instruktą oraz metoda projektu.

Ponadto zaleca się stosowanie zróżnicowanych metod kształcenia, aby urozmaicić zajęcia, oddziaływać zarówno na zmysł słuchu, jak i wzroku, zaangażować słuchacza w proces kształcenia. Różnorodność stosowanych metod kształcenia pozwala rozwijać różne umiejętności, np.:

- czytania ze zrozumieniem (praca z podręcznikiem i e-podręcznikiem, korzystanie z literatury fachowej),
- aktywnego słuchania (wykład, wykład konwersatoryjny, pogadanka heurystyczna),
- efektywnego wyszukiwania informacji (webquest, metoda projektów),
- dyskusji (dyskusja dydaktyczna), współpracy (metoda projektów, metoda jigsaw).

Często należy stosować metody angażujące słuchacza w rozwiązywanie problemów technicznych, ilustrować treści kształcenia ćwiczeniami, pokazami, prezentacjami, filmami.

#### **Obudowa dydaktyczna**

Zajęcia edukacyjne powinny być prowadzone w pracowni przepisów ruchu drogowego wyposażonej w komputer z dostępem do Internetu i urządzenia multimedialne, komputer/laptop z oprogramowaniem biurowym z dostępem do Internetu (jedno stanowisko na dwóch słuchaczy), drukarkę laserową ze skanerem i kopiarką A4, projektor multimedialny, telewizor, ekran projekcyjny, komputerowe symulatory jazdy, programy komputerowe do ćwiczeń z przepisów ruchu drogowego, tablicę szkolną białą suchościeralną, przepisy prawa, aktualny kodeks drogowy, apteczkę wyposażoną w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcją o zasadach jej udzielania, fantom do udzielania pierwszej pomocy.



Do realizacji nauki jazdy wymagane są: plac manewrowy wyposażony w pachołki, tyczki, znaki drogowe pionowe i poziome, ciągnik rolniczy przystosowany do nauki jazdy.

## **Warunki realizacji**

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnorodnych form organizacyjnych. Ważną kwestią jest indywidualizacja pracy słuchacza, aby dostosować się do możliwości i potrzeb słuchacza w zakresie metod, środków oraz form kształcenia zawodowego. Nauczyciel powinien:

- dostosować stopień trudności planowanych ćwiczeń do możliwości i potrzeb słuchacza,
- przygotować zagadnienia o różnym stopniu trudności i złożoności,
- zachęcać słuchacza do korzystania z różnych źródeł informacji,
- motywować słuchacza do pracy podczas zajęć dydaktycznych.

Nauczyciel powinien dodatkowo posiadać kompetencje do wykorzystywania nowoczesnych technologii w nauczaniu przedmiotu, szczególnie podczas wykorzystania komputerowych symulatorów jazdy lub programów komputerowych do ćwiczeń z przepisów ruchu drogowego.

### **4.3.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza**

Sprawdzanie osiągnięć edukacyjnych powinno mieć charakter ciągły. Na każdych zajęciach słuchacz powinien otrzymać informację zwrotną, czy osiągnął założone przez nauczyciela cele lekcji. Aby było to możliwe wskazane jest przygotowanie na każde zajęcia kryteriów oceny osiągnięcia celów lekcji. Opracowanie tych kryteriów pozwoli na formułowanie informacji zwrotnej nie tylko przez nauczyciela, ale również przez innych słuchaczy (ocena koleżeńska) oraz umożliwi samoocenę słuchacza. Przyczynia się to do przejmowania przez słuchacza odpowiedzialności za własną naukę, a także wdraża do samokształcenia. Sprawdzanie osiągnięć słuchacza, przeprowadzane najczęściej w formie pisemnej, któremu towarzyszy stopień szkolny, powinno również zawierać informację zwrotną dla słuchacza na temat mocnych stron pracy i treści wymagających dalszej pracy, powtórzenia.

Osiągnięcia słuchacza powinny być oceniane na podstawie testów komputerowych na prawo jazdy kategorii T, testów i sprawdzianów przygotowanych przez nauczyciela, odpowiedzi ustnych.

Sprawdzanie efektów kształcenia realizowanych za pomocą metod i technik kształcenia na odległość może odbywać się poprzez:

- sprawdziany zawierające pytania otwarte,
- testy na prawo jazdy kat. T zawierające pytania zamknięte,
- sprawdziany mieszane,
- odpowiedź ustną.



#### **4.4. Program nauczania dla przedmiotu: Szkolenie i użytkowanie koni (T) 150 godz.**

##### **4.4.1. Cele ogólne przedmiotu**

Cele ogólne przedmiotu to:

- nabycie umiejętności lonżowania koni,
- ukształtowanie umiejętności wdrażania koni do pracy wierzchowej i zaprzęgowej,
- zdobycie wiedzy na temat przygotowania koni do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży,
- zdobycie wiedzy z zakresu kupna i sprzedaży koni,
- pogłębienie wiedzy dotyczącej ubioru jeździeckiego,
- poszerzenie wiedzy na temat sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego,
- nabycie umiejętności stosowania terminologii z zakresu teorii jazdy konnej i powożenia,
- nabycie umiejętności organizowania transportu koni,
- zdobycie wiedzy na temat poszczególnych dyscyplin jeździeckich.

##### **4.4.2. Cele szczegółowe przedmiotu**

Cele szczegółowe przedmiotu to: (słuchacz potrafi)

- lonżować konie,
- scharakteryzować pracę z młodym koniem,
- planować harmonogram działań związanych z organizacją zawodów konnych i pokazów hodowlanych,
- przygotować konie do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży zgodnie z przyjętymi zasadami,
- przygotować umowę kupna-sprzedaży konia,
- poruszać się na ujeżdżalni i w terenie zgodnie z zachowaniem zasad bezpieczeństwa,
- dobierać ubiór jeździecki,
- różnicować budowę sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego,
- rozpoznać rodzaje pojazdów zaprzęgowych,
- opisać style zaprzęgów,
- wymienić i scharakteryzować rodzaje dosiada,
- wymienić pomoce używane podczas jazdy wierzchem oraz w pracy zaprzęgowej,
- opisać elementy skali szkoleniowej,
- opisać przepisy ruchu drogowego dotyczące transportu koni,
- organizować transport koni,
- wyszukać w dostępnych źródłach przepisy prawa dotyczące sportu jeździeckiego,

- wymienić zasady kodeksu postępowania z koniem.

#### 4.4.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)   |
|--|--------------|--|
| Wdrażanie koni do pracy  | 15           | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienić etapy pracy z młodym koniem (według wytycznych PZJ)</li> <li>opisać metody pracy z młodym koniem</li> <li>opisać elementy skali szkoleniowej</li> <li>wymienić zasady kodeksu postępowania z koniem</li> <li>wymienić zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka związane z wychowem i pielęgnacją koni oraz użytkowaniem koni</li> <li>charakteryzować zachowanie konia na danym etapie wdrażania do pracy</li> <li>planować działania zespołu</li> </ul> |
| Lonżowanie koni  | 10           | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienić cele lonżowania</li> <li>opisać elementy wyposażenia lonżującego i konia</li> <li>wymienić zasady lonżowania</li> <li>charakteryzować cechy odpowiedniego sprzętu używanego w pracy z koniem</li> <li>opisać sposoby przypięcia lonży</li> <li>opisać zasady bezpiecznego miejsca pracy z koniem</li> <li>opisać środki ochrony podczas pracy z końmi</li> <li>scharakteryzować wodze pomocnicze używane w trakcie lonżowania</li> </ul>                   |
| Zasady poruszania się na ujeżdżalni i w terenie  | 6            | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienić zasady bezpiecznego poruszania się na ujeżdżalni</li> <li>wymienić zasady bezpiecznego poruszania się w terenie</li> <li>opisać zasady bezpiecznego miejsca pracy z koniem</li> <li>rozpoznać sytuacje mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni</li> </ul>   |
| Jazda wierzchem  | 6            | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienić rodzaje dosiadu</li> <li>scharakteryzować rodzaje dosiadu</li> <li>opisać środki ochrony podczas pracy z końmi</li> <li>wymienić pomoce jeździeckie stosowane podczas jazdy wierzchem</li> </ul>   |

| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)  |
|--|--------------|---|
|  |              | <ul style="list-style-type: none"> <li>– scharakteryzować sposób użycia pomocy jeździeckich w poszczególnych ćwiczeniach (ruszanie, zatrzymanie, zagalopowanie, jazda po łuku)</li> </ul>   |
| Powożenie  | 6            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– rozpoznawać style zaprzęgowe</li> <li>– opisać style zaprzęgowe (angielski, węgierski)</li> <li>– rozpoznać rodzaje pojazdów zaprzęgowych</li> <li>– wymienić sposoby trzymania lejcy</li> <li>– charakteryzować pomoce używane w pracy zaprzęgowej</li> <li>– opisać pozycję powożącego na koźle</li> <li>– opisać środki ochrony podczas pracy z końmi</li> <li>– opisać style zaprzęgowe (krakowski, podlaski, bałagulski)</li> <li>– opisać zasady powożenia Systemem Achenbacha</li> <li>– planować działania zespołu</li> </ul>  |
| Przygotowanie konia do imprez jeździeckich / pokazów hodowlanych / zawodów konnych   | 15           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wymienić niezbędną dokumentację związaną ze startem w zawodach / pokazach hodowlanych / zawodów konnych</li> <li>– wymienić zasady kodeksu postępowania z koniem</li> <li>– zaplanować harmonogram działań związany z organizacją zawodów konnych i pokazów hodowlanych</li> <li>– analizować zasady pokazów hodowlanych, by odpowiednio przygotować konia</li> <li>– wypełnić zgłoszenie do zawodów konnych</li> </ul>  |
| Kupno i sprzedaż koni  | 20           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Przygotować ofertę sprzedaży konia</li> <li>– redagować umowę kupna-sprzedaży konia</li> </ul>   |
| Ujeżdżenie   | 5            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– opisać zasady obowiązujące w dyscyplinie ujeżdżenia: rodzaje i klasy konkursów, stosowaną punktację, rozpoznać figury na czworoboku</li> <li>– opisać strój zawodnika obowiązujący w dyscyplinie ujeżdżenia</li> <li>– opisać dozwolone wyposażenie jeźdźcy i konia w dyscyplinie ujeżdżenia</li> <li>– wymienić różnice pomiędzy ujeżdżeniem a pozostałymi dyscyplinami jeździeckimi</li> <li>– wyszukać w dostępnych źródłach przepisy prawa dotyczące dyscypliny ujeżdżenia</li> <li>– rozpoznać niezgodności z przepisami występujące podczas zawodów konnych</li> </ul> |

| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)  |
|--|--------------|---|
| Skoki przez przeszkody   | 5            | <ul style="list-style-type: none"> <li>opisać zasady obowiązujące w dyscyplinie skoków przez przeszkody: rodzaje i klasy konkursów, stosowaną punktację, rozpoznać przeszkody</li> <li>opisać strój zawodnika w dyscyplinie skoków przez przeszkody</li> <li>wymienić różnice pomiędzy skokami przez przeszkody a pozostałymi dyscyplinami jeździeckimi</li> <li>rozpoznać niezgodności z przepisami występujące podczas zawodów konnych</li> <li>wyszukać w dostępnych źródłach przepisy prawa dotyczące dyscypliny skoków przez przeszkody</li> </ul> |
| Wszechstronny Konkurs Konia Wierzchowego (WKKW)  | 5            | <ul style="list-style-type: none"> <li>opisać zasady obowiązujące w dyscyplinie WKKW: rodzaje prób, klasy konkursów, stosowaną punktację, rozpoznać przeszkody terenowe</li> <li>opisać strój zawodnika w dyscyplinie WKKW</li> <li>wymienić różnice pomiędzy WKKW a pozostałymi dyscyplinami jeździeckimi</li> <li>rozpoznać niezgodności z przepisami jeździeckimi w trakcie zawodów konnych</li> <li>wyszukać w dostępnych źródłach przepisy określające rozgrywanie zawodów w dyscyplinie WKKW</li> </ul>   |
| Powożenie  | 5            | <ul style="list-style-type: none"> <li>opisać zasady obowiązujące w powożeniu: rodzaje prób, rodzaje zaprzęgów, klasy konkursów, stosowaną punktację</li> <li>opisać strój zawodnika w dyscyplinie powożenia</li> <li>wymienić różnice pomiędzy powożeniem a pozostałymi dyscyplinami jeździeckimi</li> <li>rozpoznać niezgodności z przepisami jeździeckimi w trakcie zawodów konnych</li> <li>wyszukać w dostępnych źródłach przepisy określające rozgrywanie zawodów w dyscyplinie powożenia</li> </ul>  |
| Sportowe rajdy konne   | 5            | <ul style="list-style-type: none"> <li>opisać zasady obowiązujące w sportowych rajdach konnych: klasy konkursów</li> <li>opisać strój zawodnika w sportowych rajdach konnych</li> <li>rozpoznać niezgodności z przepisami występujące podczas zawodów konnych</li> <li>wyszukać w dostępnych źródłach przepisy prawa dotyczące sportowych rajdów konnych</li> <li>wymienić elementy oceny w bramce weterynaryjnej</li> </ul>  |
| Woltyżerka   | 5            | <ul style="list-style-type: none"> <li>opisać zasady obowiązujące w woltyżerze: rodzaje konkursów, figury w programie obowiązkowym</li> <li>opisać strój zawodnika w woltyżerze</li> </ul>  |

| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)  |
|--|--------------|---|
|  |              | <ul style="list-style-type: none"> <li>– rozpoznać niezgodności z przepisami występujące podczas zawodów konnych</li> <li>– wyszukać w dostępnych źródłach przepisy określające rozgrywanie zawodów w woltyżerze</li> </ul>   |
| Reining  | 5            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– opisać zasady obowiązujące w reiningu: rozpoznać figury</li> <li>– opisać strój zawodnika w reiningu</li> <li>– opisać sprzęt jeździecki stosowany w reiningu</li> <li>– wymienić rasy koni startujące w reiningu</li> <li>– rozpoznać niezgodności z przepisami występujące podczas zawodów konnych</li> <li>– wyszukać w dostępnych źródłach przepisy określające rozgrywanie zawodów w reiningu</li> </ul>  |
| Wyścigi konne  | 5            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wymienić rodzaje gonitw płaskich i przeszkodowych</li> <li>– opisać zasady obowiązujące w wyścigach, rodzaje gonitw, handicap</li> <li>– opisać strój zawodnika podczas wyścigów konnych</li> <li>– wymienić zasady rozgrywania wyścigów kłusaków</li> <li>– wyszukać w dostępnych źródłach przepisy określające rozgrywanie wyścigów konnych</li> <li>– rozpoznać niezgodności z przepisami występujące podczas wyścigów konnych</li> </ul>   |
| Pozostałe konkurencje jeździeckie  | 5            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wymienić główne zasady rozgrywania pozostałych konkurencji jeździeckich (tradycyjne powożenie, łucznictwo konne, polo, horse-ball, turnieje rycerskie, zrywka drewna, konkurencje western i rodeo)</li> <li>– rozróżnić pozostałe konkurencje jeździeckie (tradycyjne powożenie, łucznictwo konne, polo, horse-ball, polo, turnieje rycerskie, zrywka drewna, konkurencje western i rodeo)</li> <li>– opisać zasady rozgrywania pozostałych konkurencji jeździeckich (tradycyjne powożenie, łucznictwo konne, polo, horse-ball, polo, turnieje rycerskie, zrywka drewna, konkurencje western i rodeo)</li> <li>– wyszukać w dostępnych źródłach przepisy określające rozgrywanie zawodów konnych</li> <li>– rozpoznać niezgodności z przepisami występujące podczas zawodów konnych</li> </ul> |
| Ubiór jeździecki   | 6            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wymienić elementy stroju jeździeckiego</li> <li>– uzasadnić stosowanie elementów ubioru jeźdźcy</li> <li>– dobrać ubiór jeźdźcy do dyscypliny jeździeckiej</li> </ul>  |
| Sprzęt jeździecki i zaprzęgowy   | 6            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– nazwać sprzęt jeździecki i zaprzęgowy oraz jego elementy</li> <li>– nazwać elementy pojazdu zaprzęgowego</li> <li>– objaśnić potrzebę konserwacji sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego</li> </ul>  |

| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)   |
|--|--------------|--|
|  |              | <ul style="list-style-type: none"> <li>– charakteryzować cechy odpowiedniego sprzętu używanego w pracy z koniem</li> <li>– rozróżnić budowę sprzętu jeździeckiego</li> <li>– rozróżnić budowę sprzętu zaprzęgowego</li> </ul>  |
| Pojazdy do transportu koni   | 5            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wymienić typy pojazdów do transportu koni</li> <li>– rozpoznać typy pojazdów do transportu koni</li> <li>– opisać wyposażenie pojazdu do transportu koni</li> <li>– dobrać odpowiedni typ pojazdu do planowanego transportu koni</li> </ul>   |
| Sposoby transportu   | 5            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– opisać zasady zabezpieczenia koni podczas transportu</li> <li>– wymienić etapy przygotowania konia do transportu</li> <li>– charakteryzować zasady transportu koni</li> <li>– stosować reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy</li> </ul>  |
| Przepisy związane z transportem koni   | 5            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– opisać przepisy ruchu drogowego dotyczące transportu koni</li> <li>– wymienić przepisy prawa Unii Europejskiej oraz krajowego dotyczące transportu koni</li> <li>– gromadzić dokumentację potrzebną do transportu koni</li> <li>– wypełnić i sprawdzić prawidłowość wypełnienia dokumentów niezbędnych podczas transportu koni</li> <li>– stosować przepisy prawa Unii Europejskiej oraz krajowego dotyczące transportu koni</li> </ul> |

#### 4.4.4. Procedury osiągania celów kształcenia

Warunkiem osiągania założonych efektów kształcenia w zakresie przedmiotu Szkolenie i użytkowanie koni jest opracowanie odpowiednich dla danego zawodu procedur, a w tym:

- zaplanowanie lekcji (wskazanie celów szczegółowych jakie powinny zostać osiągnięte),
- wykorzystanie różnorodnych metod nauczania (w szczególności aktywizujących słuchacza do pracy),
- dobór środków dydaktycznych do treści i celów nauczania,
- dobór formy pracy z słuchaczem – określenie ilości osób w grupie, określenie indywidualizacji zajęć,
- systematyczne sprawdzanie wiedzy i umiejętności słuchacza poprzez sprawdziany w formie testu wielokrotnego wyboru oraz testów praktycznych i innych form sprawdzania wiedzy i umiejętności w zależności od metody nauczania,
- stosowanie oceniania sumującego i kształtującego,

- przeprowadzić ewaluacji doboru treści nauczania do założonych celów, metod pracy, środków dydaktycznych, sposobu oceniania i informacji zwrotnej dla słuchacza.

Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być realizowane po spełnieniu określonych wymagań w formie kształcenia na odległość, przy wykorzystaniu np. platform e-learningowych, aplikacji i komunikatorów internetowych. Zaliczenie tych zajęć nie może odbywać się w formie zdalnej.

## Propozycje metod nauczania

Wiedza z przedmiotu Szkolenie i użytkowanie koni jest budowana w oparciu o dotychczasowe wiadomości uzyskane przez każdego słuchacza na drodze nieformalnej. Kompetencje słuchacza w tym zakresie mogą być zróżnicowane, dlatego należy przeprowadzić na początku zajęć dydaktycznych test diagnozujący. Analiza wyników testu pozwoli nauczycielowi precyzyjnie zaplanować proces kształcenia.

Zaleca się stosowanie zróżnicowanych metod kształcenia, aby urozmaicić zajęcia, oddziaływać zarówno na zmysł słuchu, jak i wzroku, zaangażować słuchacza w proces kształcenia. Dla przedmiotu Szkolenie i użytkowanie koni, który jest przedmiotem teoretycznym, zaleca się stosowanie metod podających i aktywizujących:

- wykład informacyjny,
- pokaz z objaśnieniem,
- wykład problemowy,
- dyskusja dydaktyczna,
- burza mózgów,
- metoda tekstu przewodniego,
- metoda projektów.

## Obudowa dydaktyczna

Zajęcia edukacyjne powinny być prowadzone w pracowni szkolenia i użytkowania koni wyposażonej w komputer przenośny z oprogramowaniem biurowym z dostępem do Internetu, drukarkę laserową ze skanerem i kopiarką A4, projektor multimedialny, ekran projekcyjny, sprzęt i akcesoria jeździeckie (różnego rodzaju siodła, uprząże, kielzna, wodze pomocnicze, ochraniacze, baty), podstawowy ubiór jeździecki, zestaw do pielęgnacji koni, model parkuru z ruchomymi przeszkodami, modele przeszkód parkurowych, filmy dydaktyczne o tematyce związanej z jeździectwem, katalogi wystaw, propozycje zawodów konnych, propozycje imprez jeździeckich, druki zgłoszenia konia na imprezę jeździecką, oferty i umowy kupna-sprzedaży konia, przepisy w dyscyplinach jeździeckich PZJ, filmy z zawodów konnych, przepisy ruchu drogowego, katalogi pojazdów do transportu koni, ćwiczenia i karty pracy dla słuchaczy.

Dodatkowo szkoła powinna umożliwić słuchaczom możliwość uczestniczenia w zawodach jeździeckich (jako zawodnik, obsługa parkuru lub czworoboku oraz pomoc w charakterze sekretarza sędziego).

## Warunki realizacji

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnorodnych form organizacyjnych. Ważną kwestią jest indywidualizacja pracy słuchacza, aby dostosować się do możliwości i potrzeb słuchacza w zakresie metod, środków oraz form kształcenia zawodowego. Nauczyciel powinien:

- dostosować stopień trudności planowanych ćwiczeń do możliwości i potrzeb słuchacza,



- przygotować zagadnienia o różnym stopniu trudności i złożoności,
- zachęcać słuchacza do korzystania z różnych źródeł informacji,
- motywować słuchacza do pracy podczas zajęć dydaktycznych.

Nauczyciel prowadzący zajęcia powinien także na bieżąco poszerzać swoją wiedzę, aby być na bieżąco z nowinkami technologicznymi w branży rolno- hodowlanej (np. nowoczesne technologie stosowane w budownictwie inwentarskim, nowe rozwiązania w zakresie sprzętu treningowego oraz akcesoriów jeździeckich).

#### **4.4.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza**

Sprawdzanie osiągnięć edukacyjnych powinno mieć charakter ciągły. Na każdych zajęciach słuchacz powinien otrzymać informację zwrotną, czy osiągnął założone przez nauczyciela cele lekcji. Aby było to możliwe wskazane jest przygotowanie na każde zajęcia kryteriów oceny osiągnięcia celów lekcji. Opracowanie tych kryteriów pozwoli na formułowanie informacji zwrotnej nie tylko przez nauczyciela, ale również przez innych słuchaczy (ocena koleżeńska) oraz umożliwi samoocenę słuchacza. Przyczynia się to do przejmowania przez słuchacza odpowiedzialności za własną naukę, a także wdraża do samokształcenia. Sumatywne sprawdzanie osiągnięć słuchacza, przeprowadzane najczęściej w formie pisemnej, któremu towarzyszy stopień szkolny, powinno również zawierać informację zwrotną dla słuchacza na temat mocnych stron pracy i treści wymagających dalszej pracy, powtórzenia.

Sprawdziany osiągnięć edukacyjnych słuchacza mogą mieć formę:

- sprawdzianów z pytaniami otwartymi (np. krótkiej odpowiedzi, z luką, rozszerzonej odpowiedzi),
- testów z pytaniami zamkniętymi (np. prawda-falsz, wyboru wielokrotnego, z luką),
- testów mieszanych,
- systemów e-learningowych umożliwiających analizę osiągnięć słuchacza,
- wypowiedzi ustnych,
- prac indywidualnych i zespołowych w formie referatów oraz opracowań wybranego zagadnienia,
- quizów i konkursów wiedzy indywidualnej lub zespołowej.

Sprawdzanie efektów kształcenia realizowanych za pomocą metod i technik kształcenia na odległość może odbywać się poprzez:

- sprawdziany zawierające pytania otwarte,
- testy zawierające pytania zamknięte,
- sprawdziany mieszane,
- odpowiedź ustną.

Teoretyczny charakter przedmiotu nie powinien ograniczać sprawdzania wiedzy do odtwarzania przyswojonych wiadomości. Należy zwracać uwagę na sprawdzanie stopnia zrozumienia nowego materiału poprzez stawianie przed słuchaczem zadań polegających na interpretacji, ocenie, wyjaśnieniu nowych treści.

Metodą sprawdzenia kompetencji przedmiotowych słuchacza może być również ocena przygotowanych przez nich referatów oraz projektów edukacyjnych.

Kryterium skuteczności osiągania efektów kształcenia powinno odnosić się do kluczowych umiejętności kształtowanych w ramach przedmiotu Szkolenie i użytkowanie koni:



- Poznania zasad lonżowania koni.
- Zdobywania wiedzy dotyczącej wdrażania koni do pracy wierzchowej.
- Zdobywania wiedzy dotyczącej wdrażania koni do pracy zaprzęgowej.
- Nabycie umiejętności przygotowywania koni do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży.
- Zdobywanie wiedzy na temat sprzedaży koni.
- Poznania zasad jazdy na ujeżdżalni i w terenie.
- Nabycie umiejętności doboru ubioru jeździeckiego.
- Poznania terminologii z zakresu jazdy konnej i powożenia.
- Zdobywania wiedzy dotyczącej dokumentacji potrzebnej do transportu koni.
- Zdobywania wiedzy dotyczącej typów pojazdów do transportu koni.
- Poszerzenia wiedzy dotyczącej dyscyplin jeździeckich.

#### **4.5. Program nauczania dla przedmiotu: Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni (P) 300 godz.**

##### **4.5.1. Cele ogólne przedmiotu**

Cele ogólne przedmiotu to:

- nabycie umiejętności lonżowania koni,
- przygotowanie i wdrażanie koni do pracy wierzchowej i zaprzęgowej,
- przygotowanie koni do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży,
- nabycie umiejętności oceny stanu zdrowia konia na podstawie parametrów fizjologicznych,
- poznanie zasad jazdy konno na ujeżdżalni i w terenie,
- nabycie umiejętności jazdy konnej i powożenia,
- nabycie umiejętności konserwacji sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego,
- ukształtowanie umiejętności związanych z transportem koni.

##### **4.5.2. Cele szczegółowe przedmiotu**

Cele szczegółowe przedmiotu to: (słuchacz potrafi)

- lonżować konie,
- wdrażać konie do pracy wierzchowej,
- prowadzić pierwsze dosiadanie konia i objeżdżać młode konie,
- wdrażać konie do pracy zaprzęgowej,

- przyuczać konia do uprzęży i przyzwyczajać go do ciągnięcia,
- przygotować konie do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży zgodnie z przyjętymi zasadami,
- prezentować konie przed komisją oceny lub kupującym,
- oceniać stan zdrowia konia na podstawie parametrów fizjologicznych,
- przygotowywać konia do jazdy wierzchem i w zaprzęgu,
- jeździć konno na ujeżdżalni i w terenie,
- powozić końmi,
- wykonywać konserwację sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego,
- wykonywać czynności związane z transportem koni.

#### 4.5.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)  |
|--|--------------|---|
| Lonżowanie   | 30           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– przygotować konia do lonżowania</li> <li>– przypiąć lonżę</li> <li>– stosować odpowiedni sprzęt do lonżowania</li> <li>– lonżować konia na pojedynczej lonży według wytycznych Polskiego Związku Jeździeckiego</li> <li>– stosować odpowiednie pomoce podczas lonżowania</li> <li>– stosować wodze pomocnicze podczas lonżowania</li> <li>– stosować zasady bezpiecznego postępowania z koniem</li> <li>– stosować reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy</li> </ul> |
| Przygotowanie do pracy wierzchowej   | 30           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– prowadzić konia w rękę</li> <li>– scharakteryzować zasady pracy z młodym koniem</li> <li>– prowadzić pierwsze dosiadanienie konia</li> <li>– prowadzić objeżdżanie młodego konia</li> <li>– przygotować konia do reagowania na pomoce jeździeckie</li> <li>– stosować zasady bezpieczeństwa podczas pracy z końmi</li> <li>– planować działania zgodnie z możliwościami ich realizacji</li> </ul>  |

| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)   |
|--|--------------|--|
| Przygotowanie do pracy zaprzęgowej   | 30           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– prowadzić konia w ręku</li> <li>– scharakteryzować zasady pracy z młodym koniem</li> <li>– przyuczać konia do zakładania uprzęży</li> <li>– przyzwyczajać konia do ciągnięcia</li> <li>– przyuczać konia do ciągnięcia pojazdów zaprzęgowych</li> <li>– stosować zasady bezpieczeństwa podczas pracy z końmi</li> <li>– monitorować pracę zespołu</li> <li>– stosować zasady współdziałania w zespole</li> <li>– kierować pracą zespołu z uwzględnieniem indywidualności jednostki i grupy</li> <li>– dzielić się zadaniami</li> <li>– planować działania zgodnie z możliwościami ich realizacji</li> </ul>   |
| Przygotowanie do zawodów, pokazów hodowlanych, sprzedaży   | 40           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wykonywać codzienne zabiegi pielęgnacyjne u koni</li> <li>– wykonywać okresowe zabiegi pielęgnacyjne u koni</li> <li>– prowadzić konia w ręku</li> <li>– prezentować konia w pozycji na stój</li> <li>– prezentować konia w stępie i w kłusie</li> <li>– realizować zadania w wyznaczonym czasie</li> <li>– przygotować konia do zawodów jeździeckich stosując zabiegi pielęgnacyjne</li> <li>– przygotować konia do pokazów hodowlanych stosując zabiegi pielęgnacyjne</li> <li>– przygotować konia do sprzedaży stosując zabiegi pielęgnacyjne</li> <li>– rozpoznać wady budowy i ruchu konia obniżające jego wartość hodowlaną, użytkową oraz cenę sprzedaży</li> <li>– pokazać konia przed komisją oceny lub kupującym w pozycji na stój</li> <li>– pokazać konia przed komisją oceny lub kupującym w stępie i kłusie</li> <li>– eksponować cechy budowy i temperamentu konia podczas prezentacji</li> <li>– stosować zasady bezpieczeństwa podczas pracy z końmi</li> <li>– stosować reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy</li> </ul> |

| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)  |
|--|--------------|---|
| Kupno i sprzedaż koni  | 10           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– przygotować ofertę sprzedaży konia</li> <li>– realizować zadania w wyznaczonym czasie</li> <li>– redagować umowę kupna-sprzedaży konia</li> <li>– szacować czas i budżet zadania</li> <li>– stosować reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy</li> </ul>   |
| Jazda na ujeżdżalni  | 49           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wymienić zasady bezpiecznego poruszania się na ujeżdżalni</li> <li>– wykonać czynności wstępne przed jazdą konną</li> <li>– dobrać sprzęt jeździecki używany do pracy wierzchowej</li> <li>– regulować sprzęt używany w pracy wierzchowej</li> <li>– zakładać rząd jeździecki wraz z elementami pomocniczymi na konia</li> <li>– dosiadać konia</li> <li>– używać pomocy jeździeckich</li> <li>– stosować różne rodzaje dosiadu podczas jazdy konnej</li> <li>– jeździć stępem, klusem i galopem</li> <li>– pracować z koniem na <i>cavaletti</i></li> <li>– skakać przez przeszkody o wysokości do 70 cm</li> <li>– poruszać się na ujeżdżalni, wykonując figury jeździeckie</li> <li>– zmienić kierunek jazdy w różnych chodach</li> <li>– wykonać przejścia od niższego do wyższego chodu konia i odwrotnie podczas jazdy wierzchowej</li> <li>– ruszać i zatrzymywać konia</li> <li>– wyznaczać sobie cele rozwojowe</li> <li>– rozpoznać sytuacje mogące być przyczyną wypadków podczas jazdy na ujeżdżalni</li> <li>– stosować zasady bezpiecznego poruszania się na ujeżdżalni i w terenie</li> <li>– posiadać umiejętności jazdy konnej co najmniej na poziomie egzaminu na brązową odznakę jeździecką Polskiego Związku Jeździeckiego</li> <li>– stosować zasady bezpiecznego użytkowania koni</li> <li>– reagować elastycznie na nieprzewidziane sytuacje</li> </ul> |

| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)   |
|--|--------------|--|
|  |              | <ul style="list-style-type: none"> <li>– stosować wybrane metody i techniki pracy grupowej</li> </ul>  |
| Jazda w terenie  | 23           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wymienić zasady bezpiecznego poruszania się w terenie</li> <li>– wykonać czynności wstępne przed jazdą konną</li> <li>– dobrać sprzęt jeździecki używany do pracy wierzchowej</li> <li>– regulować sprzęt używany w pracy wierzchowej</li> <li>– zakładać rząd jeździecki wraz z elementami pomocniczymi na konia</li> <li>– dosiadać konia</li> <li>– używać pomocy jeździeckich</li> <li>– stosować różne rodzaje dosiadu podczas jazdy konnej</li> <li>– jeździć stępem, klusem i galopem</li> <li>– pokonywać przeszkody naturalne w terenie</li> <li>– zmienić kierunek jazdy w różnych chodach</li> <li>– wykonać przejścia od niższego do wyższego chodu konia i odwrotnie podczas jazdy wierzchowej</li> <li>– ruszać i zatrzymywać konia</li> <li>– stosować zasady współdziałania w zespole</li> <li>– rozpoznać sytuacje mogące być przyczyną wypadków podczas jazdy w terenie</li> <li>– stosować zasady bezpiecznego poruszania się na ujeżdżalni i w terenie</li> <li>– planować działanie zespołu</li> <li>– monitorować pracę zespołu</li> <li>– reagować elastycznie na nieprzewidziane sytuacje</li> <li>– oceniać różne opcje działania</li> </ul> |
| Jazda na placu   | 25           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wymienić zasady bezpiecznego poruszania się na placu</li> <li>– dobrać sprzęt jeździecki używany do pracy zaprzęgowej</li> <li>– założyć uprzęż szorową lub chomątową na konia</li> <li>– regulować sprzęt używany w pracy zaprzęgowej</li> <li>– powozić zaprzęgiem konnym z zachowaniem bezpieczeństwa ludzi i koni</li> <li>– stosować zasady współdziałania w zespole</li> </ul>  |



| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)   |
|--|--------------|--|
|  |              | <ul style="list-style-type: none"> <li>– rozpoznać, jakie role w grupie pełnią poszczególni członkowie zespołu</li> <li>– wyjaśnić podstawowe bariery w osiągnięciu pożądanej efektywności pracy zespołu</li> <li>– rozpoznać sytuacje mogące być przyczyną wypadków podczas jazdy na placu</li> <li>– stosować zasady bezpiecznego poruszania się na placu</li> <li>– posiadać umiejętności powożenia co najmniej na poziomie egzaminu na brązową odznakę w powożeniu Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ)</li> <li>– planować działanie zespołu</li> <li>– monitorować pracę zespołu</li> <li>– stosować wybrane metody i techniki pracy grupowej</li> <li>– monitorować stopień realizacji zadań w zespole</li> <li>– określać czas realizacji zadania</li> <li>– monitorować stopień realizacji zadań w zespole</li> </ul>                                      |
| Jazda na drogach publicznych   | 15           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wymienić zasady bezpiecznego poruszania się na drogach publicznych</li> <li>– założyć uprząż szorową lub chomątową na konia</li> <li>– dobrać sprzęt jeździecki używany do pracy zaprzęgowej</li> <li>– regulować sprzęt używany w pracy zaprzęgowej</li> <li>– zaprzęgać konie w pojedynkę lub parę</li> <li>– wymienić zasady poruszania się zaprzęgiem po drogach publicznych</li> <li>– stosować zasady współdziałania w zespole</li> <li>– przestrzegać praw innych osób w zespole</li> <li>– rozpoznać sytuacje mogące być przyczyną wypadków podczas jazdy na drogach publicznych</li> <li>– stosować zasady poruszania się zaprzęgiem po drogach publicznych</li> <li>– planować działanie zespołu</li> <li>– monitorować pracę zespołu</li> <li>– przewidywać skutki niewłaściwego doboru osób do zadań</li> </ul> |
| Ubiór jeździecki   | 5            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wymienić elementy stroju jeździeckiego</li> <li>– uzasadnić stosowanie elementów ubioru jeźdźcy</li> </ul>  |

| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)   |
|--|--------------|--|
|  |              | – dobrać elementy ubioru do poszczególnych dyscyplin jeździeckich  |
| Sprzęt jeździecki  | 7            | – nazwać sprzęt jeździecki oraz jego elementy<br>– różnicować budowę sprzętu jeździeckiego   |
| Sprzęt zaprzęgowy  | 7            | – nazwać sprzęt zaprzęgowy oraz jego elementy<br>– nazwać elementy pojazdu zaprzęgowego<br>– opisać style zaprzęgowe<br>– rozpoznać rodzaje pojazdów zaprzęgowych<br>– różnicować budowę sprzętu zaprzęgowego  |
| Konserwacja sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego   | 6            | – objaśnić potrzebę konserwacji sprzętu jeździeckiego<br>– objaśnić potrzebę konserwacji sprzętu zaprzęgowego<br>– wykonać konserwację sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego<br>– rozpoznać uszkodzenia sprzętu<br>– usuwać uszkodzenia sprzętu mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni  |
| Pomiar parametrów fizjologicznych  | 4            | – dokonać pomiaru temperatury ciała<br>– dokonać pomiaru liczby oddechów<br>– dokonać pomiaru tętna konia<br>– dobrać odpowiednie narzędzia do wykonania pomiarów fizjologicznych konia<br>– analizować pomiary fizjologiczne koni<br>– porównać parametr fizjologiczny z normą  |
| Ocena stanu zdrowia koni   | 4            | – opisać wygląd zdrowego konia<br>– wymienić najczęstsze objawy chorobowe występujące u koni<br>– opisać zasady bezpieczeństwa i właściwego obciążenia koni pracą<br>– wyjaśnić znaczenie zmiany<br>– ocenić stan nawodnienia organizmu konia<br>– ocenić nieprawidłowości stanu zdrowia konia<br>– opisać związek między stanem zdrowia konia a bezpieczeństwem jego użytkowania i dobrostanem zwierzęcia |

| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)   |
|--|--------------|--|
|  |              | <ul style="list-style-type: none"> <li>– decydować o rezygnacji z użycia konia, co do którego zachodzi obawa o jego stan zdrowia</li> </ul>  |
| Pojazdy do transportu koni   | 5            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wymienić typy pojazdów do transportu koni</li> <li>– rozpoznać typy pojazdów do transportu koni</li> <li>– opisać wyposażenie pojazdu do transportu koni</li> <li>– dobrać odpowiedni typ pojazdu do planowanego transportu koni</li> </ul>   |
| Zasady transportu koni   | 5            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wymienić etapy przygotowania konia do transportu</li> <li>– opisać zasady zabezpieczenia koni podczas transportu</li> <li>– dokonywać analizy i oceny podejmowanych działań</li> <li>– reagować elastycznie na nieprzewidziane sytuacje</li> <li>– opisać techniki twórczego rozwiązywania problemu</li> <li>– dzielić się zadaniami</li> <li>– angażować się w realizację przypisanych zadań</li> <li>– uwzględniać opinie innych</li> <li>– charakteryzować zasady transportu koni</li> <li>– przygotować konia do transportu zgodnie z przyjętymi zasadami</li> <li>– stosować czynności związane z opieką nad końmi w czasie transportu</li> <li>– wykonywać czynności związane z załadunkiem koni</li> <li>– wykonywać czynności związane z rozładunkiem koni</li> <li>– ocenić różne opcje działania</li> <li>– stosować wybrane metody i techniki pracy grupowej</li> <li>– wykorzystywać doświadczenia grupowe do rozwiązania problemu</li> <li>– stosować reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy</li> <li>– przewidywać skutki niewłaściwego doboru osób do zadań</li> <li>– planować działania zespołu</li> <li>– stosować techniki twórczego rozwiązywania problemu</li> <li>– przedstawić alternatywne rozwiązania problemu, aby osiągnąć założone cele</li> <li>– organizować pracę zespołową</li> </ul> |



| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)  |
|--|--------------|---|
|  |              | <ul style="list-style-type: none"> <li>– analizować proces rozwoju grupy</li> <li>– kierować pracą zespołu z uwzględnieniem indywidualności jednostki i grupy</li> <li>– wykorzystywać doświadczenia grupowe do rozwiązania problemu</li> </ul>   |
| Przepisy prawa związane z transportem koni   | 5            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– opisać przepisy ruchu drogowego dotyczące transportu koni</li> <li>– wymienić przepisy prawa Unii Europejskiej oraz krajowego dotyczące transportu koni</li> <li>– gromadzić dokumentację potrzebną do transportu koni</li> <li>– sprawdzić prawidłowość wypełnienia dokumentów niezbędnych podczas transportu koni</li> <li>– stosować przepisy prawa Unii Europejskiej oraz krajowego dotyczące transportu koni</li> </ul> |

#### 4.5.4. Procedury osiągania celów kształcenia

Warunkiem osiągania założonych efektów kształcenia w zakresie przedmiotu Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni jest opracowanie odpowiednich dla danego zawodu procedur, a w tym:

- zaplanowanie lekcji (wskazanie celów szczegółowych, jakie powinny zostać osiągnięte),
- wykorzystanie różnorodnych metod nauczania (w szczególności aktywizujących słuchacza do pracy),
- dobór środków dydaktycznych do treści i celów nauczania,
- dobór formy pracy z słuchaczami – określenie ilości osób w grupie, określenie indywidualnych zajęć,
- systematyczne sprawdzanie wiedzy i umiejętności słuchacza poprzez sprawdziany w formie testu wielokrotnego wyboru oraz testów praktycznych i innych form sprawdzania wiedzy i umiejętności w zależności od metody nauczania,
- przeprowadzenie ewaluacji doboru treści nauczania do założonych celów, metod pracy, środków dydaktycznych, sposobów oceniania i informacji zwrotnej dla słuchacza.

#### Propozycje metod nauczania

Dla przedmiotu Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni, który jest przedmiotem o charakterze praktycznym, oprócz metod podających (np. wykład, instruktaż) oraz eksponujących (pokaz, film), na pierwszy plan wybijają się metody praktyczne oraz problemowe, szczególnie ćwiczenia praktyczne z udziałem koni. Poza tym na uwagę zasługuje cały wachlarz metod praktycznych, charakterystycznych dla kształcenia zawodowego. Należą do nich:

- pokaz,
- ćwiczenia praktyczne,
- metoda projektów.

Zajęcia praktyczne nie mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

## **Obudowa dydaktyczna**

Zajęcia edukacyjne powinny być prowadzone w:

- pracowni prowadzenia szkolenia i użytkowania koni wyposażonej w stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu, z urządzeniem wielofunkcyjnym, projektorem multimedialnym, sprzęt i akcesoria jeździeckie (różnego rodzaju siodła, kielzna, wodze pomocnicze, ochraniacze, baty), sprzęt do lonżowania (lonże, baty, wypinacze), podstawowy ubiór jeździecki, różne rodzaje podków (użytkowe, specjalne i ortopedyczne), zestaw narzędzi do rozczyszczania kopyt (cęgi, noże kopytowe i wałkowe, młotek, tarnik, strug), zestaw do pielęgnacji koni, termometr weterynaryjny, stetoskop, model konia, model stajni, model parkuru z ruchomymi przeszkodami, modele przeszkód parkurowych, ryciny lub zdjęcia obrazujące zachowanie i stan zdrowia koni, ryciny lub zdjęcia obrazujące kondycję, rasę oraz typ użytkowy koni, ryciny lub zdjęcia obrazujące wady budowy i ruchu koni, albumy ras koni, podstawowe narzędzia rymarskie, apteczkę zaopatrzoną w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcją o zasadach udzielania pierwszej pomocy, przepisy i regulaminy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska obowiązujące w rolnictwie, ćwiczenia oraz karty pracy dla słuchaczy;
- ośrodka jeździeckim / stajni / gospodarstwie rolnym posiadającym konie przygotowane do pracy wierzchowej i zaprzęgowej, bryczkę, uprzęż jedno- i parokonną, halę/plac treningowy, czworobok z oznakowaniem literowym, przyczepę do przewozu koni.

Dodatkowo szkoła powinna umożliwić słuchaczom możliwość uczestniczenia w zawodach jeździeckich (jako zawodnik, obsługa parkuru lub czworoboku oraz pomoc w charakterze sekretarza sędziego).

## **Warunki realizacji**

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnorodnych form organizacyjnych: indywidualnie, w grupach lub w dwuosobowych zespołach. Istotną kwestią w kształceniu zawodowym praktycznym jest indywidualizacja pracy słuchacza idąca w kierunku jego potrzeb i możliwości. Nauczyciel powinien:

- dostosować stopień trudności planowanych ćwiczeń do możliwości i potrzeb słuchacza,
- przygotować zagadnienia o różnym stopniu trudności i złożoności,
- zachęcać słuchacza do korzystania z różnych źródeł informacji,
- motywować słuchacza do pracy podczas zajęć dydaktycznych.

#### 4.5.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza

W trakcie realizacji przedmiotu Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni bardzo ważnym elementem procesu kształcenia jest informacja zwrotna, w której nauczyciel wskazuje, jakie czynności słuchacz wykonuje dobrze, a jakie należy skorygować. Wymaga to od nauczyciela wnikliwej obserwacji słuchacza w trakcie wykonywania ćwiczeń. Oprócz czynności manualnych związanych z wykonywaniem zadań zawodowych informacja zwrotna powinna dotyczyć również wiedzy zawodowej, umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji (norm, katalogów, przepisów prawa, Internetu) oraz kompetencji personalnych i społecznych, w tym umiejętności pracy w zespole. Praca w zespole jest okazją do wdrażania słuchacza do oceny koleżeńskej oraz samooceny, przyczynia się to do rozwijania umiejętności samokształcenia. Wskazane jest, aby słuchacze dokonywali samooceny własnej pracy i kolegów z zespołu według zaproponowanych przez nauczyciela arkuszy samooceny lub według kryteriów ustalonych przez samych słuchaczy.

Ocena sumująca powinna odbywać się na podstawie kryteriów ustalonych przez nauczyciela i przedstawionych słuchaczom na początku zajęć. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć słuchacza powinno dostarczyć informacji dotyczących zakresu i stopnia realizacji celów kształcenia każdego z działów programowych.

Kluczowe umiejętności podlegające sprawdzaniu osiągnięć edukacyjnych słuchacza w ramach Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni dotyczą:

- Nabycia umiejętności lonżowania koni.
- Nabycia umiejętności przygotowania i wdrażania koni do pracy wierzchowej i zaprzęgowej.
- Nabycia umiejętności przygotowania koni do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży.
- Nabycia umiejętności prezentowania koni na pokazach hodowlanych i podczas sprzedaży.
- Nabycia umiejętności oceny stanu zdrowia na podstawie parametrów fizjologicznych.
- Poznania zasad jazdy konno na ujeżdżalni i w terenie.
- Nabycia umiejętności jazdy konnej i powożenia.
- Nabycia umiejętności konserwacji sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego.
- Ukształtowania umiejętności związanych z transportem koni.

Program nauczania dla przedmiotu: Turystyka i rekreacja konna (T) 75 godz.

#### 4.5.6. Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- poznanie zasad dostosowania gospodarstwa rolnego do utrzymania i użytkowania koni w turystyce i rekreacji konnej,
- nabycie umiejętności dobierania koni pod względem ich przydatności w turystyce i rekreacji konnej,
- poznanie zasad wykorzystywania walorów przyrodniczych i kulturowych regionu w turystyce,
- nabycie umiejętności korzystania z dostępnych szlaków konnych w regionie.

#### 4.5.7. Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to: (słuchacz powinien)

- wymienić elementy infrastruktury niezbędne w gospodarstwie utrzymującym i użytkującym konie,
- planować adaptację lub rozbudowę bazy pod względem turystyki konnej,
- dobierać konie do rekreacji i turystyki konnej według odpowiednich kryteriów,
- korzystać z dostępnych szlaków konnych w regionie.

#### 4.5.8. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)   |
|--|--------------|--|
| Przygotowanie gospodarstwa rolnego   | 17           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wymienić elementy infrastruktury niezbędne w gospodarstwie utrzymującym i użytkującym konie</li> <li>– planować adaptację lub rozbudowę bazy pod względem turystyki konnej</li> </ul>   |
| Konie w turystyce i rekreacji  | 20           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– opisać rasy koni pod względem przydatności w rekreacji i turystyce jeździeckiej</li> <li>– wymienić kryteria stosowane przy doborze koni do rekreacji i turystyki konnej</li> <li>– charakteryzować cechy konia użytkowanego w rekreacji i turystyce jeździeckiej</li> <li>– opisać zasady bezpiecznego miejsca pracy z koniem</li> <li>– dobrać odpowiedniego konia do pracy w rekreacji i turystyce jeździeckiej</li> <li>– dobrać konia dla uczestnika rekreacji i turystyki konnej</li> </ul> |
| Walory przyrodnicze i kulturowe regionu  | 18           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– gromadzić informacje na temat walorów przyrodniczych i kulturowych regionu</li> <li>– prezentować walory okolicy</li> <li>– przedstawić ofertę turystyki konnej w regionie</li> <li>– komunikować innym własne intencje i przekonania, aby osiągać określone cele</li> <li>– stosować reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy</li> </ul>   |
| Szlaki konne   | 20           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– charakteryzować rodzaje szlaków konnych</li> <li>– rozpoznawać oznakowanie i symbole szlaków konnych</li> <li>– opisać środki ochrony podczas pracy z końmi</li> <li>– dobierać szlaki konne dla grupy jeźdźców</li> </ul>  |

#### **4.5.9. Procedury osiągania celów kształcenia**

Warunkiem osiągania założonych efektów kształcenia w zakresie przedmiotu Turystyka i rekreacja konna jest opracowanie odpowiednich dla danego zawodu procedur, a w tym:

- zaplanowanie lekcji (wskazanie celów szczegółowych, jakie powinny zostać osiągnięte),
- wykorzystanie różnorodnych metod nauczania (w szczególności aktywizujących słuchacza do pracy),
- dobór środków dydaktycznych do treści i celów nauczania,
- dobór formy pracy z słuchaczami – określenie ilości osób w grupie, określenie indywidualnych zajęć,
- systematyczne sprawdzanie wiedzy i umiejętności słuchacza poprzez sprawdziany w formie testu wielokrotnego wyboru oraz testów praktycznych i innych form sprawdzania wiedzy i umiejętności w zależności od metody nauczania,
- przeprowadzenie ewaluacji doboru treści nauczania do założonych celów, metod pracy, środków dydaktycznych, sposobów oceniania i informacji zwrotnej dla słuchacza.

Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być realizowane po spełnieniu określonych wymagań w formie kształcenia na odległość, przy wykorzystaniu np. platform e-learningowych, aplikacji i komunikatorów internetowych. Zaliczenie tych zajęć nie może odbywać się w formie zdalnej.

#### **Propozycje metod nauczania**

Wiedza z przedmiotu Turystyka i rekreacja konna jest budowana w oparciu o dotychczasowe wiadomości uzyskane przez każdego słuchacza na drodze nieformalnej. Kompetencje słuchacza w tym zakresie mogą być zróżnicowane, dlatego należy przeprowadzić na początku zajęć dydaktycznych test diagnostyczny. Analiza wyników testu pozwoli nauczycielowi precyzyjnie zaplanować proces kształcenia.

Zaleca się stosowanie zróżnicowanych metod kształcenia, aby urozmaicić zajęcia, oddziaływać zarówno na zmysł słuchu, jak i wzroku, zaangażować słuchacza w proces kształcenia. Dla przedmiotu Turystyka i rekreacja konna zaleca się stosowanie metod podających i aktywizujących, takich jak:

- wykład informacyjny,
- pokaz z objaśnieniem,
- wykład problemowy,
- dyskusja dydaktyczna,
- burza mózgów,
- ćwiczenia przedmiotowe,
- metoda tekstu przewodniego,
- metoda projektu.

Często należy stosować metody angażujące słuchacza w rozwiązywanie problemów technicznych, ilustrować treści kształcenia ćwiczeniami, pokazami, prezentacjami, filmami.

## Obudowa dydaktyczna

Zajęcia edukacyjne powinny być prowadzone w pracowni turystyki i rekreacji wyposażonej w stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu, z urządzeniem wielofunkcyjnym, projektorem multimedialnym, filmy dydaktyczne model konia, albumy ras koni, ryciny z mową ciała koni, projekty gospodarstw utrzymujących i użytkujących konie, projekty stajni i ośrodków jeździeckich, oferty imprez jeździeckich, ryciny/zdjęcia elementów oznakowania szlaków konnych, projekty budynków stajennych, ryciny/zdjęcia obrazujące zachowanie koni, ryciny/zdjęcia obrazujące rasę oraz typ użytkowy koni, konie, sprzęt i akcesoria jeździeckie, sprzęt do pielęgnacji koni, model stajni, ćwiczenia oraz karty pracy dla słuchaczy.

Dodatkowo szkoła powinna umożliwić słuchaczom zapoznanie się z treściami poruszonymi w teorii podczas zajęć wyjazdowych, np. do gospodarstwa użytkującego konie w turystyce i rekreacji.

## Warunki realizacji

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnorodnych form organizacyjnych. Ważną kwestią jest indywidualizacja pracy słuchacza, aby dostosować się do możliwości i potrzeb słuchacza w zakresie metod, środków oraz form kształcenia zawodowego. Nauczyciel powinien:

- dostosować stopień trudności planowanych ćwiczeń do możliwości i potrzeb słuchacza,
- przygotować zagadnienia o różnym stopniu trudności i złożoności,
- zachęcać słuchacza do korzystania z różnych źródeł informacji,
- motywować słuchacza do pracy podczas zajęć dydaktycznych.

### 4.5.10. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza

Sprawdzanie osiągnięć edukacyjnych powinno mieć charakter ciągły. Na każdych zajęciach słuchacz powinien otrzymać informację zwrotną, czy osiągnął założone przez nauczyciela cele lekcji. Aby było to możliwe wskazane jest przygotowanie na każde zajęcia kryteriów oceny osiągnięcia celów lekcji. Opracowanie tych kryteriów pozwoli na formułowanie informacji zwrotnej nie tylko przez nauczyciela, ale również przez innych słuchacz (ocena koleżeńska) oraz umożliwi samoocenę słuchacza. Przyczynia się to do przejmowania przez słuchacza odpowiedzialności za własną naukę, a także wdraża do samokształcenia. Sumaryczne sprawdzanie osiągnięć słuchacza, przeprowadzane najczęściej w formie pisemnej, któremu towarzyszy stopień szkolny powinno również zawierać informację zwrotną dla słuchacza na temat mocnych stron pracy i treści wymagających dalszej pracy, powtórzenia.

Sprawdzanie osiągnięć edukacyjnych słuchacza mogą mieć formę:

- sprawdzianów z pytaniami otwartymi (np. krótkiej odpowiedzi, z luką, rozszerzonej odpowiedzi),
- testów z pytaniami zamkniętymi (np. prawda-falsz, wyboru wielokrotnego, z luką),
- testów mieszanych,
- systemów e-learningowych umożliwiających analizę osiągnięć słuchacza,
- wypowiedzi ustnych,
- prac indywidualnych i zespołowych w formie referatów i opracowań wybranego zagadnienia,

- quizów i konkursów wiedzy indywidualnej lub zespołowej.

Sprawdzanie efektów kształcenia realizowanych za pomocą metod i technik kształcenia na odległość może odbywać się poprzez:

- sprawdziany zawierające pytania otwarte,
- testy zawierające pytania zamknięte,
- sprawdziany mieszane,
- odpowiedź ustną.

Teoretyczny charakter przedmiotu nie powinien ograniczać sprawdzania wiedzy do odtwarzania przyswojonych wiadomości. Należy zwracać uwagę na sprawdzanie stopnia zrozumienia nowego materiału poprzez stawianie przed słuchaczem zadań polegających na interpretacji, ocenie, wyjaśnieniu nowych treści.

Metodą sprawdzenia kompetencji przedmiotowych słuchacza może być również ocena przygotowanych przez nich referatów oraz projektów edukacyjnych.

Kluczowe umiejętności podlegające sprawdzaniu osiągnięć edukacyjnych słuchacza w ramach przedmiotu Turystyka i rekreacja konna dotyczą:

- Dostosowania gospodarstwa rolnego do utrzymania i użytkowania koni w turystyce i rekreacji konnej.
- Dobierania koni pod względem ich przydatności w turystyce i rekreacji konnej.
- Przestrzegania zasad bezpieczeństwa w użytkowaniu koni.
- Organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie.
- Wykorzystywania walorów przyrodniczych i kulturowych regionu w turystyce.
- Korzystania z dostępnych szlaków konnych w regionie.
- Obliczania opłacalności organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym.



#### **4.6. Program nauczania dla przedmiotu: Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej (P) 75 godz.**

##### **4.6.1. Cele ogólne przedmiotu**

Cele ogólne przedmiotu to:

- ukształtowanie umiejętności przestrzegania zasad bezpieczeństwa w użytkowaniu koni,
- nabycie umiejętności organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie,
- nabycie umiejętności korzystania z dostępnych szlaków konnych w regionie,
- ukształtowanie umiejętności obliczania opłacalności organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym.

##### **4.6.2. Cele szczegółowe przedmiotu**

Cele szczegółowe przedmiotu to: (słuchacz potrafi)

- dobierać konie do rekreacji i turystyki konnej według odpowiednich kryteriów,
- przestrzegać zasad bezpieczeństwa w turystyce i rekreacji konnej,
- planować i organizować rekreacyjne jazdy konne, imprezy jeździeckie, rajdy konne oraz wyjazdy zaprzęgami konnymi,
- przedstawiać ofertę imprez jeździeckich, wycieczek i rajdów konnych,
- korzystać z dostępnych szlaków konnych w regionie,
- sporządzać kalkulację kosztów prowadzenia rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym.

##### **4.6.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia**

| <b>Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela)</b> | <b>Liczba godz.</b> | <b>Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)</b>  |
|---|---------------------|--|
| Zasady bezpieczeństwa   | 10                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>– definiować zasady bezpieczeństwa uczestników rekreacji i turystyki konnej</li> <li>– właściwie interpretować mowę ciała w komunikacji</li> <li>– zabezpieczyć siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku</li> <li>– ułożyć poszkodowanego w pozycji bezpiecznej</li> <li>– powiadomić odpowiednie służby</li> </ul> |



| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)   |
|--|--------------|--|
|  |              | <ul style="list-style-type: none"> <li>– ocenić stan emocjonalny konia</li> <li>– rozpoznać niebezpieczne zachowania konia wynikające z jego behawioru</li> <li>– dobrać konia dla uczestnika rekreacji i turystyki konnej</li> <li>– stosować zasady bezpiecznego postępowania z koniem</li> <li>– stosować zasady bezpiecznego użytkowania koni</li> <li>– używać środki ochrony podczas wykonywania zadań zawodowych</li> <li>– ocenić sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego</li> <li>– prezentować udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie</li> <li>– prezentować udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar</li> <li>– wykonywać resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji</li> </ul> |
| Organizacja turystyki i rekreacji konnej   | 25           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– przedstawić ofertę imprez jeździeckich, wycieczek i rajdów konnych</li> <li>– komunikować innym własne intencje i przekonania, aby osiągać określone cele</li> <li>– stosować pozytywne sposoby radzenia sobie z emocjami i stresem</li> <li>– charakteryzować zestaw umiejętności i kompetencji niezbędnych w zawodzie</li> <li>– opisać własne kompetencje</li> <li>– opisać ogólne zasady komunikacji interpersonalnej</li> <li>– planować rekreacyjne jazdy konne na ujeżdżalni i w terenie</li> <li>– planować rajdy konne</li> <li>– planować wyjazdy zaprzęgami konnymi</li> <li>– planować imprezy jeździeckie</li> <li>– organizować imprezy jeździeckie</li> <li>– stosować reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy</li> <li>– planować własny rozwój zawodowy</li> </ul>  |

| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)   |
|--|--------------|--|
| Szlaki konne   | 10           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– charakteryzować rodzaje szlaków konnych</li> <li>– rozpoznawać oznakowanie i symbole szlaków konnych</li> <li>– dobierać szlaki konne dla grupy jeźdźców</li> <li>– organizować pracę zespołową</li> </ul>  |
| Opłacalność turystyki i rekreacji konnej   | 30           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wskazać najważniejsze koszty związane z utrzymaniem koni</li> <li>– obliczać koszty amortyzacji sprzętu jeździeckiego</li> <li>– analizować koszty utrzymania koni wykorzystywanych w turystyce i rekreacji</li> <li>– sporządzić kalkulację kosztów prowadzenia rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym</li> </ul> |

#### 4.6.4. Procedury osiągania celów kształcenia

Warunkiem osiągania założonych efektów kształcenia w zakresie przedmiotu Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej jest opracowanie odpowiednich dla danego zawodu procedur, a w tym:

- zaplanowanie lekcji (wskazanie celów szczegółowych, jakie powinny zostać osiągnięte),
- wykorzystanie różnorodnych metod nauczania (w szczególności aktywizujących słuchacza do pracy),
- dobór środków dydaktycznych do treści i celów nauczania,
- dobór formy pracy z słuchaczami – określenie ilości osób w grupie, określenie indywidualnych zajęć,
- systematyczne sprawdzanie wiedzy i umiejętności słuchacza poprzez sprawdziany w formie testu wielokrotnego wyboru oraz testów praktycznych i innych form sprawdzania wiedzy i umiejętności w zależności od metody nauczania,
- przeprowadzenie ewaluacji doboru treści nauczania do założonych celów, metod pracy, środków dydaktycznych, sposobów oceniania i informacji zwrotnej dla słuchacza.

#### Propozycje metod nauczania

Dla przedmiotu Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej, który jest przedmiotem o charakterze praktycznym, oprócz metod podających (np. wykład, instruktaż) oraz eksponujących (pokaz, film), na pierwszy plan wybijają się metody praktyczne oraz problemowe. Na szczególną uwagę zasługuje cały wachlarz metod praktycznych, charakterystycznych dla kształcenia zawodowego. Należą do nich:

- pokaz,

- ćwiczenia praktyczne z udziałem koni,
- ćwiczenia przedmiotowe,
- metoda projektów,
- metoda przewodniego tekstu.

W zakresie kształcenia zawodowego bardzo dobrze sprawdza się również nauczanie problemowe ze szczególnym uwzględnieniem metod aktywizujących:

- metoda przypadków,
- metoda sytuacyjna.

Zajęcia praktyczne nie mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

## **Obudowa dydaktyczna**

Zajęcia edukacyjne powinny być prowadzone w pracowni prowadzenia turystyki i rekreacji konnej wyposażonej w stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu, z urządzeniem wielofunkcyjnym, projektorem multimedialnym; model konia, album ras koni, ryciny z mową ciała koni, projekty gospodarstw utrzymujących i użytkujących konie, projekty stajni i ośrodków jeździeckich, oferty imprez jeździeckich, ryciny/zdjęcia elementów oznakowania szlaków konnych, projekty budynków stajennych, ryciny/zdjęcia obrazujące zachowanie koni, ryciny/zdjęcia obrazujące rasę oraz typ użytkowy koni, konie, sprzęt i akcesoria jeździeckie, sprzęt do pielęgnacji koni, model stajni, apteczkę wyposażoną w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcją o zasadach jej udzielania, fantom do udzielania pierwszej pomocy, instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisy i regulaminy bhp, ochrony ppoż. i ochrony środowiska, środki ochrony indywidualnej.

Dodatkowo szkoła powinna umożliwić słuchaczom zapoznanie się z treściami poruszonymi w teorii podczas zajęć wyjazdowych, np. do gospodarstwa użytkującego konie w turystyce i rekreacji.

## **Warunki realizacji**

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnorodnych form organizacyjnych. Ważną kwestią jest indywidualizacja pracy słuchacza, aby dostosować się do możliwości i potrzeb słuchacza w zakresie metod, środków oraz form kształcenia zawodowego. Nauczyciel powinien:

- dostosować stopień trudności planowanych ćwiczeń do możliwości i potrzeb słuchacza,
- przygotować zagadnienia o różnym stopniu trudności i złożoności,
- zachęcać słuchacza do korzystania z różnych źródeł informacji,
- motywować słuchacza do pracy podczas zajęć dydaktycznych.

### **4.6.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza**

W trakcie realizacji przedmiotu Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej bardzo ważnym elementem procesu kształcenia jest informacja zwrotna, w której nauczyciel wskazuje, jakie czynności słuchacz wykonuje dobrze, a jakie należy skorygować. Wymaga to od nauczyciela wnikliwej obserwacji słuchacza w trakcie wykonywania ćwiczeń. Oprócz czynności manualnych związanych z wykonywaniem zadań zawodowych informacja zwrotna powinna dotyczyć również wiedzy zawodowej, umiejętności

korzystania z różnych źródeł informacji (norm, katalogów, przepisów prawa, Internetu) oraz kompetencji personalnych i społecznych, w tym umiejętności pracy w zespole. Praca w zespole jest okazją do wdrażania słuchacza do oceny koleżeńskiej oraz samooceny, przyczynia się to do rozwijania umiejętności samokształcenia. Wskazane jest, aby słuchacze dokonywali samooceny własnej pracy i kolegów z zespołu według zaproponowanych przez nauczyciela arkuszy samooceny lub według kryteriów ustalonych przez samych słuchaczy.

Ocena sumująca powinna odbywać się na podstawie kryteriów ustalonych przez nauczyciela i przedstawionych słuchaczom na początku zajęć. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć słuchacza powinno dostarczyć informacji dotyczących zakresu i stopnia realizacji celów kształcenia każdego z działów programowych.

Kluczowe umiejętności podlegające sprawdzaniu osiągnięć edukacyjnych słuchacza w ramach przedmiotu Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej dotyczą:

- Przestrzegania zasad bezpieczeństwa w użytkowaniu koni.
- Organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie.
- Korzystania z dostępnych szlaków konnych w regionie.
- Obliczania opłacalności organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym.

#### **4.7. Program nauczania dla przedmiotu: Język obcy zawodowy (T) 60 godz.**

##### **4.7.1. Cele ogólne przedmiotu**

Cele ogólne przedmiotu to:

- poznanie specjalistycznego słownictwa zawodowego w języku obcym,
- nabywanie umiejętności rozumienia i tworzenia wypowiedzi ustnych i pisemnych w języku obcym, dotyczących czynności zawodowych,
- nabywanie umiejętności rozmowy i korespondencji w języku obcym, związanych z wykonywaniem czynności zawodowych.

##### **4.7.2. Cele szczegółowe przedmiotu**

Cele szczegółowe przedmiotu to: (słuchacz potrafi)

- rozpoznawać oraz stosować środki językowe w języku obcym nowożytnym umożliwiające realizację czynności zawodowych,
- rozumieć proste wypowiedzi ustne w języku obcym, związane z wykonywaniem czynności zawodowych,
- rozumieć proste wypowiedzi pisemne w języku obcym, związane z wykonywaniem czynności zawodowych,
- tworzyć proste wypowiedzi ustne w języku obcym, związane z wykonywaniem czynności zawodowych,
- tworzyć proste wypowiedzi pisemne w języku obcym, związane z wykonywaniem czynności zawodowych
- rozmawiać w języku obcym w typowych sytuacjach zawodowych,
- prowadzić korespondencję w języku obcym w typowych sytuacjach zawodowych.

##### **4.7.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia**

| <b>Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela)</b> | <b>Liczba godz.</b> | <b>Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)</b>   |
|---|---------------------|---|
| Słownictwo dotyczące stanowiska pracy oraz bezpieczeństwa i higieny pracy   | 4                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>– rozpoznawać środki językowe w języku obcym nowożytnym, umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy</li> <li>– stosować środki językowe w języku obcym nowożytnym, umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy</li> </ul> |



| <b>Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela)</b> | <b>Liczba godz.</b> | <b>Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)</b>  |
|---|---------------------|--|
| Słownictwo w zakresie chowu i hodowli koni  | 4                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>– zrozumieć podstawowe słownictwo dotyczące chowu i hodowli</li> <li>– rozpoznawać oraz stosować środki językowe w języku obcym nowożytnym, umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie chowu i hodowli koni</li> <li>– stosować środki językowe w języku obcym nowożytnym, umożliwiające realizację czynności zawodowych związanych z chowem i hodowlą koni</li> </ul>                                    |
| Słownictwo w zakresie szkolenia i użytkowania koni  | 4                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>– zrozumieć podstawowe słownictwo związane ze szkoleniem i użytkowaniem koni</li> <li>– rozpoznawać oraz stosować środki językowe w języku obcym nowożytnym, umożliwiające realizację czynności zawodowych związanych ze szkoleniem i użytkowaniem koni</li> <li>– stosować środki językowe w języku obcym nowożytnym, umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie szkolenia i użytkowania koni</li> </ul> |
| Słownictwo w zakresie turystyki i rekreacji konnej  | 4                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>– zrozumieć podstawowe słownictwo związane z turystyką i rekreacją konną</li> <li>– rozpoznawać oraz stosować środki językowe w języku obcym nowożytnym, umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie turystyki i rekreacji konnej</li> <li>– stosować środki językowe w języku obcym nowożytnym, umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie turystyki i rekreacji konnej</li> </ul>          |
| Rozumienie prostych wypowiedzi ustnych  | 6                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>– ułożyć informacje w określonym porządku</li> <li>– określić główną myśl wypowiedzi lub jej fragmentu</li> <li>– odszukać w wypowiedzi określone informacje</li> <li>– określić główną myśl wypowiedzi lub fragmentu wypowiedzi</li> <li>– rozpoznać związki między poszczególnymi częściami tekstu</li> <li>– stosować aktywne metody słuchania</li> </ul>  |
| Rozumienie prostych wypowiedzi pisemnych  | 6                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>– ułożyć informacje w określonym porządku</li> <li>– określić główną myśl tekstu lub jego fragmentu</li> <li>– odszukać w tekście określone informacje</li> <li>– rozpoznać związki między poszczególnymi częściami tekstu</li> <li>– określić główną myśl tekstu lub fragmentu tekstu</li> <li>– rozpoznać związki między poszczególnymi częściami tekstu</li> </ul>   |



| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)   |
|--|--------------|--|
| Tworzenie prostych wypowiedzi ustnych  | 6            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– opisywać przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi</li> <li>– opisać przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi</li> <li>– opisać techniki twórczego rozwiązywania problemu</li> <li>– wyrażać i uzasadniać swoje stanowisko</li> <li>– przedstawić sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udzielić instrukcji, wskazówek, określić zasady)</li> <li>– opisać ogólne zasady komunikacji interpersonalnej</li> <li>– stosować techniki twórczego rozwiązywania problemu</li> </ul>  |
| Tworzenie prostych wypowiedzi pisemnych  | 6            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– opisywać przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi</li> <li>– charakteryzować zestaw umiejętności i kompetencji niezbędnych w zawodzie</li> <li>– opisać własne kompetencje</li> <li>– stosować formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji</li> <li>– przedstawiać sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych</li> <li>– wyrażać i uzasadniać swoje stanowisko</li> <li>– stosować zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze</li> <li>– tworzyć krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem)</li> <li>– komunikować innym własne intencje i przekonania, aby osiągać określone cele</li> <li>– planować własny rozwój zawodowy</li> </ul> |
| Rozmowa w typowych sytuacjach zawodowych   | 6            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– rozpoczynać, prowadzić i kończyć rozmowę</li> <li>– uzyskać i przekazać informacje i wyjaśnienia</li> <li>– pytać o upodobania i intencje innych osób</li> <li>– proponować i zachęcać</li> <li>– stosować zwroty i formy grzecznościowe</li> <li>– organizować pracę zespołową</li> <li>– dzielić się zadaniami</li> <li>– monitorować pracę zespołu</li> </ul>  |



| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)  |
|--|--------------|---|
|  |              | <ul style="list-style-type: none"> <li>– stosować zasady współdziałania w zespole</li> <li>– rozpoznać, jakie role w grupie pełnią poszczególni członkowie zespołu</li> <li>– wymienić zasady etykiety w komunikacji z przełożonym i ze współpracownikami w codziennych kontaktach</li> <li>– właściwie interpretować mowę ciała w komunikacji</li> <li>– wyrażać swoje opinie i uzasadniać je</li> <li>– pytać o opinie innych osób</li> <li>– zgadzać się lub nie zgadzać się z opiniami innych osób</li> <li>– prowadzić proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi</li> <li>– stosować formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji</li> <li>– uwzględniać opinie innych</li> <li>– upraszczać (jeśli to konieczne wypowiedź, zastępować nieznane słowa innymi, wykorzystywać opis, środki niewerbalne</li> <li>– monitorować pracę zespołu</li> <li>– analizować proces rozwoju grupy</li> <li>– kierować pracą zespołu z uwzględnieniem indywidualności jednostki i grupy</li> <li>– stosować reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy</li> <li>– komunikować innym własne intencje i przekonania, aby osiągać określone cele</li> </ul> |
| Korespondencja w typowych sytuacjach zawodowych  | 6            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– redagować korespondencję zgodnie z przyjętymi zasadami</li> <li>– określać czas realizacji zadania</li> <li>– reagować wypowiedzi pisemne w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych</li> </ul>  |
| Przekaz informacji   | 4            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– przekazywać w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych oraz audiowizualnych</li> <li>– przekazać w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym</li> <li>– przekazać w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub języku obcym nowożytnym</li> <li>– przedstawiać publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację</li> </ul>  |



| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)   |
|--|--------------|--|
| Tłumaczenie  | 4            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– tłumaczyć na język polski informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym</li> <li>– korzystać ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego</li> <li>– tłumaczyć na język obcy nowożytny informacje sformułowane w języku polskim</li> </ul> |

#### 4.7.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Warunkiem osiągnięcia założonych efektów kształcenia w zakresie przedmiotu Język obcy zawodowy jest opracowanie odpowiednich dla danego zawodu procedur, a w tym:

- zaplanowanie lekcji (wskazanie celów szczegółowych, jakie powinny zostać osiągnięte),
- wykorzystanie różnorodnych metod nauczania (w szczególności aktywizujących słuchacza do pracy),
- dobór środków dydaktycznych do treści i celów nauczania,
- dobór formy pracy ze słuchaczem – określenie ilości osób w grupie, określenie indywidualizacji zajęć,
- systematyczne sprawdzanie wiedzy i umiejętności słuchacza poprzez sprawdziany w formie testu wielokrotnego wyboru oraz testów praktycznych i innych form sprawdzania wiedzy i umiejętności w zależności od metody nauczania,
- stosowanie oceniania sumującego i kształtującego,
- przeprowadzić ewaluacji doboru treści nauczania do założonych celów, metod pracy, środków dydaktycznych, sposobu oceniania i informacji zwrotnej dla słuchacza.

Nauczyciel realizujący przedmiot język obcy zawodowy powinien współpracować z kadrami uczącą języka ogólnego, gdyż tylko dobra znajomość podstaw językowych, może przybliżyć słuchacza do poznania języka specjalistycznego i posługiwania się nim podczas realizacji przyszłych zadań zawodowych. Zdawać sobie trzeba jednocześnie sprawę, że zajęcia z języka obcego zawodowego w szkole, z racji relatywnie małej liczby godzin, nie pozwoli słuchaczowi nabyć niezbędnej kompetencji językowej, a jedynie umożliwi poznanie podstaw specjalistycznej komunikacji i słownictwa. Dalsza samoedukacja i zachęcenie słuchacza do pogłębiania swojej wiedzy w tym zakresie będzie zatem jednym z kluczowych celów na tym etapie nauki.

Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być realizowane po spełnieniu określonych wymagań w formie kształcenia na odległość, przy wykorzystaniu np. platform e-learningowych, aplikacji i komunikatorów internetowych, słowników / translatorów dostępnych w wersji online. Zaliczenie tych zajęć nie powinno odbywać się w formie zdalnej.

Organizator kursu może podwyższyć poziom kształcenia w zależności od kompetencji słuchaczy.

## Propozycje metod nauczania

Dla przedmiotu Język obcy zawodowy dominującymi metodami kształcenia powinny metody aktywizujące słuchacza, m. in.: inscenizacja, dialog sterowany, gry dydaktyczne – symulacyjne.

Ponadto zaleca się stosowanie metod eksponujących i problemowych takich jak:

- dyskusja dydaktyczna,
- burza mózgów,
- ćwiczenia przedmiotowe,
- metoda projektów.

Sprawdzanie efektów kształcenia realizowanych za pomocą metod i technik kształcenia na odległość może odbywać się poprzez:

- sprawdziany zawierające pytania otwarte,
- testy zawierające pytania zamknięte,
- sprawdziany mieszane,
- odpowiedź ustną.

## Obudowa dydaktyczna

Zajęcia edukacyjne powinny być prowadzone w pracowni komunikowania się w języku obcym zawodowym, wyposażonej w stanowisko dla nauczyciela z komputerem stacjonarnym zawierającym oprogramowanie biurowe z dostępem do Internetu oraz urządzeniem wielofunkcyjnym. Ponadto powinna zawierać projektor multimedialny, telewizor, ekran projekcyjny, tablicę szkolną białą suchościeralną, tablicę flipchart, słuchawki z mikrofonem, system do nauczania języków obcych, a także stanowisko dla każdego słuchacza wyposażone w komputer stacjonarny z oprogramowaniem biurowym z dostępem do Internetu oraz słuchawki z mikrofonem, filmy dydaktyczne, biblioteczka wyposażona w słowniki, podręczniki, katalogi i czasopisma specjalistyczne w języku obcym zawodowym. Poszczególne zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnorodnych materiałów dydaktycznych, m. in.: kart pracy, zeszytów ćwiczeń, pakietów edukacyjnych dla słuchaczy.

## Warunki realizacji

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnorodnych form organizacyjnych: indywidualnie lub grupowo z dużym naciskiem na pracę zespołach dwuosobowych lub w grupach, aby możliwie jak najbardziej aktywizować słuchaczy. Ważną kwestią jest indywidualizacja pracy słuchacza, aby dostosować się do możliwości

i potrzeb słuchacza w zakresie metod, środków oraz form kształcenia zawodowego.

### 4.7.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza

Sprawdzanie osiągnięć edukacyjnych powinno mieć charakter ciągły. Na każdych zajęciach słuchacz powinien otrzymać informację zwrotną, czy osiągnął założone przez nauczyciela cele lekcji. Aby było to możliwe wskazane jest przygotowanie na każde zajęcia kryteriów oceny osiągnięcia celów lekcji. Opracowanie tych kryteriów pozwoli na formułowanie informacji zwrotnej nie tylko przez nauczyciela, ale również przez innych słuchaczy (ocena koleżeńska) oraz umożliwi samoocenę słuchacza. Przyczynia

się to do przejmowania przez słuchacza odpowiedzialności za własną naukę, a także wdraża do samokształcenia. Sumatywne sprawdzanie osiągnięć słuchacza, przeprowadzane najczęściej w formie pisemnej, któremu towarzyszy stopień szkolny powinno również zawierać informację zwrotną dla słuchacza na temat mocnych stron pracy i treści wymagających dalszej pracy, powtórzenia.

Sprawdziany osiągnięć edukacyjnych słuchacza mogą mieć formę:

- sprawdzianów z pytaniami otwartymi (np. krótkiej odpowiedzi, z luką, rozszerzonej odpowiedzi),
- testów z pytaniami zamkniętymi (np. prawda-fałsz, wyboru wielokrotnego, z luką),
- testów mieszanych,
- systemów e-learningowych umożliwiających analizę osiągnięć słuchacza,
- wypowiedzi ustnych,
- prac indywidualnych i zespołowych w formie referatów i opracowań wybranego zagadnienia,
- quizów i konkursów wiedzy indywidualnej lub zespołowej.

Teoretyczny charakter przedmiotu nie powinien ograniczać sprawdzania wiedzy do odtwarzania przyswojonych wiadomości. Należy zwracać uwagę na sprawdzanie stopnia zrozumienia nowego materiału poprzez stawianie przed słuchaczem zadań polegających na interpretacji, ocenie, wyjaśnieniu nowych treści.

Metodą sprawdzenia kompetencji przedmiotowych słuchacza może być również ocena przygotowanych przez nich referatów oraz projektów edukacyjnych.

Kryterium skuteczności osiągania efektów kształcenia powinno odnosić się do kluczowych umiejętności kształtowanych w ramach przedmiotu język obcy zawodowy:

1. Nabywania umiejętności komunikowania się biernego i czynnego w celu realizacji zadań zawodowych.
2. Poznania specjalistycznego słownictwa technicznego.
3. Posługiwania się terminologią i wiedzą specjalistyczną w języku angielskim.

#### **4.8. Program nauczania dla przedmiotu:      Praktyki zawodowe (P) 140 godz.**

##### **4.9.1. Cele ogólne przedmiotu**

Cele ogólne przedmiotu to:

- ukształtowanie umiejętności przestrzegania zasad bezpieczeństwa w użytkowaniu koni,
- nabycie umiejętności lonżowania koni,
- ukształtowanie umiejętności wdrażania koni do pracy wierzchowej i zaprzęgowej,
- nabycie umiejętności przygotowania koni do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży,
- poszerzenie wiedzy na temat sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego,
- nabycie umiejętności organizowania transportu koni,
- nabycie umiejętności organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie,

#### **4.9.2. Cele szczegółowe przedmiotu**

Cele szczegółowe przedmiotu to: (słuchacz potrafi)

- lonżować konie,
- pracować z młodym koniem,
- planować harmonogram działań związanych z organizacją zawodów konnych i pokazów hodowlanych,
- poruszać się na ujeżdżalni i w terenie zgodnie z zachowaniem zasad bezpieczeństwa,
- wdrażać konie do pracy wierzchowej,
- prowadzić pierwsze dosiadanienie konia i objeżdżać młode konie,
- wdrażać konie do pracy zaprzęgowej,
- przyuczać konia do uprzęży i przyzwyczajać go do ciągnięcia,
- przygotować konie do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży zgodnie z przyjętymi zasadami,
- prezentować konie przed komisją oceny lub kupującym,
- oceniać stan zdrowia konia na podstawie parametrów fizjologicznych,
- przygotowywać konia do jazdy wierzchem i w zaprzęgu,
- jeździć konno na ujeżdżalni i w terenie,
- powozić końmi,
- wykonywać konserwację sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego,
- wykonywać czynności związane z transportem koni.
- dobierać konie do rekreacji i turystyki konnej według odpowiednich kryteriów,
- przestrzegać zasad bezpieczeństwa w turystyce i rekreacji konnej,
- planować i organizować rekreacyjne jazdy konne, imprezy jeździeckie, rajdy konne oraz wyjazdy zaprzęgami konnymi.



#### 4.9.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)  |
|--|--------------|---|
| Lonżowanie koni  | 10           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– przygotować konia do lonżowania</li> <li>– lonżować konia na pojedynczej lonży według wytycznych Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ)</li> <li>– stosować pomoce podczas lonżowania</li> </ul>  |
| Wdrażanie koni do pracy wierzchowej  | 10           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wymienić etapy pracy z młodym koniem</li> <li>– wykonać czynności wstępne przed użytkowaniem konia</li> <li>– dobrać sprzęt jeździecki używany do pracy wierzchowej</li> <li>– zakładać rząd jeździecki wraz z elementami pomocniczymi na konia</li> <li>– regulować sprzęt używany w pracy wierzchowej</li> <li>– wykonywać konserwację sprzętu jeździeckiego</li> <li>– rozpoznać uszkodzenia sprzętu</li> <li>– opisać środki ochrony podczas pracy z końmi</li> <li>– charakteryzować cechy odpowiedniego sprzętu używanego w pracy z koniem</li> <li>– prowadzić objeżdżanie młodego konia</li> <li>– prowadzić pierwsze dosiadanie konia</li> <li>– przygotować konia do reagowania na pomoce jeździeckie</li> <li>– usuwać uszkodzenia sprzętu mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni</li> <li>– używać środki ochrony podczas wykonywania zadań zawodowych</li> <li>– stosować reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy</li> </ul> |
| Wdrażanie koni do pracy zaprzęgowej  | 10           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wymienić etapy pracy z młodym koniem</li> <li>– prowadzić konia w ręku</li> <li>– dobrać sprzęt używany do pracy zaprzęgowej</li> <li>– zakładać uprzęż szorową lub chomętową na konia</li> <li>– regulować sprzęt używany w pracy zaprzęgowej</li> <li>– wykonywać konserwację sprzętu zaprzęgowego</li> <li>– rozpoznać uszkodzenia sprzętu</li> </ul>   |



| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)  |
|--|--------------|---|
|  |              | <ul style="list-style-type: none"> <li>– charakteryzować cechy odpowiedniego sprzętu używanego w pracy z koniem</li> <li>– przyuczać konia do zakładania uprzęży</li> <li>– przyzwyczajać konia do ciągnięcia</li> <li>– przyuczać konia do ciągnięcia pojazdów zaprzęgowych</li> <li>– usuwać uszkodzenia sprzętu mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni</li> <li>– używać środki ochrony podczas wykonywania zadań zawodowych</li> </ul>  |
| Przygotowanie koni do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży   | 10           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– przygotować konia do zawodów jeździeckich, pokazów hodowlanych i do sprzedaży, stosując zabiegi pielęgnacyjne</li> <li>– określać czas realizacji zadania</li> <li>– planować harmonogram działań związanych z organizacją zawodów konnych i pokazów hodowlanych</li> <li>– analizować zasady pokazów hodowlanych, by odpowiednio przygotować konia</li> <li>– rozpoznawać wady budowy i ruchu konia obniżające jego wartość hodowlaną, użytkową oraz cenę sprzedaży</li> </ul>  |
| Prezentacja konia na pokazach hodowlanych i podczas sprzedaży  | 10           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– pokazać konia przed komisją oceny lub kupującym w pozycji na stoj</li> <li>– pokazać konia przed komisją oceny lub kupującym w stępie i klusie</li> <li>– realizować zadania w wyznaczonym czasie</li> <li>– określać czas realizacji zadania</li> <li>– dzielić się zadaniami</li> <li>– eksponować cechy budowy i temperamentu konia podczas prezentacji</li> <li>– planować działania zgodnie z możliwościami ich realizacji</li> <li>– dokonywać analizy i oceny podejmowanych działań</li> <li>– stosować zasady bezpiecznego użytkowania koni</li> </ul> |
| Jazda konna  | 25           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– dosiadać konia</li> <li>– używać pomocy jeździeckich</li> <li>– stosować różne rodzaje dosiadu podczas jazdy konnej</li> <li>– jeździć stępem, klusem i galopem</li> <li>– pracować z koniem na <i>cavaletti</i></li> <li>– skakać przez przeszkody o wysokości do 70 cm</li> </ul>  |



| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)  |
|--|--------------|---|
|  |              | <ul style="list-style-type: none"> <li>– pokonywać przeszkody naturalne w terenie</li> <li>– poruszać się na ujeżdżalni, wykonując figury jeździeckie</li> <li>– zmieniać kierunek jazdy w różnych chodach</li> <li>– wykonywać przejścia od niższego do wyższego chodu konia i odwrotnie podczas jazdy wierzchowej</li> <li>– opisać zasady bezpiecznego miejsca pracy z koniem</li> <li>– uwzględniać opinie innych</li> <li>– posiadać umiejętności jazdy konnej co najmniej na poziomie egzaminu na brązową odznakę jeździecką Polskiego Związku Jeździeckiego</li> <li>– stosować zasady bezpieczeństwa podczas jazdy konnej</li> <li>– reagować elastycznie na nieprzewidziane sytuacje</li> <li>– stosować zasady bezpiecznego użytkowania koni</li> <li>– stosować zasady bezpiecznego postępowania z koniem</li> </ul>   |
| Powożenie końmi  | 25           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– zaprzęgać konie w pojedynkę lub parę</li> <li>– powozić zaprzęgiem konnym z zachowaniem bezpieczeństwa ludzi i koni</li> <li>– opisać zasady bezpiecznego miejsca pracy z koniem</li> <li>– dzielić się zadaniami</li> <li>– stosować zasady poruszania się zaprzęgiem po drogach publicznych</li> <li>– posiadać umiejętności powożenia co najmniej na poziomie egzaminu na brązową odznakę w powożeniu Polskiego Związku Jeździeckiego</li> <li>– (PZJ)</li> <li>– organizować pracę zespołową</li> <li>– stosować zasady współdziałania w zespole</li> <li>– stosować zasady bezpiecznego użytkowania koni</li> <li>– stosować zasady bezpiecznego postępowania z koniem</li> <li>– monitorować pracę zespołu</li> <li>– stosować wybrane metody i techniki pracy grupowej</li> </ul> |



| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)   |
|--|--------------|--|
| Czynności związane z transportem koni  | 10           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– przygotować konia do transportu</li> <li>– stosować reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy</li> <li>– dzielić się zadaniami</li> <li>– angażować się w realizację przypisanych zadań</li> <li>– rozpoznawać jakie role w grupie pełnią poszczególni członkowie zespołu</li> <li>– przestrzegać praw innych osób w zespole</li> <li>– monitorować stopień realizacji zadań w zespole</li> <li>– wyjaśnić podstawowe bariery w osiągnięciu pożądanej efektywności pracy zespołu</li> <li>– wykonywać czynności związane z załadunkiem koni</li> <li>– stosować czynności związane z opieką nad końmi w czasie transportu</li> <li>– wykonywać czynności związane z rozładunkiem koni</li> <li>– planować działania zespołu</li> <li>– przewidywać skutki niewłaściwego doboru osób do zadań</li> <li>– analizować proces rozwoju grupy</li> <li>– kierować pracą zespołu z uwzględnieniem indywidualności jednostki i grupy</li> <li>– wykorzystywać doświadczenia grupowe do rozwiązania problemu</li> </ul> |
| ocena stanu zdrowia konia na podstawie parametrów fizjologicznych  | 10           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– mierzyć temperaturę ciała, liczbę oddechów oraz tętno konia</li> <li>– ocenić stan nawodnienia organizmu konia</li> <li>– ocenić nieprawidłowości stanu zdrowia konia</li> <li>– opisać związek między stanem zdrowia konia a bezpieczeństwem jego użytkowania i dobrostanem zwierzęcia</li> <li>– decydować o rezygnacji z użycia konia, co do którego zachodzi obawa o jego stan zdrowia</li> <li>– ocenić stan emocjonalny konia</li> <li>– rozpoznać niebezpieczne zachowania konia wynikające z jego behawioru</li> </ul>  |
| Organizowanie turystyki i rekreacji konnej   | 20           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– definiować zasady bezpieczeństwa uczestników rekreacji i turystyki konnej</li> <li>– przedstawić ofertę imprez jeździeckich, wycieczek i rajdów konnych</li> <li>– wymienić zasady etykiety w komunikacji z przełożonym i ze współpracownikami w codziennych kontaktach</li> <li>– wymienić zasady etykiety w komunikacji z przełożonym i ze współpracownikami w codziennych kontaktach</li> </ul>  |



| Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela) | Liczba godz. | Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)  |
|--|--------------|---|
|  |              | <ul style="list-style-type: none"> <li>– dobierać konia dla uczestnika rekreacji i turystyki konnej</li> <li>– planować rekreacyjne jazdy konne na ujeżdżalni i w terenie</li> <li>– planować rajdy konne</li> <li>– planować wyjazdy zaprzęgami konnymi</li> <li>– planować imprezy jeździeckie</li> <li>– organizować imprezy jeździeckie</li> <li>– szacować czas i budżet zadania</li> <li>– charakteryzować zestaw umiejętności i kompetencji niezbędnych w zawodzie</li> <li>– właściwie interpretować mowę ciała w komunikacji</li> <li>– organizować pracę zespołową</li> <li>– stosować zasady współdziałania w zespole</li> <li>– planować działania zespołu</li> </ul> |

Szkoła organizuje praktyki zawodowe w rzeczywistych warunkach pracy w kontakcie z nowoczesnymi technikami i technologiami, w przedsiębiorstwach zatrudniających pracowników z obszaru zawodowego właściwego dla nauczanego zawodu. Podczas praktyk zawodowych słuchacze powinni mieć możliwość pomocy w organizacji lub uczestnictwa w zawodach jeździeckich np. jako sekretarz sędziego, obsługa parkuru / czworoboku lub zawodnik.

Zakres treści realizowanych w ramach praktyk zawodowych powinien odpowiadać potrzebom lokalnego rynku pracy.

Program praktyk zawodowych należy dostosować do możliwości i uzgodnić z podmiotem przyjmującym praktykantów.

Przed przystąpieniem do zajęć należy zapoznać słuchaczy z obowiązującymi przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska oraz podkreślić konieczność ich stosowania.

Słuchacze odbywający praktykę zawodową zobowiązani są do prowadzenia dzienniczka praktyk, w którym opisują wykonywane czynności. Zapisy powinny być sprawdzane i potwierdzane przez osobę prowadzącą praktykę zawodową.

Zadania, które słuchacze powinni wykonywać podczas praktyk zawodowych powinny być realizowane w formie ćwiczeń indywidualnych lub w grupach 2-3 osobowych.

W kryteriach oceniania powinno się uwzględniać: poprawność merytoryczną wypowiedzi i wykonywanych czynności, przestrzeganie przepisów bhp, przeciwpożarowych i ochrony środowiska, umiejętność organizowania stanowiska pracy, umiejętność wykorzystania wiedzy teoretycznej w praktyce, umiejętność planowania i wykonywania przydzielonych zadań.

Kluczowe umiejętności podlegające sprawdzaniu osiągnięć edukacyjnych słuchacza w ramach przedmiotu Praktyki zawodowe dotyczą:

- Lonżowania koni,
- Wdrażania koni do pracy wierzchowej i zaprzęgowej,
- Jazdy konnej,
- Powożenia końmi,
- Wykonywania czynności związanych z transportem koni,
- Oceny stanu zdrowia koni na podstawie parametrów fizjologicznych,
- Przestrzegania zasad bezpieczeństwa w użytkowaniu koni,
- Organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie.

## 5. Ewaluacja programu KKZ

Przyjęto 5 stopniową skalę dla poziomów nasilenia każdej kompetencji, spójną z modelem braci Dreyfus:

| Wskaźnik                                  | Charakterystyka   |
|---|---|
| <b>Brak kompetencji (A)<br/>Nowicjusz</b> | Brak pożądanych zachowań, popełnianie błędów, wyraźna nieumiejętność radzenia sobie z zadaniami wymagającymi danej kompetencji  |
| <b>Uczący się (B)<br/>Początkujący</b>    | Podejmowanie prób zachowania się w oczekiwany sposób, poradzenia sobie z zadaniami wymagającymi danych kompetencji, popełnianie błędów w przypadku samodzielnego wykonywania zadań i umiejętne ich wykonywanie w przypadku monitoringu/kontroli   |
| <b>Dobry (C)<br/>Kompetentny</b>          | Samodzielność, poprawne wykonywanie większości zadań wymagających danej kompetencji, problemy z nieco trudniejszymi zadaniami, błędy w przypadku nowych, niestandardowych sytuacji  |
| <b>Bardzo dobry (D)<br/>Zaawansowany</b>  | Sprawna, bezbłędna realizacja zadań wymagających danej kompetencji, radzenie sobie również z trudnymi zadaniami. Przejawianie pozytywnych zachowań opisujących daną kompetencję; w sposób płynny, radzi sobie z trudnymi zadaniami, również w niestandardowych sytuacjach                             |
| <b>Wybitny (E)<br/>Ekspert</b>            | Sprawne wykonywanie nawet wyjątkowo trudnych zadań wymagających danej kompetencji, wskazywanie i tłumaczenie innym oczekiwanych zachowań. Wysoki poziom automatyzmu wykonywanych czynności. Przejawianie nowych zachowań z zakresu danej kompetencji, wyznaczanie w tym obszarze tendencji i trendów. |

| Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji)   | Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia (A), (B), (C), (D), (E)  | Metody/techniki badania  | Termin badania   |
|---|--|--|------------------|
| <b>ROL.07.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy</b>   |  |  |                  |
| określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka  | <ul style="list-style-type: none"> <li>– opisuje czynniki szkodliwe w środowisku pracy</li> <li>– charakteryzuje czynniki szkodliwe w środowisku pracy</li> <li>– rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy</li> <li>– opisuje sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych</li> <li>– charakteryzuje objawy chorób zawodowych</li> <li>– opisuje zasady bezpiecznego używania sprzętu rolniczego</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– obserwacja</li> <li>– pokaz z objaśnieniem</li> <li>– wykład problemowy</li> <li>– dyskusja dydaktyczna</li> <li>– burza mózgów</li> <li>– ćwiczenia</li> </ul> | <b>1 miesiąc</b> |
| organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii oraz przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska |  |  |                  |
| przewiduje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych   |  |  |                  |



| Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji)   | Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia (A), (B), (C), (D), (E)   | Metody/techniki badania | Termin badania |
|---|---|-------------------------|----------------|
| <p>stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych</p> <p>udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– charakteryzuje cechy odpowiedniego sprzętu używanego w pracy z koniem</li> <li>– opisuje zasady bezpiecznego miejsca pracy z koniem</li> <li>– stosuje zasady bezpiecznego postępowania z koniem</li> <li>– stosuje zasady bezpiecznego użytkowania koni</li> <li>– opisuje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka wynikające z użytkowania sprzętu rolniczego</li> <li>– opisuje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka w kontakcie ze środkami chemicznymi używanymi w gospodarstwie</li> <li>– wymienia zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka związane z wychowem i pielęgnacją koni oraz użytkowaniem koni</li> <li>– wymienia zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka związane z rozrodem koni</li> <li>– charakteryzuje środki ochrony podczas pracy ze sprzętem rolniczym</li> <li>– charakteryzuje środki ochrony podczas pracy ze środkami chemicznymi używanymi w gospodarstwie</li> <li>– opisuje środki ochrony podczas pracy z końmi</li> <li>– używa środków ochrony podczas wykonywania zadań zawodowych</li> <li>– opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego</li> <li>– ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego</li> <li>– zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku</li> <li>– układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej</li> <li>– powiadamia odpowiednie służby</li> </ul> |                         |                |



| Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji) | Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia (A), (B), (C), (D), (E)  | Metody/techniki badania  | Termin badania         |
|---|--|--|------------------------|
|   | <ul style="list-style-type: none"> <li>– prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, poparzenie</li> <li>– prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar</li> <li>– wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji</li> </ul>   |  |                        |
| <b>ROL.07.2. Podstawy chowu i hodowli koni</b>  |  |  |                        |
| posługuje się wiedzą z zakresu anatomii i biomechaniki koni   | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wymienia elementy budowy topograficznej konia</li> <li>– wskazuje poszczególne elementy budowy konia</li> <li>– opisuje budowę układu kostno-stawowego i mięśniowego konia</li> <li>– opisuje zależność między budową konia a jego możliwościami użytkowymi</li> <li>– opisuje rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej</li> <li>– opisuje rasy koni sportowych użytkowanych w Rzeczypospolitej Polskiej</li> <li>– rozpoznaje typy użytkowe koni</li> <li>– określa różnice między typami użytkowymi koni (</li> <li>– przyporządkowuje rasy koni do poszczególnych typów użytkowych</li> <li>– wymienia organizacje odpowiedzialne za prowadzenie ksiąg stadnych dla poszczególnych ras koni w Rzeczypospolitej Polskiej</li> <li>– opisuje strukturę biznesplanu</li> <li>– określa założenia niezbędne do opracowania biznesplanu</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– obserwacja</li> <li>– dyskusja dydaktyczna</li> <li>– burza mózgów</li> <li>– ćwiczenia przedmiotowe</li> <li>– metoda projektów</li> </ul> | <b>1-5<br/>miesiąc</b> |
| charakteryzuje cechy osobnicze różnych ras i typów użytkowych koni                                    |  |  |                        |
| sporządza biznesplan dla gospodarstwa hodującego i użytkującego konie                                 |  |  |                        |



| Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji) | Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia (A), (B), (C), (D), (E)  | Metody/techniki badania  | Termin badania             |
|---|--|--|----------------------------|
|   | <ul style="list-style-type: none"> <li>– przygotowuje analizę finansową inwestycji</li> <li>– przygotowuje przykładowy biznesplan</li> </ul>   |  |                            |
| <b>ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży</b>                    |  |  |                            |
| lonżuje konia   | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wymienia cele lonżowania</li> <li>– opisuje elementy wyposażenia lonżującego i konia</li> <li>– wymienia zasady lonżowania</li> <li>– przygotowuje konia do lonżowania</li> <li>– opisuje sposoby przypięcia lonży</li> <li>– lonżuje konia na pojedynczej lonży według wytycznych Polskiego Związku Jeździeckiego</li> <li>– stosuje pomoce podczas lonżowania</li> <li>– wymienia etapy pracy z młodym koniem (według wytycznych PZJ)</li> <li>– opisuje metody pracy z młodym koniem</li> <li>– prowadzi pierwsze dosiadanie konia</li> <li>– prowadzi objeżdżanie młodego konia</li> <li>– przygotowuje konia do reagowania na pomoce jeździeckie</li> <li>– wymienia etapy pracy z młodym koniem</li> <li>– prowadzi konia w rękę</li> <li>– przyucza konia do zakładania uprzęży</li> <li>– przyzwyczajają konia do ciągnięcia</li> <li>– przyucza konia do ciągnięcia pojazdów zaprzęgowych</li> <li>– planuje harmonogram działań związany z organizacją zawodów konnych i pokazów hodowlanych</li> <li>– analizuje zasady pokazów hodowlanych, by odpowiednio przygotować konia</li> <li>– przygotowuje konia do zawodów jeździeckich, pokazów hodowlanych i do sprzedaży, stosując zabiegi pielęgnacyjne</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wykład informacyjny</li> <li>– pokaz z objaśnieniem</li> <li>– wykład problemowy</li> <li>– dyskusja dydaktyczna</li> <li>– burza mózgów</li> <li>– ćwiczenia praktyczne z udziałem koni</li> <li>– metoda projektów</li> <li>– obserwacja</li> </ul> | <b>Okres trwania kursu</b> |
| wdraża konia do pracy wierzchowej   |  |  |                            |
| wdraża konia do pracy zaprzęgowej   |  |  |                            |
| przygotowuje konie do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży  |  |  |                            |
| prezentuje konie na pokazach hodowlanych i podczas sprzedaży  |  |  |                            |
| opisuje zasady sprzedaży konia  |  |  |                            |
| ocenia stan zdrowia konia na podstawie parametrów fizjologicznych                                     |  |  |                            |



| Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji) | Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia (A), (B), (C), (D), (E)   | Metody/techniki badania   | Termin badania             |
|---|---|---|----------------------------|
|   | <ul style="list-style-type: none"> <li>– rozpoznaje wady budowy i ruchu konia obniżające jego wartość hodowlaną, użytkową oraz cenę sprzedaży</li> <li>– pokazuje konia przed komisją oceny lub kupującym w pozycji na stój</li> <li>– pokazuje konia przed komisją oceny lub kupującym w stępie i klusie</li> <li>– eksponuje cechy budowy i temperamentu konia podczas prezentacji</li> <li>– przygotowuje ofertę sprzedaży konia</li> <li>– redaguje umowę kupna-sprzedaży konia</li> <li>– mierzy temperaturę ciała, liczbę oddechów oraz tętno konia</li> <li>– ocenia stan nawodnienia organizmu konia</li> <li>– ocenia nieprawidłowości stanu zdrowia konia</li> <li>– opisuje związek między stanem zdrowia konia a bezpieczeństwem jego użytkowania i dobrostanem zwierzęcia</li> <li>– decyduje o rezygnacji z użycia konia, co do którego zachodzi obawa o jego stan zdrowia</li> </ul> |   |                            |
| <b>ROL.07.4. Użytkowanie i transport koni</b>   |   |   |                            |
| charakteryzuje zasady jazdy na ujeżdżalni i w terenie   | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wymienia zasady bezpiecznego poruszania się na ujeżdżalni i w terenie</li> <li>– rozpoznaje sytuacje mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni</li> <li>– wymienia elementy stroju jeździeckiego</li> <li>– uzasadnia stosowanie elementów ubioru jeźdźcy</li> <li>– nazywa sprzęt jeździecki i zaprzęgowy oraz jego elementy</li> <li>– nazywa elementy pojazdu zaprzęgowego</li> </ul>  | <ul style="list-style-type: none"> <li>– ćwiczenia praktyczne z udziałem koni</li> <li>– pokaz z instruktążem</li> <li>– pokaz z objaśnieniem</li> <li>– ćwiczenia przedmiotowe</li> <li>– metoda projektów</li> <li>– metoda przewodniego tekstu</li> <li>– metoda przypadków</li> </ul> | <b>Okres trwania kursu</b> |
| dobiera ubiór jeździecki  |   |   |                            |
| charakteryzuje sprzęt jeździecki i zaprzęgowy   |   |   |                            |
| przygotowuje konia do jazdy wierzchem i w zaprzęgu  |   |   |                            |
| jeździ konno na ujeżdżalni i w terenie  |   |   |                            |
| wykonuje figury podczas jazdy na ujeżdżalni   |   |   |                            |
| powozi końmi  |   |   |                            |



| Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji)  | Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia (A), (B), (C), (D), (E)  | Metody/techniki badania   | Termin badania |
|--|--|---|----------------|
| <p>konserwuje sprzęt jeździecki i zaprzęgowy</p> <p>przygotowuje dokumentację potrzebną do transportu koni (ek)</p> <p>dobiera typy pojazdów do transportu koni</p> <p>wykonuje czynności związane z transportem koni</p> <p>charakteryzuje dyscypliny jeździeckie</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– różnicuje budowę sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego</li> <li>– opisuje style zaprzęgowe</li> <li>– rozpoznaje rodzaje pojazdów zaprzęgowych</li> <li>– wykonuje czynności wstępne przed użytkowaniem konia</li> <li>– dobiera sprzęt jeździecki używany do pracy wierzchowej i zaprzękowej</li> <li>– zakłada rząd jeździecki wraz z elementami pomocniczymi na konia</li> <li>– zakłada uprzęż szorową lub chomątową na konia</li> <li>– reguluje sprzęt używany w pracy wierzchowej i zaprzękowej</li> <li>– wymienia rodzaje dosiada</li> <li>– charakteryzuje rodzaje dosiada</li> <li>– wymienia pomoce jeździeckie stosowane podczas jazdy wierzchem</li> <li>– opisuje elementy skali szkoleniowej</li> <li>– rozpoznaje style zaprzęgowe</li> <li>– wymienia sposoby trzymania lejcy</li> <li>– charakteryzuje pomoce używane w pracy zaprzękowej</li> <li>– opisuje pozycję powożącego na koźle</li> <li>– dosiada konia</li> <li>– używa pomocy jeździeckich</li> <li>– stosuje różne rodzaje dosiada podczas jazdy konnej</li> <li>– jeździ stępem, klusem i galopem</li> <li>– pracuje z koniem na <i>cavaletti</i></li> <li>– skacze przez przeszkody o wysokości do 70 cm</li> <li>– pokonuje przeszkody naturalne w terenie</li> <li>– posiada umiejętności jazdy konnej co najmniej na poziomie egzaminu na brązową odznakę jeździecką Polskiego Związku Jeździeckiego</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– metoda sytuacyjna</li> <li>– obserwacja</li> </ul> |                |





| Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji) | Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia (A), (B), (C), (D), (E)   | Metody/techniki badania | Termin badania |
|---|---|-------------------------|----------------|
|   | <ul style="list-style-type: none"> <li>– stosuje zasady bezpieczeństwa podczas jazdy konnej</li> <li>– porusza się na ujeżdżalni, wykonując figury jeździeckie</li> <li>– zmienia kierunek jazdy w różnych chodach</li> <li>– wykonuje przejścia od niższego do wyższego chodu konia i odwrotnie podczas jazdy wierzchowej</li> <li>– rusza i zatrzymuje konia</li> <li>– zaprzęga konie w pojedynkę lub parę</li> <li>– powozi zaprzęgiem konnym z zachowaniem bezpieczeństwa ludzi i koni</li> <li>– wymienia zasady poruszania się zaprzęgiem po drogach publicznych</li> <li>– stosuje zasady poruszania się zaprzęgiem po drogach publicznych</li> <li>– opisuje zasady bezpieczeństwa i właściwego obciążenia koni pracą</li> <li>– posiada umiejętności powożenia co najmniej na poziomie egzaminu na brązową odznakę w powożeniu Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ)</li> <li>– objaśnia potrzebę konserwacji sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego</li> <li>– wykonuje konserwację sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego</li> <li>– rozpoznaje uszkodzenia sprzętu</li> <li>– usuwa uszkodzenia sprzętu mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni</li> <li>– opisuje przepisy ruchu drogowego dotyczące transportu koni</li> <li>– wymienia przepisy prawa Unii Europejskiej oraz krajowego dotyczące transportu koni</li> <li>– gromadzi dokumentację potrzebną do transportu koni</li> <li>– wymienia typy pojazdów do transportu koni</li> </ul> |                         |                |



| Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji) | Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia (A), (B), (C), (D), (E)  | Metody/techniki badania  | Termin badania          |
|---|--|--|-------------------------|
|   | <ul style="list-style-type: none"> <li>– rozpoznaje typy pojazdów do transportu koni</li> <li>– opisuje wyposażenie pojazdu do transportu koni</li> <li>– charakteryzuje zasady transportu koni</li> <li>– wymienia etapy przygotowania konia do transportu</li> <li>– opisuje zasady zabezpieczenia koni podczas transportu</li> <li>– przygotowuje konia do transportu</li> <li>– wykonuje czynności związane z załadunkiem koni</li> <li>– stosuje czynności związane z opieką nad końmi w czasie transportu</li> <li>– wykonuje czynności związane z rozładunkiem koni</li> <li>– wyszukuje w dostępnych źródłach przepisy prawa dotyczące sportu jeździeckiego</li> <li>– opisuje zasady i strój obowiązujące w poszczególnych dyscyplinach jeździeckich zgodnie z przepisami Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ)</li> <li>– rozpoznaje dyscypliny jeździeckie</li> <li>– wymienia różnice między dyscyplinami jeździeckimi</li> <li>– wymienia zasady kodeksu postępowania z koniem</li> <li>– rozpoznaje niezgodności z przepisami występujące podczas zawodów konnych</li> </ul> |  |                         |
| <b>ROL.07.5. Prowadzenie rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym</b>                      |  |  |                         |
| dobiera konie pod względem ich przydatności w rekreacji i turystyce jeździeckiej                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>– opisuje rasy koni pod względem przydatności w rekreacji i turystyce jeździeckiej</li> <li>– wymienia kryteria stosowane przy doborze koni do rekreacji i turystyki konnej</li> <li>– charakteryzuje cechy konia użytkowanego w rekreacji i turystyce jeździeckiej</li> <li>– ocenia stan emocjonalny konia</li> </ul>   | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wykład informacyjny</li> <li>– ćwiczenia praktyczne z udziałem koni</li> <li>– pokaz z objaśnieniem</li> <li>– wykład problemowy</li> <li>– dyskusja dydaktyczna</li> <li>– burza mózgów</li> </ul> | <b>5-10<br/>miesiąc</b> |
| przestrzega zasad bezpieczeństwa w użytkowaniu koni   |  |  |                         |
| organizuje rekreację i turystykę konną w gospodarstwie  |  |  |                         |
| korzysta z dostępnych szlaków konnych w regionie  |  |  |                         |



| Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji) | Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia (A), (B), (C), (D), (E)  | Metody/techniki badania  | Termin badania |
|---|--|--|----------------|
| oblicza opłacalność organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>– rozpoznaje niebezpieczne zachowania konia wynikające z jego behawioru</li> <li>– definiuje zasady bezpieczeństwa uczestników rekreacji i turystyki konnej</li> <li>– dobiera konia dla uczestnika rekreacji i turystyki konnej</li> <li>– przedstawia ofertę imprez jeździeckich, wycieczek i rajdów konnych</li> <li>– planuje rekreacyjne jazdy konne na ujeżdżalni i w terenie</li> <li>– planuje rajdy konne</li> <li>– planuje wyjazdy zaprzęgami konnymi</li> <li>– planuje imprezy jeździeckie</li> <li>– organizuje imprezy jeździeckie</li> <li>– charakteryzuje rodzaje szlaków konnych</li> <li>– rozpoznaje oznakowanie i symbole szlaków konnych</li> <li>– dobiera szlaki konne dla grupy jeźdźców</li> <li>– sporządza kalkulację kosztów prowadzenia rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym</li> <li>– analizuje koszty utrzymania koni w celach rekreacyjnych i turystyki konnej</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– ćwiczenia przedmiotowe</li> <li>– metoda tekstu przewodniego</li> <li>– metoda projektów</li> <li>– obserwacja</li> </ul> |                |

## 6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

### 6.1. Wykaz literatury

1. Balkenhol K., Szkolenie ujeżdżeniowe według klasycznej szkoły jazdy, wyd. Galaktyka, 2007.
2. Blendinger W., Wstęp do psychologii konia, wyd. Zakład Treningowy Koni, Zbrosławice, 1984.
3. Bromiley M., Urazy u koni, ich leczenie i rehabilitacja, wyd. Wyd. SIMA WLW, Warszawa 2009.
4. Bunjes J., Rasy koni, wyd. RM, Warszawa 2009.
5. Chachuła J., Chrzanowski Sz., Oleksiak S., Chów, hodowla i użytkowanie koni, wyd. SGGW, Warszawa 1991.
6. Chrzanowski Sz., Łojek A., Oleksiak S., Hodowla i użytkowanie koni, t. 1, wyd. SGGW, 2013.



7. Hawcroft T., Koń, rasy, pielęgnacja, wychowanie, tresura, wyd. Ania, Warszawa, 1996.
8. Hess Ch, Schlemm P., Jak lepiej jeździć konno- w czym tkwi problem?, wyd. Galaktyka, Łódź 2005.
9. Heuschmann G., W poszukiwaniu równowagi, wyd. Świadome Jeździectwo, Warszawa 2012.
10. Jezierski T., Jaworski Z., Koniki polskie z Popielna, wyd. IG i HZ PAN, Jastrzębiec 1995.
11. Kolstrung R., Silmanowicz P., Stachurska A., Pielęgnacja i podkuwanie kopyt koni, wyd. PWRiL, Warszawa 2004.
12. Krzemień M.P., Górską Turystyką Jeździecką, wyd. Ostoja, Kraków 2002.
13. Łojek J., Łojek A., Hodowla i użytkowanie koni, t. 2, wyd. SGGW, 2013.
14. Miller R., Sekrety końskiego umysłu, wyd. Galaktyka, Łódź 2008.
15. Nowicka D., ABC powożenia, wyd. Salon Pegaz, 2000.
16. Paalman A., Jeździectwo- skoki przez przeszkody, wyd. Galaktyka, Łódź 1998.
17. Pirkelmann H., Hodowla koni- organizacja stajni i żywienie, wyd. RM, Warszawa 2010.
18. Pruchniewicz W., Akademia jeździecka, wyd. Chaber PR, Warszawa 2003.
19. Pruchniewicz W., Zasady jazdy konnej cz. 1- Podstawowe wyszkolenie jeźdźcy i konia, wyd. PZJ, Warszawa 2003.
20. Pruchniewicz W., Zasady jazdy konnej cz. 2- Zaawansowane wyszkolenie jeźdźcy i konia, wyd. PZJ, Warszawa 2004.
21. Pruchniewicz W., Zasady jazdy konnej cz. 3- Lonżowanie, wyd. PZJ, Warszawa 2005.
22. Skorupski K., Psychologia treningu koni, wyd. PWRiL, Warszawa 2006.
23. Roberts M., Czego uczą nas konie, wyd. Media Rodzina, 2002.
24. Sły D., Praktyczny podręcznik jazdy konnej, wyd. RTW, Warszawa, 1999.
25. Strasser H., Rumak piękny i zdrowy – pielęgnacja i leczenie kopyt, wyd. Wyd. UP, Poznań, 2009.
26. Whitaker J, Whitelaw I., Koń- kompendium wiedzy, wyd. Multico, Warszawa, 2007.
27. Zwoliński J., Hodowla koni, wyd. PWRiL, Warszawa 1981.
28. Czasopisma branżowe: „Hodowca i Jeździec”, „Konie i Rumaki”, „Koński Targ”, „Świat Koni”.
29. PZJ, Przepisy jeździeckie.

## 6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

- komputer przenośny z oprogramowaniem biurowym z dostępem do Internetu,
- drukarka laserowa ze skanerem i kopiarką A4,
- projektor multimedialny, ekran projekcyjny,
- sprzęt i akcesoria jeździeckie (różnego rodzaju siodła, kielzna, wodze pomocnicze, ochraniacze, baty),
- sprzęt do lonżowania (lonże, baty, wypinacze),
- podstawowy ubiór jeździecki,
- bryczka,
- uprząże jedno- i parokonne,
- hala/plac treningowy,

- czworobok z oznakowaniem literowym,
- przyczepa do przewozu koni,
- różne rodzaje podków (użytkowe, specjalne i ortopedyczne),
- zestaw narzędzi do rozcyszczania kopyt (cęgi, noże kopytowe i wałkowe, młotek, tarnik, strug),
- zestaw do pielęgnacji koni,
- termometr weterynaryjny,
- stetoskop,
- model konia,
- model stajni,
- model pastwiska kwaterowego dla koni,
- model parkuru z ruchomymi przeszkodami,
- modele przeszkód parkurowych,
- ryciny lub zdjęcia obrazujące zachowanie i stan zdrowia koni,
- ryciny lub zdjęcia obrazujące kondycję, rasę oraz typ użytkowy koni,
- ryciny lub zdjęcia obrazujące wady budowy i ruchu koni,
- ryciny lub zdjęcia elementów oznakowania szlaków konnych,
- próbki pasz i komponentów paszowych,
- normy żywienia koni,
- dokumentacja hodowlana,
- albumy ras koni,
- konia przygotowanego do pracy wierzchowej i zaprzęgowej,
- apteczkę zaopatrzoną w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcją o zasadach udzielania pierwszej pomocy,
- przepisy i regulaminy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska obowiązujące w rolnictwie,
- gospodarstwo wyposażone w stajnię, siodlarnię, szorownię, paszarnię, wozownię, krytą ujeżdżalnię, plac treningowy, okólnik do lonżowania koni, wybiegi dla koni, budynki inwentarskie, magazyny, pola z roślinami uprawnymi, łąki, pastwiska lub gospodarstwo indywidualne specjalizujące się w chowie, hodowli i użytkowaniu koni,
- Szkoła dodatkowo zapewnia słuchaczom możliwość uczestniczenia w zawodach jeździeckich (jako zawodnik, obsługa parkuru lub czworoboku oraz pomoc w charakterze sekretarza sędziego).

## **7. Sposób i forma zaliczenia kursu**

- Podstawą zaliczenia poszczególnych zajęć edukacyjnych teoretycznych (zgodnie z programem kursu) jest uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu pisemnego po zakończeniu danego przedmiotu. Czas trwania egzaminu teoretycznego powinien być proporcjonalny do ilości godzin przeznaczonych na zajęcia edukacyjne (zgodnie z programem kursu) i wynosić od 45 do 120 min.

- Podstawą zaliczenia zajęć edukacyjnych praktycznych (zgodnie z programem kursu) jest uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu z zajęć praktycznych. Czas trwania egzaminu praktycznego powinien być proporcjonalny do ilości godzin przeznaczonych na zajęcia edukacyjne (zgodnie z programem kursu) i wynosić od 45 do 120 min.
- Podstawą zaliczenia praktyki zawodowej jest przedstawienie następujących dokumentów:
  - umowy o praktyczną naukę zawodu,
  - zaświadczenia pracodawcy potwierdzającego odbycie praktyki zawodowej, zawierające oceną pozytywną.

Osoba, która spełni wszystkie powyższe wymagania otrzyma zaświadczenie o ukończeniu Kwalifikacyjnego Kursu Zawodowego i będzie mogła przystąpić (po złożeniu deklaracji do OKE) do egzaminu w kwalifikacji ROL.07 Szkolenie i użytkowanie koni.

## 8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć

**Tabela 1. Tabela weryfikacji programu nauczania KKZ pod kątem zgodności z przepisami prawa oświatowego**

| Lp. | Program kwalifikacyjnego kursu zawodowego uwzględnia   | Zawartość opracowanego programu zajęć (T/N) |
|-----|--|---|
| 1.  | Cele kształcenia (zadania zawodowe)  | T   |
| 2.  | Efekty kształcenia   | T   |
| 3.  | Kryteria weryfikacji   | T   |
| 4.  | Warunki realizacji kształcenia w kwalifikacji (lub niezbędne do realizacji danej jednostki efektów)            | T   |
| 5.  | Minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie lub jednostki efektów | T   |

**Tabela 2. Tabela weryfikacji programu KKZ pod kątem kompletności efektów kształcenia**

| Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie            |  | Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)  |
|--|--|--|
| <b>ROL..07.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy</b>   |  |  |
| Efekty kształcenia   | Kryteria weryfikacji   |  |
| określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka (ek)                                    | opisuje czynniki szkodliwe w środowisku pracy  | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Bezpieczne używanie sprzętu rolniczego</li> <li>– Bezpieczne użytkowanie koni</li> <li>– Bezpieczne używanie środków chemicznych w gospodarstwie</li> <li>– Choroby zawodowe</li> </ul> |
|  | charakteryzuje czynniki szkodliwe w środowisku pracy   |  |
|  | rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy  |  |
|  | opisuje sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych |  |
|  | charakteryzuje objawy chorób zawodowych  |  |
| organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii oraz przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny | opisuje zasady bezpiecznego używania sprzętu rolniczego  | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Bezpieczne używanie sprzętu rolniczego</li> <li>– Bezpieczne używanie środków chemicznych w gospodarstwie</li> </ul>  |
|  | charakteryzuje cechy odpowiedniego sprzętu używanego w pracy z koniem                          |  |



| Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie                           |   | Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)  |
|---|---|--|
| pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska<br>(ek)  | opisuje zasady bezpiecznego miejsca pracy z koniem  | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Bezpieczne użytkowanie koni</li> </ul>  |
|   | stosuje zasady bezpiecznego postępowania z koniem   |  |
|   | stosuje zasady bezpiecznego użytkowania koni  |  |
| przewiduje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych<br>(ek) | opisuje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka wynikające z użytkowania sprzętu rolniczego                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Bezpieczne używanie sprzętu rolniczego</li> <li>– Bezpieczne używanie środków chemicznych w gospodarstwie</li> <li>– Bezpieczne użytkowanie koni</li> </ul> |
|   | opisuje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka w kontakcie ze środkami chemicznymi używanymi w gospodarstwie  |  |
|   | wymienia zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka związane z wychowem i pielęgnacją koni oraz użytkowaniem koni |  |
|   | wymienia zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka związane z rozrodem koni                                      |  |
| stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych<br>(ek)                                   | charakteryzuje środki ochrony podczas pracy ze sprzętem rolniczym   | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Bezpieczne używanie sprzętu rolniczego</li> <li>– Bezpieczne używanie środków chemicznych w gospodarstwie</li> <li>– Bezpieczne użytkowanie koni</li> </ul> |
|   | charakteryzuje środki ochrony podczas pracy ze środkami chemicznymi używanymi w gospodarstwie                     |  |
|   | opisuje środki ochrony podczas pracy z końmi  |  |
|   | używa środki ochrony podczas wykonywania zadań zawodowych   |  |
| udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego<br>(ek)   | opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Ocena stanu poszkodowanego i podjęcie czynności udzielania pierwszej pomocy</li> <li>– Udzielanie pierwszej pomocy w różnych sytuacjach</li> </ul>          |
|   | ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego                        |  |
|   | zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku  |  |
|   | układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej   |  |
|   | powiadamia odpowiednie służby   |  |
|   | prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego,                        |  |





| Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie |   | Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)                                  |
|---|---|--|
|   | np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, poparzenie<br>prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar<br>wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji |  |
| <b>ROL.07.2 Podstawy chowu i hodowli koni</b>   |   |  |
| Efekty kształcenia  | Kryteria weryfikacji  |  |
| korzysta z usług instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa (ew)                  | wymienia instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa   | – Instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa                       |
|   | wyszukuje informacje udostępniane przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa  |  |
|   | opisuje zakres usług oferowanych przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa w kontekście możliwości ich wykorzystania   |  |
|   | dobiera usługi odpowiednich instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa do wykonywanych zadań  |  |
| objaśnia zasady korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich (ew)      | opisuje możliwości korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich  | – Zasady korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich |
|   | przygotowuje wnioski w ramach ubiegania się o środki finansowe na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich   |  |
|   | wymienia instytucje wspierające rolnictwo Ośrodki Doradztwa Rolniczego (ODR), Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich (KSOW)  |  |
| posługuje się wiedzą z zakresu anatomii i biomechaniki koni (ek)                                      | wymienia elementy budowy topograficznej konia   | – Anatomia i biomechanika koni   |
|   | wskazuje poszczególne elementy budowy konia   |  |
|   | opisuje budowę układu kostno-stawowego i mięśniowego konia  |  |



| Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie |   | Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)  |
|---|---|--|
|   | opisuje zależność między budową konia a jego możliwościami użytkowymi   |  |
| charakteryzuje cechy osobnicze różnych ras i typów użytkowych koni (ek)                               | opisuje rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej                                 | – Rasy i typy użytkowe koni  |
|   | rozpoznaje rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej                              |  |
|   | opisuje rasy koni sportowych użytkowanych w Rzeczypospolitej Polskiej   |  |
|   | rozpoznaje typy użytkowe koni   |  |
|   | określa różnice między typami użytkowymi koni   |  |
|   | przyporządkowuje rasy koni do poszczególnych typów użytkowych   |  |
|   | wymienia organizacje odpowiedzialne za prowadzenie ksiąg stadnych dla poszczególnych ras koni w Rzeczypospolitej Polskiej |  |
| charakteryzuje systemy utrzymania koni (ew)   | wymienia cechy charakterystyczne systemów utrzymania koni   | – Systemy utrzymania koni  |
|   | wymienia optymalne parametry zoohigieniczne pomieszczeń stajennych  |  |
| charakteryzuje sprawność psychofizyczną jeźdźca (ew)  | opisuje cechy sprawności psychicznej jeźdźcy  | – Sprawność psychofizyczna jeźdźcy   |
|   | wskazuje zależność między sprawnością psychofizyczną a bezpieczeństwem pracy z koniem                                     |  |
| sporządza biznesplan dla gospodarstwa hodującego i użytkującego konie (ew)                            | opisuje strukturę biznesplanu   | – Biznesplan dla gospodarstwa hodującego i użytkującego konie  |
|   | określa założenia niezbędne do opracowania biznesplanu  |  |
|   | przygotowuje analizę finansową inwestycji   |  |
|   | przygotowuje przykładowy biznesplan   |  |
| stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych (ew)                           | posługuje się programami komputerowymi do ćwiczeń z przepisów ruchu drogowego   | – Biznesplan dla gospodarstwa hodującego i użytkującego konie<br>– Zasady kierowania pojazdami samochodowymi |
|   | wykorzystuje komputerowe symulatory jazdy   |  |
|   | sporządza niezbędną dokumentację z użyciem programów komputerowych  |  |



| Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie   |  | Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)  |
|---|--|--|
| rozpoznaje przepisy prawa Unii Europejskiej i krajowego dotyczące organizacji hodowli i rozrodu zwierząt gospodarskich, wyścigów konnych, identyfikacji i rejestracji zwierząt, ochrony zwierząt oraz pasz (ew) | wymienia przepisy prawa Unii Europejskiej i krajowego dotyczącego organizacji hodowli i rozrodu zwierząt gospodarskich                               | <ul style="list-style-type: none"><li>– Prawodawstwo unijne i krajowe dotyczące chowu, hodowli i użytkowania koni</li></ul>  |
|   | wymienia przepisy prawa Unii Europejskiej i krajowego dotyczącego wyścigów konnych, identyfikacji i rejestracji zwierząt, ochrony zwierząt oraz pasz |  |
| wykonuje czynności kontrolno-obługowe ciągników rolniczych i przyczep (ep)  | wykonuje obsługę codzienną ciągnika rolniczego i przyczepy   | <ul style="list-style-type: none"><li>– Czynności kontrolno-obługowe ciągników rolniczych i przyczep</li></ul>   |
|   | kontroluje sprawność układów i instalacji ciągnika rolniczego i przyczepy  |  |
| stosuje przepisy prawa dotyczące ruchu drogowego w zakresie niezbędnym do uzyskania prawa jazdy kategorii T (ep)  | wyjaśnia ogólne zasady dotyczące ruchu ciągników rolniczych po drogach   | <ul style="list-style-type: none"><li>– Zasady kierowania pojazdami samochodowymi</li><li>– Znaki drogowe</li><li>– Przepisy dotyczące ruchu drogowego</li><li>– Zachowanie podczas wypadku i udzielanie pierwszej pomocy</li></ul>  |
|   | stosuje zasady udzielania pierwszej pomocy osobom poszkodowanym w wypadku drogowym z udziałem ciągnika rolniczego                                    |  |
|   | stosuje zasady ruchu drogowego określone znakami i sygnałami drogowymi podczas jazdy ciągnikiem rolniczym z przyczepą                                |  |
|   | wykonuje manewry w ruchu drogowym podczas jazdy ciągnikiem rolniczym z przyczepą   |  |
| wykonuje czynności związane z prowadzeniem i obsługą ciągnika rolniczego (ep)   | przygotowuje ciągnik rolniczy i przyczepę do jazdy   | <ul style="list-style-type: none"><li>– Zasady kierowania pojazdami samochodowymi</li><li>– Przepisy dotyczące ruchu drogowego</li></ul>   |
|   | wykonuje manewry wymagane do uzyskania prawa jazdy kategorii T   |  |
|   | przestrzega zasad kierowania ciągnikiem rolniczym  |  |
| rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych (ep)  | wymienia cele normalizacji krajowej  | <ul style="list-style-type: none"><li>– Instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa</li><li>– Systemy utrzymania koni</li><li>– Prawodawstwo unijne i krajowe dotyczące chowu, hodowli i użytkowania koni</li></ul> |
|   | wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy   |  |
|   | rozdziela oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej  |  |
|   | korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności  |  |
| ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży   |  |  |



| Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie |  | Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)  |
|---|--|--|
| Efekty kształcenia  | Kryteria weryfikacji   | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Lonżowanie koni</li> <li>– Lonżowanie</li> </ul>  |
| lonżuje konia (ek)  | wymienia cele lonżowania   |  |
|   | opisuje elementy wyposażenia lonżującego i konia   |  |
|   | wymienia zasady lonżowania   |  |
|   | przygotowuje konia do lonżowania   |  |
|   | opisuje sposoby przypięcia lonży   |  |
|   | lonżuje konia na pojedynczej lonży według wytycznych Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ)                     |  |
|   | stosuje pomoce podczas lonżowania  |  |
| wdraża konia do pracy wierzchowej (ek)  | wymienia etapy pracy z młodym koniem (według wytycznych PZJ)   | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Wdrażanie koni do pracy</li> <li>– Przygotowanie do pracy wierzchowej</li> </ul>  |
|   | opisuje metody pracy z młodym koniem   |  |
|   | proceedzi pierwsze dosiadanie konia  |  |
|   | proceedzi objeżdżanie młodego konia  |  |
|   | przygotowuje konia do reagowania na pomoce jeździeckie   |  |
| wdraża konia do pracy zaprzęgowej (ek)  | wymienia etapy pracy z młodym koniem   | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Wdrażanie koni do pracy</li> <li>– Przygotowanie do pracy zaprzęgowej</li> </ul>  |
|   | proceedzi konia w rękę   |  |
|   | przyucza konia do zakładania uprzęży   |  |
|   | przyzwyczajają konia do ciągnięcia   |  |
|   | przyucza konia do ciągnięcia pojazdów zaprzęgowych   |  |
| przygotowuje konie do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży (ek)                                   | planuje harmonogram działań związany z organizacją zawodów konnych i pokazów hodowlanych                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Przygotowanie konia do imprez jeździeckich / pokazów hodowlanych / zawodów konnych</li> <li>– Przygotowanie do zawodów, pokazów hodowlanych, sprzedaży</li> </ul> |
|   | analizuje zasady pokazów hodowlanych, by odpowiednio przygotować konia   |  |
|   | przygotowuje konia do zawodów jeździeckich, pokazów hodowlanych i do sprzedaży, stosując zabiegi pielęgnacyjne |  |



| Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie |   | Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)   |
|---|---|---|
|   | rozpoznaje wady budowy i ruchu konia obniżające jego wartość hodowlaną, użytkową oraz cenę sprzedaży    |   |
| prezentuje konie na pokazach hodowlanych i podczas sprzedaży (ek)                                     | pokazuje konia przed komisją oceny lub kupującym w pozycji na stoj                                      | <ul style="list-style-type: none"><li>– Przygotowanie konia do imprez jeździeckich / pokazów hodowlanych / zawodów konnych</li><li>– Przygotowanie do zawodów, pokazów hodowlanych, sprzedaży</li></ul>                   |
|   | pokazuje konia przed komisją oceny lub kupującym w stępie i klusie                                      |   |
|   | eksponuje cechy budowy i temperamentu konia podczas prezentacji   |   |
| opisuje zasady sprzedaży konia (ek)   | przygotowuje ofertę sprzedaży konia   | <ul style="list-style-type: none"><li>– Kupno i sprzedaż koni</li></ul>   |
|   | redaguje umowę kupna-sprzedaży konia  |   |
| ocenia stan zdrowia konia na podstawie parametrów fizjologicznych (ek)                                | mierzy temperaturę ciała, liczbę oddechów oraz tętno konia  | <ul style="list-style-type: none"><li>– Pomiar parametrów fizjologicznych</li><li>– Ocena stanu zdrowia koni</li></ul>  |
|   | ocenia stan nawodnienia organizmu konia   |   |
|   | ocenia nieprawidłowości stanu zdrowia konia   |   |
|   | opisuje związek między stanem zdrowia konia a bezpieczeństwem jego użytkowania i dobrostanem Zwierzęcia |   |
|   | decyduje o rezygnacji z użycia konia, co do którego zachodzi obawa o jego stan zdrowia                  |   |
| ROL.07.4. Użytkowanie i transport koni  |   |   |
| Efekty kształcenia  | Kryteria weryfikacji  |   |
| charakteryzuje zasady jazdy na ujeżdżalni i w terenie (ek)  | wymienia zasady bezpiecznego poruszania się na ujeżdżalni i w terenie                                   | <ul style="list-style-type: none"><li>– Zasady poruszania się na ujeżdżalni i w terenie</li><li>– Jazda na ujeżdżalni</li><li>– Jazda w terenie</li><li>– Jazda na placu</li><li>– Jazda na drogach publicznych</li></ul> |
|   | rozpoznaje sytuacje mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni                              |   |
| dobiera ubiór jeździecki (ek)   | wymienia elementy stroju jeździeckiego  | <ul style="list-style-type: none"><li>– Ubiór jeździecki</li><li>– Ubiór jeździecki</li></ul>   |
|   | uzasadnia stosowanie elementów ubioru jeźdźcy   |   |



| Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie |  | Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)  |
|---|--|--|
| charakteryzuje sprzęt jeździecki i zaprzęgowy (ek)  | nazywa sprzęt jeździecki i zaprzęgowy oraz jego elementy             | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Sprzęt jeździecki i zaprzęgowy</li> <li>– Sprzęt jeździecki</li> <li>– Sprzęt zaprzęgowy</li> </ul> |
|   | nazywa elementy pojazdu zaprzęgowego                                 |  |
|   | różnicuje budowę sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego                |  |
|   | opisuje style zaprzęgowe   |  |
|   | rozpoznaje rodzaje pojazdów zaprzęgowych                             |  |
| przygotowuje konia do jazdy wierzchem i w zaprzęgu (ek)   | wykonuje czynności wstępne przed użytkowaniem konia                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Jazda na ujeżdżalni</li> <li>– Jazda w terenie</li> <li>– Powożenie</li> </ul>                      |
|   | dobiera sprzęt jeździecki używany do pracy wierzchowej i zaprzęgowej |  |
|   | zakłada rząd jeździecki wraz z elementami pomocniczymi na konia      |  |
|   | zakłada uprzęż szorową lub chomętową na konia                        |  |
|   | reguluje sprzęt używany w pracy wierzchowej i zaprzęgowej            |  |
| stosuje terminologię z zakresu teorii jazdy konnej i powożenia (ew)                                   | wymienia rodzaje dosiadu   | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Jazda wierzchem</li> <li>– Powożenie</li> <li>– Wdrażanie koni do pracy</li> </ul>                  |
|   | charakteryzuje rodzaje dosiadu                                       |  |
|   | wymienia pomoce jeździeckie stosowane podczas jazdy wierzchem        |  |
|   | opisuje elementy skali szkoleniowej                                  |  |
|   | rozpoznaje style zaprzęgowe  |  |
|   | wymienia sposoby trzymania lejcy                                     |  |
|   | charakteryzuje pomoce używane w pracy zaprzęgowej                    |  |
|   | opisuje pozycję powożącego na koźle                                  |  |
| jeździ konno na ujeżdżalni i w terenie (ek)   | dosiada konia  | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Jazda na ujeżdżalni</li> <li>– Jazda w terenie</li> </ul>   |
|   | używa pomocy jeździeckich  |  |
|   | stosuje różne rodzaje dosiadu podczas jazdy konnej                   |  |
|   | jeździ stępem, klusem i galopem                                      |  |
|   | pracuje z koniem na <i>cavaletti</i>                                 |  |
|   | skacze przez przeszkody o wysokości do 70 cm                         |  |



| Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie |   | Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)  |
|---|---|--|
|   | <p>pokonuje przeszkody naturalne w terenie</p> <p>posiada umiejętności jazdy konnej co najmniej na poziomie egzaminu na brązową odznakę jeździecką Polskiego Związku Jeździeckiego</p> <p>stosuje zasady bezpieczeństwa podczas jazdy konnej</p>  |  |
| wykonuje figury podczas jazdy na ujeżdżalni (ek)  | <p>porusza się na ujeżdżalni, wykonując figury jeździeckie</p> <p>zmienia kierunek jazdy w różnych chodach</p> <p>wykonuje przejścia od niższego do wyższego chodu konia i odwrotnie podczas jazdy wierzchowej</p> <p>rusza i zatrzymuje konia</p>  | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Jazda na ujeżdżalni</li> <li>– Jazda w terenie</li> </ul>         |
| powozi końmi (ek)   | <p>zaprząga konie w pojedynkę lub parę</p> <p>powozi zaprzęgiem konnym z zachowaniem bezpieczeństwa ludzi i koni</p> <p>wymienia zasady poruszania się zaprzęgiem po drogach publicznych</p> <p>stosuje zasady poruszania się zaprzęgiem po drogach publicznych</p> <p>opisuje zasady bezpieczeństwa i właściwego obciążenia koni pracą</p> <p>posiada umiejętności powożenia co najmniej na poziomie egzaminu na brązową odznakę w powożeniu Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ)</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Jazda na placu</li> <li>– Jazda na drogach publicznych</li> </ul> |
| konserwuje sprzęt jeździecki i zaprzęgowy (ew)  | <p>objaśnia potrzebę konserwacji sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego</p> <p>wykonuje konserwację sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego</p> <p>rozpoznaje uszkodzenia sprzętu</p> <p>usuwa uszkodzenia sprzętu mogące być przyczyną wypadków podczas użytkowania koni</p>  | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Konserwacja sprzętu jeździeckiego i zaprzęgowego</li> </ul>       |



| Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie |   | Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)  |
|---|---|--|
| przygotowuje dokumentację potrzebną do transportu koni (ek)   | opisuje przepisy ruchu drogowego dotyczące transportu koni  | <ul style="list-style-type: none"><li>– Przepisy związane z transportem koni</li><li>– Przepisy prawa związane z transportem koni</li></ul>  |
|   | wymienia przepisy prawa Unii Europejskiej oraz krajowego dotyczące transportu koni  |  |
|   | gromadzi dokumentację potrzebną do transportu koni  |  |
| dobiera typy pojazdów do transportu koni (ew)   | wymienia typy pojazdów do transportu koni   | <ul style="list-style-type: none"><li>– Pojazdy do transportu koni</li><li>– Pojazdy do transportu koni</li></ul>  |
|   | rozpoznaje typy pojazdów do transportu koni   |  |
|   | opisuje wyposażenie pojazdu do transportu koni  |  |
|   | charakteryzuje zasady transportu koni   |  |
| wykonuje czynności związane z transportem koni (ek)   | wymienia etapy przygotowania konia do transportu  | <ul style="list-style-type: none"><li>– Sposoby transportu koni</li><li>– Zasady transportu koni</li></ul>   |
|   | opisuje zasady zabezpieczenia koni podczas transportu   |  |
|   | przygotowuje konia do transportu  |  |
|   | wykonuje czynności związane z załadunkiem koni  |  |
|   | stosuje czynności związane z opieką nad końmi w czasie transportu   |  |
|   | wykonuje czynności związane z rozładunkiem koni   |  |
| charakteryzuje dyscypliny jeździeckie (ek)  | wyszukuje w dostępnych źródłach przepisy prawa dotyczące sportu jeździeckiego   | <ul style="list-style-type: none"><li>– Ujeżdżenie</li><li>– Skoki przez przeszkody</li><li>– Wszechstronny Konkurs Konia Wierzchowego (WKKW)</li><li>– Powożenie</li><li>– Sportowe rajdy konne</li><li>– Wołyżerka</li><li>– Reining</li><li>– Wyścigi konne</li><li>– Pozostałe konkurencje jeździeckie</li></ul> |
|   | opisuje zasady i strój obowiązujące w poszczególnych dyscyplinach jeździeckich zgodnie z przepisami Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ) |  |
|   | rozpoznaje dyscypliny jeździeckie   |  |
|   | wymienia różnice między dyscyplinami jeździeckimi   |  |
|   | wymienia zasady kodeksu postępowania z koniem   |  |
|   | rozpoznaje niezgodności z przepisami występujące podczas zawodów konnych  |  |
|   |   |  |
| ROL.07.5. Prowadzenie rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym                             |   |  |
| Efekty kształcenia  | Kryteria weryfikacji  |  |





| Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie     |   | Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć) |
|---|---|---|
| dostosowuje gospodarstwo rolne do utrzymania i użytkowania koni w rekreacji i turystyce jeździeckiej (ew) | wymienia elementy infrastruktury niezbędne w gospodarstwie utrzymującym i użytkującym konie<br>planuje adaptację lub rozbudowę bazy pod względem turystyki konnej   | – Przygotowanie gospodarstwa rolnego                |
| dobiera konie pod względem ich przydatności w rekreacji i turystyce jeździeckiej (ek)                     | opisuje rasy koni pod względem przydatności w rekreacji i turystyce jeździeckiej<br>wymienia kryteria stosowane przy doborze koni do rekreacji i turystyki konnej<br>charakteryzuje cechy konia użytkowanego w rekreacji i turystyce jeździeckiej             | – Konie w turystyce i rekreacji                     |
| przestrzega zasad bezpieczeństwa w użytkowaniu koni (ek)  | ocenia stan emocjonalny konia<br>rozpoznaje niebezpieczne zachowania konia wynikające z jego behawioru<br>definiuje zasady bezpieczeństwa uczestników rekreacji i turystyki konnej<br>dobiera konia dla uczestnika rekreacji i turystyki konnej               | – Zasady bezpieczeństwa                             |
| organizuje rekreację i turystykę konną w gospodarstwie (ek)   | przedstawia ofertę imprez jeździeckich, wycieczek i rajdów konnych<br>planuje rekreacyjne jazdy konne na ujeżdżalni i w terenie<br>planuje rajdy konne<br>planuje wyjazdy zaprzęgami konnymi<br>planuje imprezy jeździeckie<br>organizuje imprezy jeździeckie | – Organizacja turystyki i rekreacji konnej          |
| wykorzystuje walory przyrodnicze i kulturowe regionu w turystyce (ew)                                     | gromadzi informacje na temat walorów przyrodniczych i kulturowych regionu<br>prezentuje walory okolicy<br>przedstawia ofertę turystyki konnej w regionie  | – Walory przyrodnicze i kulturowe regionu           |
| korzysta z dostępnych szlaków konnych w regionie (ew)   | charakteryzuje rodzaje szlaków konnych<br>rozpoznaje oznakowanie i symbole szlaków konnych<br>dobiera szlaki konne dla grupy jeźdźców   | – Szlaki konne                                      |



| Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie  |  | Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)  |
|--|--|--|
| oblicza opłacalność organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym (ek)   | sporządza kalkulację kosztów prowadzenia rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym   | – Opłacalność turystyki i rekreacji konnej   |
|  | analizuje koszty utrzymania koni w celach rekreacyjnych i turystyki konnej   |  |
| ROL.07.6. Język obcy zawodowy  |  |  |
| Efekty kształcenia   | Kryteria weryfikacji   |  |
| posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie (ew)   | rozpoznaje oraz stosuje środki językowe w języku obcym nowożytnym umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta | <ul style="list-style-type: none"><li>– Słownictwo dotyczące stanowiska pracy oraz bezpieczeństwa i higieny pracy</li><li>– Słownictwo w zakresie chowu i hodowli koni</li><li>– Słownictwo w zakresie szkolenia i użytkowania koni</li><li>– Słownictwo w zakresie turystyki i rekreacji konnej</li></ul> |
| rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyrażnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyrażnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne | określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu  | <ul style="list-style-type: none"><li>– Rozumienie prostych wypowiedzi ustnych</li><li>– Rozumienie prostych wypowiedzi pisemnych</li></ul>  |
|  | znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje   |  |
|  | rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu  |  |
|  | układa informacje w określonym porządku  |  |



| Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie  |   | Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)   |
|--|---|---|
| dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową) (ew)   |   |   |
| samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru) (ew) | opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi   | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Tworzenie prostych wypowiedzi ustnych</li> <li>– Tworzenie prostych wypowiedzi pisemnych</li> </ul>            |
|  | przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) |   |
|  | wyraża i uzasadnia swoje stanowisko   |   |
|  | stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze   |   |
|  | stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji   |   |
| uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość,   | rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę   | <ul style="list-style-type: none"> <li>– Rozmowa w typowych sytuacjach zawodowych</li> <li>– Korespondencja w typowych sytuacjach zawodowych</li> </ul> |
|  | uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia  |   |
|  | wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób                 |   |
|  | prowdzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi  |   |
|  | stosuje zwroty i formy grzecznościowe   |   |
|  | dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji   |   |



| Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie  |  | Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć) |
|--|--|---|
| formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych (ew)  |  |   |
| zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych (ew)   | <p>przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych)</p> <p>przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym</p> <p>przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym</p> <p>przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację</p>               | – Przekaz informacji                                |
| wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne (ew) | <p>korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego</p> <p>współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe</p> <p>korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych</p> <p>identyfikuje słowa kluczowe, internacjonalizmy</p> <p>wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa</p> <p>upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznanne słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne</p> | – Tłumaczenie                                       |